

Delo komunistov:

Prispevek za normalno sporazumevanje

Posvet na Gorjuši je bila za komuniste – člane osnovnih organizacij ZKS Domžale ter za predsednike KK SZDL priložnost, da poglobijo svojo obveščenost o Kosovu.

Ob posvetu sekretarjev osnovnih organizacij ZK, članov občinskega komiteja ZKS Domžale, predsednikov krajevnih konferenc SZDL in predsedstva OK SZDL

Na Gorjuši so pred dnevi pripravili zanimivo, informiranost družbenopolitičnih delavcev v občini namenjeno srečanje – posvet o družbenopolitičnih in ekonomskih razmerah v Jugoslaviji, s posebnim poudarkom na razmerah v SR Srbiji in njeni avtonomni pokrajini Kosovo. Gre za obliko dela, ki so jo narekemale naše aktualne družbenopolitične razmere in ki je izšla kot zahteva in pobuda iz članstva, iz okolij kjer komunisti delujejo. Oblika je kot taka tudi vključena v akcijski program ter uresničitev sklepa komisije za akcijsko usposabljanje.

Ob tem, ko so v posvet vključili tudi vse strukture frontne organizacije, se je z veliko udeležbo izkazalo veliko zanimanje in pričakovanje, da bo posvet prinesel razjasnitev marsikaterih dilem, ki ob kosovski drami med nami še obstaja zaradi dosedanje dokajšnje odsotnosti celovite informacije. Zaradi neudeležbe dveh najavljenih gostov je izpadla taka celovita, predvsem pa s polemiko prežeta informacija, ki so jo številni udeleženci pričakovali. Navzoči so bili tako prisotni le izvajanjem dr. JURJA BAJCA, profesorja Ekonomske fakultete v Beogradu in člana predsedstva CK ZK Slovenije ter nekaterih udeležencev posveta. Zaradi odsotnosti Gani Jasharija, izvršnega sekretarja OK ZK Priština in Momčila Trajkovića, izvršnega sekretarja OZ ZK Priština (menda sta bila zadržana), je izostala polemična diskusija, ki so jo udeleženci pričakovali.

Kljub temu so navzoči ocenili to obliko delovanja kot uspešno, saj predlagajo, da se jo obdrži tudi kot metoda za prihodnje.

Posvet je pokazal, da je Kosovo resnično naš skupni problem in da je kakršenkoli nacionalizem veliko družbeno zlo, ne glede na to v katerem okolišju se poraja.

Informacijski vakum – na kateremkoli področju nastane – je potrebno zapolniti, najuspešneje pa bo to moč storiti z direktno, odkrito, celovito osvetljeno problemsko razpravo, kakršna je bila 16. septembra 1988 na Gorjuši.

Delovne ljudi in občane ter delegate vabimo na OBČINSKO KANDIDACIJSKO KONFERENCO, ki bo v SREDO 19. OKTOBRA 1988 ob 16. uri v sejni sobi Skupščine občine Domžale.

Obpravnavali bomo in se opredelili do predloga možnih kandidatov za člana Predsedstva Socialistične republike Slovenije in evidentirali možne kandidate za člana Predsedstva SFRJ.

Veleposlanik ZRN na obisku v domžalski občini

V četrtek, 8. septembra 1988 se je mudil na obisku v domžalski občini veleposlanik ZRN v Jugoslaviji gospod Hans Jörg Eiff. Predstavniki domžalske občine, ki sta jih vodila predsednik Sob Domžale Peter Primožič ter predsednik IS Milan Marolt sta gostu povedala vse pomembnejše podatke o stanju gospodarstva v naši občini ter o življenju nasploh.

Visokega gosta je izrazito zanimalo področje urejenosti drobnega gospodarstva, zato so bili ob njegovem obisku prisotni tudi predstavniki Obrtnega združenja Domžale.

Domžalčani so gostu, ki ga je na obisku spremljal tov. Marko Bulc, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije, pokazali potek urejanja obrtne cone v Trzinu, ogledali so si nekaj obratovalnic zasebnikov (Horjak, Alič, Boben) ob tem pa obširneje spregovorili še o pogojih dela v zasebnih obratovalnicah, davčni politiki in nakazali možnosti za tesnejše povezovanje tujih partnerjev z drobnim gospodarstvom pri nas.

B.

Veleposlanik ZRN Hans Jörg Eiff je med drugimi obiski v domžalski občini obiskal zasebnega obrtnika Bobna...

Uredništvo Občinskega poročevalca:

Iščemo raznašalce

Uredništvo Občinskega poročevalca IŠČE RAZNAŠALCE za raznos Občinskega poročevalca za celotno območje občine.

K dobro plačanemu delu vabimo predvsem tiste, ki so že doslej opravljali raznašanje drugih časopisov, študente, upokoјence, gospodinj, dijake.

Pismene prijave s podatki pošljite v Uredništvo Občinskega poročevalca do 15. oktobra. Informacije dobite tudi na telefon 721-686 ali 721-359.

SPOMIN IN TRADICIJE ŽIVILJO NAPREJ . . .

Slavostni govornik Viktor Avbelj – Rudi med slavostnim govorom, ki ga prinašamo v skrajšani obliki . . .

V nedeljo, 18. septembra 1988 so se v Moravčah na srečanju sestali borci Šlandrove brigade ob njeni 45 letnici, borci Zidanškove brigade, Kamniško-zasavskega odreda, aktivisti kamniškega in litijskega okrožja, mladina in drugi občani. Na lepi, množični manifestaciji, ki so jo pripravili na prireditvenem prostoru ob Partizanskem domu (okoličico so pred tem polepšali, površine ob njem pa asfaltirali) se je zbral množica udeležencev manifestacije. Slavostni govornik je bil Viktor Avbelj, častni občan domžalske občine. V govoru je najprej priklinal v spomin borbena pot Šlandrove brigade, o kateri je v besedi in obliki spregovoril tudi za to priložnost pripravljen informativni dokument – priložnostna razstava. Bogato gradivo za to razstavo v besedi in sliki je zbral avtor knjige o Šlandrovi brigadi dr. Miroslav Stiplovšek. Sicer pa je Viktor Avbelj o tej borbeni poti spregovoril takole:

stransko, da še zdaleč ne bi pokazalo njihove prave podobe in bi bilo zaradi tega do njih lahko krivično. Dovolite mi zato, da opozorim le na dvoje, troje dejstev, za katera menim, da zaslužijo poseben poudarek.

Najprej na izredno pomembno dejstvo, da je bila prve dni septembra leta 1943 na Štajerskem sploh lahko formirana partizanska brigada. To zato, ker je nastala v posebnih razmerah. Na območju, ki je bilo priključeno Reichu, kjer je bil okupator izredno občutljiv za vsakršni pojav nasprotovanja njegovi oblasti in njegovim nameram. Kjer je bilo popolnoma jasno, da hoče na vsak način in z vsemi sredstvi izvršiti znano povelje: »Naredite to deželo Nemško«. Na področju, kjer se je ta volja okupatorja uresničevala permanentno, vsakodnevno in s skrajno ostrimi represalijami – s streljanjem talcev, s pošiljanjem v logore, z izseljevanjem in s požigi.

Znano je, da je slovensko-politično vodstvo prav zaradi tako

težko govoriti o eni od obeh brigad, ne da bi pri tem omenili tudi drugo. Njuno tesno sodelovanje v skupnem operativnem prostoru in v skupnih akcijah dobiva polno potrditev tudi v zgoraj omenjenih monografijah Šlandrove in Zidanškove brigade. Od srede 1944. leta pa je obe brigadi povezoval tudi skupni Operativni štab.

Vse to so sicer znana dejstva, pa najbrže ni odveč, če si jih ponovno priključimo v spomin. Zaradi njihove teže, ki jo pomenijo v boju z okupatorjem, ki je hotel Slovence izbrisati s te zemlje.

Posebno pomemben uspeh, ki je tesno povezan tudi s Šlandrovo, Zidanškovo in Kamniško-Zasavskim odredom in zasluži, da se ga na tem srečanju posebej spomnimo, je izvajanje mobilizacije na območju IV. Operativne zone.

Znano je, da je že v zgodnjem poletju 1944. leta politični in vojaški položaj terjal od vsakogar, ki je bil kakorkoli sposoben sodelovati v boju, da se odloči, ker bodo sicer o tem na njegov račun odločali drugi. Mobilizirali so Nemci, pojavljali so se začeti ki bele garde z istimi nameni. V ljubljanski pokrajini je bila mobilizacija praktično izvedena in ni bilo mogoče računati z dotokom novih borcev. Največje možnosti so obstajale na Štajerskem. Enote IV. Operativne zone same so morale izpopolnjevati svoje vrste, posebno ob pričakovanju skorajšnjega konca vojne. Nujno je bilo z novimi borci okrepiti enote VII. korpusa na Dolenjskem.

Zato je bila partizanska mobilizacija v tem času ena najvažnejših vojaško-političnih nalog, če ne prav najvažnejša. Odločno je bila postavljena vsem družbenopolitičnim in vojaškim faktorjem. Tako se je glasil Odlok Osvobodilne fronte in Glavnega štaba Slovenije o splošni mobilizaciji – z dne 11. septembra 1943. leta, torej prav ob formiranju Šlandrove brigade. Splošna mobilizacija je tedaj imela dvojen pomen. Poleg številčnega izpopolnjevanja partizanskih enot, je prizadejala nemške načrte, v katerih so računali na velike možnosti za mobilizacijo v svojo vojsko. Podatki kažejo, da so že do maja 1943. leta na Štajerskem mobilizirali okrog 17.000 mladih fantov, načrtovali pa so menda, da jih bodo mobilizirali še okrog 30.000. Takšni nemški načrti, ne glede na to ali bi uspeli ali ne, so seveda še povečevali nujnost intenzivne mobilizacije v partizansko vojsko. Izvršeno mobilizacijo okrog 8.000 novih borcev, od tega približno polovico za partizanske enote na Štajerskem, drugo polovico pa za enote na Dolenjskem, je zato vsekakor treba šteti za zelo pomembno in predvsem uspešno vojaško-politično akcijo. Večji del te naloge, skupaj z organizacijo varnega transporta na novo mobiliziranih, so opravile prav enote, katerih borci se danes tukaj srečujejo.

Sredi 1944. leta je bilo za razvoj narodnoosvobodilnega gibanja na območju IV. Operativne zone zelo pomembno nastajanje obširne osvobodilne ozemlja v Savinjski dolini. V ostrih bojih za uničenje številčno močnih in dobro zavarovanih okupatorjevih postojank Luče, Ljubno, Mozirje, sta intenzivno sodelovali tudi Šlandrova in Zidanškova brigada. Svobodno ozemlje je omogočalo širjenje in utrjevanje vseh činiteljev in oblik narodnoosvobodilnega gibanja, širjenje in utrjevanje družbenopolitičnih organizacij in v vzpostavljanje prvih začetkov ljudske oblasti. Omogočalo je strokovno usposabljanje partizanske vojske, izpopolnjevanje oborožitve in materialne oskrbljenosti. Nudilo je oddih enotam po utruilivih bojih. Osvobodeno ozemlje je tudi večalo zavest o moči narodnoosvobodilnega gibanja in partizanskega orožja. Tu so se pripravljali in začeli napadi na

sovražnikove postojanke in na njegova bojna sredstva in prometne naprave.

Osvobodeno ozemlje pa je prinašalo s seboj tudi negativne pojave. Med njimi preveliko zavezanost v uspehe in iluzije o trajnosti svobodnega teritorija. Sovražna ofenziva, ki je bila naloga likvidirati svobodno ozemlje, je zaradi tega hudo prizadela splošno razpoloženje ljudi, pa tudi udarno moč partizanske vojske. Začasno je sicer res zavrla razvoj narodnoosvobodilnega gibanja, v svojem temeljnem smotru pa ni uspela. Nemci so razumljivo hoteli na tem območju obdržati popolno oblast, celoten potencial teh krajev jim je bil potreben že med vojno, ob koncu vojne pa so si hoteli zagotoviti pristo pot ob eventualnem umiku svoje vojske z Balkana. V tem pa niso uspeli, saj je nemška vojska, ki je vsa vojna leta z nezasišanim terorjem obvladovala Balkan, prav na območju IV. Operativne zone doživela popoln polom.

V nadaljevanju je spregovoril o naših današnjih težavah, saj je danes mnogo bolj drugačno

od predstav, ki so jih borci imeli in gojili med vojno. Te napake in slabosti, objektivnega ali subjektivnega značaja so ugotovljene tako v politiki kot gospodarstvu, v sistemskih rešitvah oz. roma pri konkretnem političnem ali gospodarskem odločanju.

Potem je po področjih nanašal tiste stvari, ki borce posebej in tudi vse nas zelo zaskrbljujejo. Posebej je opozoril na skrb, ki jo je treba posvetiti urejanju socialnih vprašanj. Svoj slavostni govor je končal z ugotovitvijo, da današnji čas ni preveč naklonjen praznovanju.

Zaradi zaostrenih razmer in nalog v zvezi s tem bi moral biti bolj podoben trdemu delavniku. Pa vendar se vrstijo številne prireditve, na katerih udeleženci obujajo spomine na narodnoosvobodilni boj in tudi na – kljub vsem napakam in slabostim – dosežene povojne rezultate. Na teh prireditvah in srečanjih ne manjka niti ostre, pa vendarne še objektivne kritike sedanjih razmer, kritike, ki kljub upravičeni ostrini še vedno zazvenjajo kot prizadetost in pripravljenost za aktivno sodelovanje pri premagovanju sedanjih gospodarskih in drugih težav. V tem smislu se končuje tudi odstavek iz pozdravne organizatorjev današnjega srečanja, objavljenem v domžalskem Občinskem poročevalcu, ki pravi: »Zaradi vsega o čemer smo govorili, ne bomo pozabili teh najsvetlejših dejanj slovenske zgodovine, borci in mladina se bomo sestajali še naprej, saj nam je borčevsko izročilo velika moralna opora za delo in življenje v naprej«.

V bogatem kulturnem sporedu sta sodelovali Mengeška in Moravska godba, folklorna skupina DKD Svoboda iz Mengša, tam buraši iz Vrhpolja, recitatorji, drugi. Lepo borčevsko srečanje se je izteklo s partizanskim gozdom in veselimi vižami na tovariškem srečanju.

Spomini, ki živijo:

Na Moravškem

Moravska dolina, ki nam je toliko pomenila, je bila takrat kar precej dolgo svobodna. In naša. Rekli smo ji: mala Rusija. Ljudje so bili res vsi z nami.

Štab brigade se je zato odločil da bomo imeli na samo veliko noč, v nedeljo dopoldne, ko so ljudje prihajali z vseh okolišnih vasi v cerkev, miting, navkljub temu, da so se vsepovsod, glede na praznike, formirale večje skupine Nemcev. Od naše stani je bila predvidena agitacijsko-propagandna akcija. Ne vem odkod smo hodili vso noč in veselili smo se, ker smo po nekkih kanalih zvedeli za namen pohoda, ko smo se zjutraj v svitu ustavili med prvimi hišami v samih Moravčah.

Samo toliko smo se ustavili, da je prišla od spredaj komanda: »stroga tišina in nazaj«.

Ne, da bi spraševali kaj je narobe, smo slutili, da nekaj je, ko smo se vzpenjali proti Limbarski gori. Kmalu smo zvedeli, da so v Moravčah čez noč prišli Nemci, ne, da bi naši obveščevalci zato vedeli. Koliko je bilo na tem resnice ne vem. Nekaj prav gotovo, sicer je nebi tako jedro odkurili.

Nemci so ob praznikih vedno presenečali s svojo napadalnostjo in tako je naše veselje, da se bomo zabavali med prijaznimi moravškimi domačini in dekleti, splavalno po vodi.

Komaj dobro smo se ustavili za počitek v gozdu pod Limbarsko goro pa so nas presenetili Moravčani. Dobri, stari, zlati Moravčani. Pravzaprav moravčanke. Vse gospodinjice so bile obveščene, da bo cela Šlandrova preživela veliko noč v Moravčah. Ženske pa v »luft« in k peki. Napekle so za nekaj voz, pravih voz, lojtrskih, potic in kruha, ki so ga dedci jedli pod peljaji za nami, tja pod Limbarsko goro. Komaj smo se dobro utaborili, že so bili prav med nami. Razprostrli smo šotorska krila in najprej izpraznili vozove, da so se možje lahko vrnili v Moravče, nato se je začela delitev. Bili smo disciplinirani in nismo rinili na vrat in na nos h kupu, ki je bil resnično fantastičen. Pravljica. Vse dneve in noči smo sanjali o kruhu,

sedaj pa na lepem toliko do brot pred nami. Zlate moravčanke in zlati vsi, ki so to organizirali.

Pa se je spet zataknilo.

Intendantje, komisariji in še drugi smo ravno začeli deliti. Vsak borec je lahko izbiral. Kruh ali potico. Dobil je vsak cel hlebec, razen, če ni bil velikanski, kar pa jih je tudi nekaj bilo. Zase sem iskal belega. Visok, skoraj okrogel je bil kot velika nogometna žoga. In dišal je. Vse naokoli je dišalo. Cel gozd je dišal po kruhu in potici.

Skrbno, z veliko ljubeznijo in spoštovanjem smo spravljali v nahrbtnik vsak svoj zaklad. Veliko pušk je bilo prislonjenih ob drevesa, ko je zaropotalo.

Kratek rafal in še eden. Čisto blizu. Nastala je zmeda, razumljivo. Pri takem opravilu, pa te zmotijo. Hujše panike ni bilo. Kljub temu, da so komandant in komandirji vpli: »na položaje«, je bilo marsikomu pomembnejše spraviti kruh, nato šele iskati puško. Jaz sem jo imel k sreči pri sebi in tudi kruh že pospravljen, zato sem lahko opazoval beganje in tekanje sem pa tja. Ta in oni je izkoristil gužvo in vzel iz kupa še en hlebec, za vsak slučaj.

Vse pa se je hitro umirilo, ko se je izza »vogala« prirežal med nas Marok. Legendarni Marok. V temnorjavi obleki, ves nasmejan, pripravljen zbijati šale še naprej. Španski borec, pojem junastvo in borbenosti je užival med nami velik sloves. Kdaj pa kdaj se je naprčakovalo pojavil med nami. Tudi takrat. On si je lahko privoščil, da je pred nami izstrelil dva rafala v zrak in nas s tem seveda preplašil, zraven pa se nam režal v brk, nam in Nemcem. Zato smo morali potem, ko smo do zadnje drobtine pospravili kruh zapustiti prijetno taborišče in se premakniti na severno pobočje Liembarske gore, tako, da smo zelo nizko ob cesti opazovali prevažanje nemških kolon. Pripravljali so veliko hajko. Mi pa smo jim mešali štrne. Gotovo so zvedeli za Marokovo streljanje in bili prepričani, da smo še na južni strani Limbarske gore.

Do noči smo jih v strogi tišini opazovali, ponoči pa se premaknili v »zlatopoljsko« hribovje.

Odloček iz neobjavljene knjige Andreja Zajca: »Vsaka kroglja ne zadene.«

Šlandrova brigada – Vi. slovenska narodnoosvobodilna udarna brigada Slavka Šlandra spada brez dvoma in brez vsakega pretiravanja med najuspešnejše partizanske enote na Slovenskem. O tem najverodostojneje govori njena bojna pot, ki je dokumentirana s konkretnimi vojaškimi uspehi, z ugotovljenim njenim političnim vplivom in z velikimi napori in žrtvami njenih borcev. S svojimi samostojnimi akcijami (in drugimi oblikami delovanja) in s stalnim sodelovanjem z drugimi partizanskimi enotami, političnimi organizacijami in aktivisti, pa tudi s svojim odnosom do prebivalstva, si je pridobila velik ugled v vojski in pri prebivalstvu. Za svoje uspehe je kot družbeno priznanje prejela visoka odlikovanja. Ob ustanovitvi je Šlandrova brigada štela okrog 700 borcev, največja pa je bila z okrog 1.400 borci. To, tovarišice in tovariši, so z najkromnejšimi besedami povedane nekatere značilnosti Šlandrove brigade.

Naše današnje srečanje je namenjeno obujanju spominov prav na dogodke izpred 45. let, na čas torej, ko je bila 6. septembra 1943. leta na bližnjem Šipku ustanovljena Šlandrova brigada. Da se temu praznovanju pridružuje še Zidanškova brigada, Kamniško-Zasavski odred in aktivisti kamniškega in litijskega okrožja, je razumljivo kot poudarek, da je bila borbena pot teh partizanskih enot med seboj močno povezana, da je bilo doseženo tvorno sodelovanje tudi med partizansko vojsko in terno oziroma aktivisti Osvobodilne fronte. Poleg skupnih narodnoosvobodilnih ciljev jih je povezoval tudi skupni operativni prostor, ki bi se ga grobo dalo označiti kot območje savinjskega, kamniškega in litijskega okrožja, povezovalo jih je sodelovanje v mnogoterih bojih in pri političnem osvoboditvi ljudi v vojski in na terenu. Skupno so se radovali uspehov in bili prizadeti ob težkih preizkušnjah in neuspehih. Povezovala jih je življenjska navezanost na te kraje in predvsem na narodnoosvobodilnemu gibanju privržene ljudi.

Odločitev, da se to srečanje održi v Moravčah, lahko pomeni priznanje vloge, ki jo je v Narodnoosvobodilnem boju imela Moravska dolina. Ljudje teh krajev so s svojo aktivno udeležbo v narodnoosvobodilnem gibanju omogočili prenekanteri politični in vojaški uspeh, pomemben za razvoj Narodnoosvobodilne borbe na Štajerskem. Tu, na Moravškem, v mali Rusiji, so bili

Množica borcev, aktivistov, domačinov, mladine na srečanju v Moravčah.

zaradi tega ugodni pogoji za razvijanje politične in vojaške dejavnosti, ki je pomembno prispevala k razvoju narodnoosvobodilnega gibanja v tem delu Slovenije.

Dve debeli knjigi zelo prepričljivo in do podrobnosti opisujeta bojno poti Šlandrove in Zidanškove brigade. Pa vendar avtorja obeh knjig ugotavljata, da še vedno nista mogla zajeti celote njunega življenja in delovanja. Seveda nihče ne more pričakovati, da bi bilo sploh mogoče zaobjeti in opisati bogato toda zapleteno notranje življenje v partizanskih enotah, raznovrstna doživetja borcev, njihove medsebojne odnose, tovarištvo, počutje pred borbo, po zmagi ali po porazu, požrtvovalnost, premaganje vsakršnih težav, doživljanje ranjenecv in žrtve padlih tovarišev. Mnogo teh doživetij ostaja intima last borcev, ki se pristno medsebojno izmenjujejo na partizanskih srečanjih in z osebnimi pričevanji in s tem bogatijo oziroma dopolnjujejo gradivo, ki služi razvijanju tradicij Narodnoosvobodilnega boja. Ta izročila niti o pozitivnih niti o negativnih pojavih in dejstvih ne potrebujejo nobenega lakiranja, nobenega aktivističnega pretiravanja, to pa prireditvam s partizansko vsebino nekateri v zadnjem času očitajo, čeprav je jasno, da poleg spominov na bogato doživetje v Narodnoosvobodilnem boju lahko samo prispevajo k razpoloženju, ki je koristno za uspešno uresničevanje nalog pričakovanega družbenega razvoja. Posebno še ob političnih in gospodarskih stiskah, ki nas pestijo.

Naštevane konkretnih podatkov o bojni poti naših dveh brigad in odreda bi bilo seveda nujno tako pomanjkljivo in eno-

zaostrenega položaja hotelo pomagati v razvoju narodnoosvobodilnega gibanja na Štajerskem. Že 1942. leta z II. grupo odredov, ki je že na svoji poti čez Gorenjsko naletela na izredno močan odpor Nemcev, ki so na vsak način hoteli preprečiti njeno namero, pa je vendarle uspela, čeprav številčno oslabiljena. Ostala je na Štajerskem in okrepila tukajšnje narodnoosvobodilno gibanje. Pozneje, po letu 1943. leta z dvema brigadama, Šercerjevo in Cankarjevo, ki nista uspeli priti preko Save. In nazadnje s XIV. divizijo, ki je čeprav že v letu 1944 zadela na izreden nemški odpor, ki ji je zadal težke izgube. Vendar je vzdržala na Štajerskem in se po ozdravljenih ranah pridružila tukajšnjim partizanskim enotam, čeprav so Nemci in Steindlovci čerpani že slavili njeno popolno uničenje.

Formiranje brigade Slavka Šlandra v septembru 1943. leta je brez dvoma treba šteti za izreden uspeh v razvoju narodnoosvobodilnega gibanja v tem delu Slovenije. Bojna pot te brigade od ustanovitve pa do osvoboditve nudi popolno potrditev pravilnosti takratne odločitve. Šlandrova brigada je posebno v 1944. letu izvrševala zelo težke in tudi najtežje vojaške naloge na področju IV. Operativne zone. Tudi ne gre prezreti njeno vlogo v bojih na Dolenjskem, na področju VII. korpusa.

Šlandrova brigada je s svojim delovanjem mnogo prispevala k nadaljnjemu razvoju NOG, tako da je bila že čez štiri mesece, to je 8. januarja 1944. leta – prav na obletnico tragedije Pohorskega bataljona – na Primožu na Pohorju ustanovljena XI. slovenska NOV brigada Miloša Zidanška. Poslej pa je pravzaprav

NIČESAR MIMO SZDL

(10. seja Predsedstva OK SZDL Domžale dne 26. 9. 1988)

Tako za razpravo, pa tudi sam dnevni red 10. seja Predsedstva Občinske konference SZDL Domžale, lahko zapišemo, da se socialistična zveza v naši občini aktivno vključuje v vrsto aktivnosti in dogajanja, se skuša do njih opredeljevati in tudi uresničevati sprejeta stališča in sklepe.

Stališča z julijske seje

Tako kot navadno je bil tudi na tej seji najprej sprejet zapisnik prejšnje seje (5. 7. 1988). Ker o seji zaradi počitnic nismo pisali, na kratko še o njej:

Predsedstvo je razpravljalo o problematiki v družbenih dejavnostih in pričakovanih učinkih majskih interventnih ukrepov, s katerimi se skupna poraba realno bistveno zmanjšuje.

Ocenilo je, da se brez pravočasnega usklajevanja programov SIS z razpoložljivimi sredstvi ne bo mogoče izogniti večjim pretresom v posameznih dejavnostih. Zato je opozorilo pristojne organe, da čimprej pripravijo celovit predlog ukrepov za obravnavo v skupščinah s katerimi naj bi do konca leta zagotovili opravljanje tistih storitev na področju zdravstva, vzgoje in izobraževanja, socialnega varstva in drugih dejavnosti, ki so najpomembnejše za življenje ljudi in njihovo socialno varnost.

Na seji je bil oblikovan predlog, da se v občini oblikuje skupni organ za odločanje o vseh socialno-varstvenih pravicah, ki bo namesto dosedanjih organov posameznih SIS lahko celoviteje presojal upravičenost občanov in njihovih družin do različnih oblik varstvenih in ostalih pomoči.

Posebno pozornost je predsedstvo namenilo tudi možnostim za racionalnejšo organiziranost družbenopolitičnih or-

ganizacij in njihovih strokovnih služb. Republiški konferenci SZDL in občinam v regiji je predlagalo, da ocenijo smiselnost medobčinske organiziranosti družbenopolitičnih organizacij in drugih organizacij (zbornica, skupnosti ...)

Svet za organiziranost in razvoj SZDL ter kadrovska vprašanja pa zadolžilo, da pripravi predloge za racionalizacijo ter eventualno deprofesionalizacijo v organih OK SZDL.

Stališče do gradnje Doma krajanov v Žejah

Predsedstvo je ugotovilo, da gradnja doma poteka preko obsega, ki je bil dogovorjen v KS Krtina in na občinski ravni. Zato je predsedstvo sicer pozitivno ocenilo iniciativo in prizadevanja krajanov tega območja vendar menilo, da odstopanja od dogovorjenega obsega gradnje niso sprejemljiva. Organom družbenopolitične skupnosti in SIS predlaga, da gradnje, ki poteka preko dogovorjenih okvirov, ne podpirajo in ne sofinancirajo.

Posvet v Poljčah

Kratko poročilo z dvodnevne posveta za funkcionarje SZDL je pripravil predsednik OK SZDL Maks Jeran. Na kratko je povzel uvodni del, v katerem se je tov. Žakelj, podpredsednik RK SZDL, lotil problematike gospodarjenja. Pri tem so morali zanimivi konkretni predlogi, v katerih naj bi sodelovala tudi SZDL: pravočasno in odgovorno pripravljanje planskih dokumentov za leto 1989, uvajanje tehnoloških novosti, formiranje skladov (fondov) za pospeševanje obrti, kadrovanje mladih strokovnjakov v šole za poslovne kadre, povezovanje s tujimi partnerji, spodbujanje gostinstva, krepitev zadrug kot oblike združevanja kmetov, pa tudi njegova zahteva, da izgubaš morajo v stečaj, ker brez smrti tudi rojstva zahteva, da izgubaš morajo v stečaj, ker brez smrti tudi rojstva ni. Predsednik RK SZDL tov. Smole je predstavil trenutno politično situacijo, pri čemer se je dotaknil zlasti trenutnih razmer v Jugo-

slaviji s poudarkom na razmerah na Kosovem in različnih pogledih na »kosovsko dramo« v SFRJ. Seveda ni mogel niti mimo priprav na sprejem sprememb Ustave SFRJ, kjer bo še kako razburljivo. Pobude za izredne kongrese, izredne volitve in drugi izredni dogodki (mitingi ipd.) niso in nermorejo miti produktivni, je poudaril in opozoril tudi na različne ocene posameznih dogodkov v posameznih forumih, kar vse dodatno otežuje trenutno situacijo.

Bo SZDL jutri drugačna?

Razprava o takimenovani prenovi SZDL ni odgovorila na mnoga vprašanja, ki se v sedanjih razmerah, ko iščemo nove sistemske rešitve funkcionarjem in članstvu zastavljajo. Pogoste so ocene o njeni neučinkovitosti in premajhnemu vplivu med ljudmi, vendar še nismo našli prave poti, da bi SZDL zgradili v organizacijo, v kateri bi se oblikovala zares demokratična in na interesih članstva temelječa politika.

Prenova zveze komunistov, nova vloga sindikata in mladine zahtevajo tudi ponovno presojo sedanjega koncepta organiziranosti in vloge SZDL.

SDI bo morala biti bolj odprta, bolj prilagodljiva s svojimi oblikami in metodami, bolj privlačna za slehernega posameznika in njihove probleme. Zgledovati se bo morala po nekaterih neformalnih oblikah dela, prevzemati njihove pozitivne izkušnje in krepiti javnost in odprtost dela, demokratičnost postopkov, odgovornost za uresničevanje sprejetih dogovorov in stališč.

Samoprispevek, proračun in prispevke stopnja

so teme, ki jih bodo v začetku oktobra obravnavali skupščinski zbori. Predsedstvo je podprlo predlog Komisije za izvajanje programa IV. samoprispevka po katerem bomo lahko z zagotovitvijo dodatnega vira sredstev SKIS realizirali obe preostali investiciji iz programa: šola Janko Kersnik Brdo in prizidek učilnic Srednji kovinarski in usnjarski šoli.

Zavzemanje za razbremenjevanje gospodarstva ob administrativnih omejitvah bo končno dalo rezultate.

Prispevne stopnje bodo v mesecih do konca leta bistveno nižje, nižji pa bo tudi davek iz OD delavcev. Predsedstvo se je v skladu s stališči svojih svetov zavzelo za zmanjševanje drugih obveznosti, ki jih plačujejo občani (prispevek za zaklonska, nadomestilo za stavbno zemljišče ipd.).

Ni bilo posameznih pripomb na povečanje občinskega proračuna, katerega dovoljena višina je določena z majskimi ukrepi ZIS.

Predsedstvo je soglašalo, da proračunska sredstva namenijo tudi za reševanje problemov v družbenih dejavnostih in močnejšo vzpodbudo drobnemu gospodarstvu. Po mnenju članov predsedstva pa bi predlagatelj moral pripraviti tudi podatke o realizaciji proračunskih postavk. Izvršni svet bo pripravil nekatere bilance, da bomo lahko primerjali realizacijo programov posameznih interesnih skupnosti in pravočasno posegli, če se kje ne bo izšlo. Razprava je bila prav tu zelo živahna, kresala so se mnenja posameznih frontnih delov, ki bodo svoje povedali tudi na seji družbenopolitičnega zbora. Ob tem se je kot pozitivno pokazalo, da vaj del SZDL razmišljata samostojno, da več skrbi namerja svojemu področju, da pa je vsota vseh teh prihadevanj strnjena v prizadevanjih vseh, da bo gospodarstvo jutri boljše, delavci bolj motivirani, saj brez tega je vse govorjenje o pri-

spevkih, o skupni in splošni pravi le govorjenje o razdelitvi nečesa, česar sploh ni.

Volitvem, evidentiranju

Za nami je evidentiranje možnih kandidatov za člana Predsedstva SRS (do 15. oktobra 1988), pred nami pa temeljne in občinske kandidacijske konference (19. oktobra 1988 — ne prezrite vabil!), na katerih bomo oblikovali mnenja do 8 predlaganih kandidatov in 13, ki so dali svoje priporočila za kandidacijo, obenem pa bomo pretresali kriterije za evidentiranje možnih kandidatov za člana predsedstva SFRJ iz naše republike. Tudi evidentirali bomo lahko te kandidate, pri tem pa ne pozabimo, da bo predlagani kandidat v naslednjem letu tudi predsednik Predsedstva SFRJ!

Krašnja, Janša, Dedek Mrz

Tematika pod točko razno je bila zelo raznolika. V zvezi z informacijo, da je v KS Krašnja možna lokacija za odlagališče radioaktivnih odpadkov (v ožjem izboru tega območja ni?), je predsedstvo soglašalo z mnenjem KS Krašnje, obenem pa zahtevalo javnost vseh postopkov z izbiro možne lokacije.

V zvezi z znanim sojenjem četverici je Predsedstvo oblikovalo stališče, da naši delegati v zborih republiške skupščine podpro zahteve po oceni ustavnosti tajnega vojnega dokumenta, oceni zakonitosti »procesa«, presoji vloge organov za notranje zadeve in čimprejšnjih revizij na področju kazenske zakonodaje in zakona o vojaških sodiščih.

Dedek Mrz v naši občini bo, odločiti se bo treba le, v kakšnem obsegu in za koliko denarja. Člani predsedstva so se nagibali k predlogu, da se poskrbi zlasti za novoletno vzdušje na vseh koncih in krajih naše občine, darila pa — no, najverjetneje jih zaradi ogromnih stroškov ne bo, razen če se Dedek Mrz vendarle ne odloči ...

V. V.

Uveljavljanje najnižjega osebnega dohodka:

NAJMANJ 453.000 din

TO NAJ BI BILO PLAČILO ZA OPRAVLJENO DELO V POLNEM DELOVNEM ČASU IN OB DOSEGU PREDVIDENEGA REZULTATA

Predsedstvo Občinskega sveta ZSS Domžale je opredelilo kot eno prednostnih nalog Občinskega sveta ZSS mesečno spremljanje gibanja osebnih dohodkov v občini.

Tako je na 41. seji, 8. septembra letos zopet obravnavalo informacijo o predvidenih izplačilih v tem mesecu in ugotovilo, da noben delavec v naši občini ne bo prejel za opravljeno delo najnižje zahtevnosti, za polni delovni čas in normalne delovne rezultate manj kot 320.000 din.

Seveda pa ob obravnavi vprašanja osebnih dohodkov, predsedstvo OS ZSS ni moglo prezreti podatka 1.250.000 din, kar pomeni višino stroškov za preživetje štiriclane družine. Jasno je, da vedno manjši odstotek družin zmora »zbrati« toliko denarja za najnujnejše življenjske potrebe.

Zato je predsedstvo OS ZSS sprejelo sklep o povišanju najnižjega osebnega dohodka. Predsedstvo OS ZSS zahteva, da se delavcem za opravljeno delo v polnem delovnem času in ob dosegu predvidenega rezultata izplača najmanj 453.000 din.

Z anketo Aktiva urednikov tovarniških glasil pa smo povprašali delavce, ki delajo na področju delitve po delu in sindikalne aktiviste, kako bodo te zahteve uveljavili v svojem kolektivu in kaj pripravljajo strokovni in vodilni delavci za uresničevanje ukrepov za boljše delo in gospodarjenje ter čimprejšnjo odpravo začasnih relativnih razmerij.

Delavci so povedali:

Slavko COTMAN, predsednik OO ZSS Milinostroj

»Člani izvršnega odbora OO sindikata so podprli zahtevo občinskega sveta ZSS, da moramo zagotoviti ob septemborskem izplačilu osebnih dohodkov minimalni osebni dohodek v višini 453 tisoč din. Kako bo to uresničljivo, pa na sestanku nihče ni mogel odgovoriti. Po podatkih iz oddelka za osebne dohodke je razvidno, da je nekaj takih delavcev med nami (šest do sedem od 215 zaposlenih), ki bi za poln delovni čas v septembru prejeli nekoliko manj od zahtevane minimalne plače. Bojijo pa se, da bi umetno dvigovanje plač, mimo uveljavljenega točkovega sistema, ne-

stimulativno vplivalo zlasti na mlajše kadre, ki tudi nimajo dosti višjih osebnih dohodkov od postavljene meje.

»Ne vem kakšne so še možnosti, da dosežemo dano nalogo,« je rekel predsednik IO OO sindikata, Slavko Cotman. Če bi že v tem času veljale znižane prispevne stopnje in s tem osem odstotno povečanje neto osebnih dohodkov, bi tudi najkritičnejši primeri naših delavcev dosegli zahtevano raven plač. Tako so trije: snajliki in telefonisti. Ostali, ki še delajo na drugih, tudi nižjih vrednotenih delih, se bodo kar približali ali tudi preseglji zahtevani znesek. V večini pa so kvalificirani kadri, toda od teh je precej mladih, ki imajo tudi nizke mesečne prejemke, ki pa se z leti povečujejo, ne

le zaradi minulega dela, ampak tudi zaradi sistema napredovanja.

Sodelavcem pa pomagamo pri preživetju tudi z organiziranjem ugodnejših nakupov osnovnih živil, zlasti jeseni pri nabavi ozimnice. Lahko rečem le še to, da imamo veliko takih skrbi, vsak dan manj zadovoljne delavce, po drugi strani pa nas obvezujejo zakoni. Težko je zadovoljiti vsem potrebam, pa naj bodo še tako upravičene.

Marija FLERIN, predsednica konference KOOSZS Univerzale:

»Delavcem je zahteva po zvišanju najnižjega osebnega dohodka seveda zelo všeč. Glede na to, da je pri nas najnižji OD okrog 30 starih milijonov, iščemo variante, da bi ta znesek zvišali. Radi bi slišali, kako se znajdejo po drugih delovnih organizacijah, da bi se zgledovali po njih. Dejstvo je, da so predpisi tisti, ki nam onemogočajo višje osebne dohodke, saj poslovnih rezultatov nimamo slabih. Vzdušje je napeto, nezadovoljnost izbruhne lahko vsak hip. Kaj naj potem naredi sindikat, kako naj miri, ko pa dobro ve, da s takim denarjem res ni moč dostojno živeti.

Silva BEVK, računovodkinja v Univerzale:

»Delo v naši DO je tipično sezonskega značaja, kar pomeni, da je zadnje četrtletje za nas najboljše. Zato upamo, da bodo delavci zdržali do takrat, nameravamo pa 20. oktobra izplačati akontacijo na oktobrsko plačo, da se bodo lažje prebrodili stroški ozimnice in drugi — ki jih pač pred zimo imamo.

Zahteva sindikata — 453.000 din — je zastavljena precej visoko — vsaj za naše pojme. Pri nas je približno 60 odstotkov delavcev pod tem zneskom in če bi danes imeli možnost slediti tej zahtevi — potem bi se seveda močno zmanjšalo razmerje med najvišjim in najnižjim OD — kar že diši po uravnilovki. Sicer pa, kot sem že rekla, bo rešitev za nas zadnje četrtletje, v katerem se bomo po predvidevanjih kar močno približali znesku, ki ga zahteva sindikat.

Albina KOSMAČ, služba za nagajevanje v Tosami:

V Tosami je trenutno najnižji osebni dohodek 364.780 din za normalno delo, medtem, ko je bil v avgustu naš povprečni OD 573.878 din. Na akcijo sindikata po zvišanju naj-

nižjih OD na 453.000 din smo hitro reagirali in na pobudo izvršnega odbora organizirali sestanek strokovnih služb. Pogledali smo podatke socialne službe o socialnem stanju naših delavcev. Ugotovili smo, da nihče od delavcev kljub bolniškemu staležu ne prejema nižjega od zajamčenega OD. Pod sindikalnim predlogom — t. j. 453.000 din pa je v Tosami 169 delavcev, od tega jih je večina iz mikalnice. Računamo pa, da bo že korekcija OD v septembru (15 odstotkov) to številko zmanjšala. Dogovorili smo se, da se potem zopet sestanemo, ugotovimo stanje in poiščemo rešitve za dokončno usklajevanje s predlogom sindikata. Težko je zdaj govoriti, kakšna bo rešitev, poudarjam pa, da nikakor ne bo niti v škodo drugih delavcev niti v škodo dohodkovnega razmerja.

Danica AVBELJ, predsednica IO KOOSZS Tosama:

Sindikati se sodelovali pri dogovoru strokovnih služb, vendar se mi zdi, da v nekaterih stvareh nismo govorili skupnega jezika. Sindikat se namreč zavzema, da bi znesek 453.000 din prejeli delavci za najenostavnejša dela in naj bi to bila najnižja osnova, brez dodatkov na stalnost, minulo delo ali preseg norme, strokovna služba pa je mnenja, da se zahteva sindikata interpretira tako, da bi bil znesek 453.000 din najnižji, ki bi ga delavec prejel za redno delo, t. j. skupaj z vsemi dodatki. Lahko, da sindikat laično gleda na zadevo, prav gotovo pa človeško. Delavcu, ki 8 ur gara, je treba omogočiti zaslužek, s katerim bo lahko dostojno živel. Vztrajamo tudi na razveljavitvi ukrepa, ki zavira povečevanje OD, ker menimo, da sistema ne bomo rešili tako, da bo vse breme na ramah nič krivih delavcev. Socialni programi niso nobena rešitev. Edino kar velja je; za pošteno delo — pošteno plačilo. Danes pa temu ni tako; ljudje pravijo, da delo ni nič vredno in ne smemo se čuditi, če ga ne opravljajo z veseljem.

Nismo za uravnilovko, saj vemo, da ima dolgoročne posledice. Borimo se le za osnovno pravico delavca t. j. pravico do plačila po delu.

Marijana Lubinič
Matic Malenšek

Kaj je z asfaltiranjem? — sprašujejo občani:

Roška ulica — načrte že pripravljajo

Pred časom smo na zahtevo nekaterih občanov že pisali o eni zadnjih ulic v centru mesta, ki še ni dobila asfaltne prevleke. Gre za Roško ulico; to je ulica, ki gre od Prešernove mimo telovadnice osnovne šole Vencija Perka do železniške proge. Za informacijo, kako je s tem, smo zaprosili Marjana Vodnika, tajnika krajevnih skupnosti Domžale, ki nam je o tem pojasnil:

»Projekti za omenjeno ulico so naročeni in jih torej že pripravljajo. Gre pa v primeru Roške ulice za to, da ima priključke za kanalizacijo le nekaj občanov, ostalim pa je to komunalno dobro, če sele treba pridobiti ... Priključek na kanalizacijo vseh stanovalcev v ulici je seveda pogoj za to, da lahko pristopimo k asfaltiranju te ulice.

Tako bo že v prihodnjem letu najprej prišlo do gradnje kanalizacije, (ki je v srednjeročnem planu), nato pa še do asfaltiranja. Akcijo »asfaltiranje Roške ulice« bo vodil SKIS kot pooblaščen investitor.

Ljubljana ima svojo Roško ulico — mi pa tudi ... Četudi je ta v centru mesta zaradi objektivnih razlag (pa subjektivnih tudi) še vedno ni asfaltirana. Menda bo sedaj kmalu, saj načrte že izdelujejo ...

Kar je za nas bistvenega pomena ...

To, da se pripravljamo na odločanje oziroma na referendum po sklenjenem IV. samoprispevku in da se bomo kmalu odločali za novega občani že vedo. Ob tem je pomembno da vemo, da smo doslej s sredstvi samoprispevka uresničili vse, kar smo si zastavili. Od programa IV. samoprispevka preostaneta do končne dograditve le še gradnji v OŠ Janko Kersnik Brdo in Center srednjih šol.

Ob imenovanju komisije za pripravo programa novega samoprispevka v občini Domžale na zborih občinske skupščine so tudi formalno stekle aktivnosti vezane na nov — to je že V. samoprispevek v občini Domžale. Ob koncu novembra ali prvi polovici meseca decembra letošnjega leta se bodo delegati zborov občinske skupščine na podlagi vsestranskih razprav tako v okviru skupščinskega sistema, družbeno-političnih organizacij in širših razprav v krajevni skupnosti opredeljevali ali je smotno nadaljevati priprave na nov samoprispevek ali pa, da je potrebno te aktivnosti zaustaviti. Četrty samoprispevek se namreč izteka, sredstva bodo nehala pritekati ob koncu aprila 1989.

OBISK V VSEH KRAJEVNIH SKUPNOSTIH

Ob sklopu že navedenih aktivnosti komisije za pripravo programa novega samoprispevka je posebna delovna skupina obiskala vse krajevne skupnosti v naši občini ter se šestala z najodgovornejšimi funkcionarji KS. Na teh sestankih je bila posredovana analiza doslej opravljenih nalog v okviru samoprispevka IV in sicer tako na vzgojno-izobraževalnem področju, kot tudi na ravni krajevnih programov iz viškov samoprispevka.

Ugotovljeno je bilo, da je bil, oz. da bo program IV. samoprispevka praktično stoddostno realiziran, saj smo že zgradili šolo v Trzinu, vrtec v Mengšu, prizidek k OŠ Radomeljske čete Preserje, prizidek z ureditvijo specialnih učilnic na OŠ Josip Broz Tito Domžale, prizidek in ureditev specialnih učilnic pri OŠ Martin Koželj Dob, prizidek s posodobitvijo obstoječih delavnic in adaptacijo objekta Srednje kovinarske in usnjarske šole na lokaciji ob ljubljanski cesti ter manjšim prizidkom ter obnovo strehe iste šole na Ulici talcev v Domžalah. Tako nam ostaja za realizacijo le še prizidek k Srednji kovinarski in

usnjarski šoli na lokaciji ob Ulici talcev, če upoštevamo, da smo z deli na prizidku k OŠ Janko Kersnik na Brdu pri Lukovici pred nekaj dnevi že začeli. Tudi večina krajevnih skupnosti je svoje programe iz viškov samoprispevka v celoti realizirala. Doslej so bile poravnane iz sredstev samoprispevka vse obveznosti do KS, ki so prišle s konkretnimi programi. V želji, da uresničimo tudi zadnji predvideni objekt samoprispevka — to je prizidek k SKUŠ Domžale — bo z določeno prerazporeditvijo prispevnih stopenj do konca samoprispevka prevzel obveznost do KS iz viškov Samoupravne komunalne interesne skupnost Domžale. Vsa razpoložljiva sredstva občinskega samoprispevka pa se bodo usmerjala v šolski program. Ob vsem tem je potrebno poudariti, da je bilo že v osnovi predvideno, da Srednja kovinarska in usnjarska šola Domžale za svoje naložbe pridobi 50 odstotkov sredstev iz drugih virov kot je samoprispevek in sicer iz sredstev posebnih izobraževalnih skupnosti in pa s strani tistih delovnih organizacij, za katere Srednja kovinarska in usnjarska šola Domžale šola dijake. Tudi aktivnosti na zagotavljanju te vrste sredstev sama šola ob pomoči ostalih dejavnikov dokaj uspešno izvaja.

Kaj so pokazale razprave na terenu?

Enotno mnenje vseh sodelujočih na sestankih v KS je bilo, da si nadaljnega razvoja KS v naši občini ne moremo zamišljati brez samoprispevkov. Ob tem je stekla slika vseh doslej zgrajenih objektov v občini Domžale iz Dosedanjih številnih samoprispevkov. Bilanca je resnično zelo obsežna. Glede odstotkov za samoprispevek koliko — ali 2 ali 1,5 odstotka so bila mnenja različna, saj so nekateri menili, da to ne bo odločilni dejavnik ali program uspe ali ne, temveč bo v precej večji meri imela

vpliv splošna gospodarsko-politična situacija ter sam program samoprispevka. Večina KS se je zavzemala, da se večji del sredstev namenja za potrebe KS za gradnjo tistih krajevnih objektov, ki so tudi splošnega pomena za našo občino. Predlagajo, da se mora najmanj 50 odstotkov, če že ne dve tretini vseh sredstev namenjati za krajevne programe in le manjši del 1/3 ali 1/2 sredstev za takoimenovani »občinski program«.

Samo za informacijo podajamo izračune, koliko sredstev bi zbrali v petih letih, če bi imeli 2 odstotni oziroma 1,5 odstotni samoprispevek. Ob 2 odstotnem samoprispevku bi bilo v občini Domžale zbranih v petih letih 16,2 milijard novih din, ob 1,5 odstotnem samoprispevku pa 12,15 milijard novih din (ob upoštevanju osebnih dohodkov in prilivov iz meseca septembra 1988).

Kaj je bilo omenjeno v KS kot možni potencialni občinski program?

Največkrat je bil omenjen vzgojno-izobraževalni program in sicer: ureditev specialnih učilnic v šolah OŠ Štandrove brigade Domžale in OŠ Jurij Vega Moravče ter urejanje specialnih učilnic z izvedbo nadzidka pri menzeški šoli. Dejstvo namreč je, da edino te tri šole v občini nimajo ustrezno urejenih specialnih učilnic ter da so otroci, ki se šolajo v teh šolah v določenem podrejenem položaju, saj jim ni omogočeno takšno praktično delo v predmetih kot so fizika, kemija, biologija, tehnični pouk kot v drugih šolah v naši občini.

V Domžalah pospešeno gradnja Beton iz Zagorja in Ingrad iz Celja drugo fazo objekta SPB-1 in sicer del, ki so ga poimenovali LA-MELA - E.

V razgovorih je bil omenjen tudi prizidek k Zdravstvenemu domu Domžale predvsem za potrebe ginekološke ambulante.

V KS Blagovica so omenjali potrebo po telovadnici oz. večnamenskem prostoru pri šoli, tudi v KS Dragomelj so vzpostavljali prostorsko problematiko njihove šole. Od drugih programov je bil večkrat omenjen telesno-kulturni program v okviru športnega parka Domžale (bazeni, večnamenska športna hala, itd.) ter sofinanciranje programa izvedbe kabelske televizije v naši občini kot tudi zagotavljanje dela sredstev za potrebe ustreznega požarnega varovanja.

Tu imajo težo programi v komunalno in cestno gospodarstvo, o čemer bi bila podana informacija o željah in potrebah KS v eni od naslednjih števil. Krajevne skupnosti si svojega razvoja brez sredstev samoprispevka ne morejo zamišljati. Če tudi ne bi bil zglasovan občinski samoprispevek, se bi večina KS kasneje odločala za svoje lastne krajevne programe.

Potrebe so res velike, idej ali zahtev, kaj je treba v posamezni KS še zgraditi — pa mnogo. Očitno je, da vseh teh gradenj, pa tudi večine — brez sredstev samoprispevka ne bi mogli zgraditi.

V mesecu oktobru in novembru bodo v okviru Občinske konference SZDL Domžale potekale širše razprave o teh vprašanjih po vseh krajevnih skupnostih v naši občini. Te razprave bodo osnova za analizo rezultatov storjenega v preteklih 20 letih, ko so se občani odrekli dvema odstotkoma od svojih osebnih dohodkov.

Cene — kot se komu zdi ...

Nisem vedeževalec, noben čarovnik, tudi z Vavo nisva nič v sorodu, pa si kljub temu upam napovedati, da bomo potrošniki v prihodnje več hodili. Zato iz lastnih izkušenj svetujem: nabirajte kondicijo za hojo od trgovine do trgovine, nabirajte kilometre in trenirajte svoje noge za pohod na razprodaje, kajti izplačalo se vam bo. Če ne že danes ali jutri, pojutrišnjem zanesljivo!

Stopite do najbližje trgovine, pokukajte v naslednjo prodajalno, če boste malo pozorni, boste opazili, da se v zadnjem času cene posameznih izdelkov bistveno razlikujejo, ponekod celo do 100 in več odstotkov. Od kod skrivnost teh razlik? Ne od popustljivosti trgovcev, niti od tovarniških cen, temveč od dejstva, da imajo v prvi trgovini staro zalogo izpred 2 mesecev, v drugi so artikla nabavili prejšnji teden, v tretji trgovini pa so jih iz tovarne dobili danes. Pri tem pa ne preverjajte datumov izdelave, ker boste preveč presenečeni, ali celo razočarani, saj datumi izdelave posameznih izdelkov le redko sledijo datumom sprejema pošiljk v trgovine oz. po domače rečeno spremembam cen. Od tod razlike, da v nekaterih trgovinah čokoladka Životinjsko carstvo že več kot 2 tedna stane 400 din, v nekaterih pa je še vedno po 280 din, od tod dejstvo, da vaš mulc že tri tedne žveči Čunga lunga po 66 din, sosedova smrklija pa jih bo še mesec dni po 41 din, ker jih po toliko prodajajo v sosednji trgovini. Najbolj pa preseneča dejstvo, da v nekaterih trgovinah starih zalog ob novih cenah ni več, da v njih ravno v trenutku, ko pride nova cena, zaloga poide in je na policah vse sveže in novo. Malo me je parkrat zmotilo le dejstvo, da imajo nekateri izdelki kar dve ali tri cene — prilepljene drugo na drugo — običajno je zadnja najvišja. Radoveden kot sem in nekoč seznanjen s tem, da se izdelkom na policah cene ne smejo spreminjati, sem prijazno prodajalko vprašal, kako je to mogoče.

Prijazno vprašanje, prijazen odgovor. Ceno so popravili, pa ne zaradi nove cene, to ne smejo, le narobe so priračunali davek, pa so zaradi lastne nepazljivosti imeli dvojno delo. Ti, ti, država ti, še davkov ne znaš predpisati tako, da bi jih znali pravilno izračunati, pa imamo dvojno delo! Na žalost se to dogaja kar precejkrat, tako da v nekaterih trgovinah cene kar prečrtujejo in napišejo novo, saj je škoda označevalnih listkov, še posebno, če bi jih moralo biti kar nekaj!

Morda bi ob tem, ko vam svetujem, da malo poročate od trgovine do trgovine in povprašate po cenah, svetoval še, da povprašate še po velikosti skladišča. Pričakovati bi namreč bilo, da imajo tam, kjer so večja skladišča, tudi večje zaloge, na osnovi tega pa tudi prejšnje cene ... Poizkusite, morda se vam bo izplačalo. Vztrajajte pa do konca in na koncu, ko ugotovite, da nimate vrečke, da bi kupljeno odnesli domov, vprašajte, koliko stane vrečka. Namreč, v nekaterih naših trgovinah so že precej časa po 440 din, medtem ko jih v našem glavnem mestu dobiš po 200 din. Šele sedaj mi je jasno, zakaj sta avtobus in vlak tako draga!

Hodite in hodite, sprašujte in zahtevajte, primerjajte in kupujte previdno. Časi so že taki, da se izplača, sicer se vam lahko zgodi, da boste (povzemam po enem osrednjem glasilu) jutri za svoj denar dobili vsak dan le dva kilograma delavskega kruha!

NAŠ SKUPNI PROBLEM

(posvet ZKS in SZDL o KOSOVU)

Ena izmed najpogostejših ugotovitev, ki spremljajo razprave o »kadrovske drame«, je da smo delovni ljudje in občani v naši republici slabo in necelovito informirani o problematiki, ki zlasti v zadnjem času skrajno okupira celotno Jugoslavijo. Zato sta OK ZKS in OK SZDL povabila v našo občino Emila Šterna, člana Predsedstva SRS, ter Jurija Bajca, člana Predsedstva SR Srbije. Vabljeni so bili tudi predstavniki iz pokrajine Kosovo, vendar so se opravičili.

Oba uvodničarja sta se predstavitev problematike Kosova lotila celovito. Velika zaskrbljenost, ki spremlja trenutna dogajanja na Kosovu, je prisotna med vsemi, saj kljub prizadevanjem že od leta 1981 zaman čakamo na učinkovito razrešitev. Tov. Štern je več pozornosti namenil odnosu in sodelovanju SR Slovenije, ki poleg Srbije edina »učinkovito« ekonomsko pomaga SAP Kosovu. Zlasti na področju skupnih programov so narejeni koraki naprej — tesnejša dohodkovna povezanost in konkretna pomoč različnih strokovnih institucij. Je pa še veliko praznega prostora, saj so npr. vezi med družbenopolitičnimi organizacijami in skupnostmi šibke. Slovenija se vseskozi aktivno vključuje v jugoslovanski program pomoči Kosovu, kar je odraz zavesti in prepričanja, da je razvoj Kosova naš skupni problem v kontekstu vseh težav SFRJ. Brez urejenih mednarodnih, pa tudi človeških in tudi sosedskih odnosov na Kosovu ne bo šlo.

Osnove pa so:

- v razreševanju nacionalnega konflikta na demokratičnih osnovah — samoupravljanja na Kosovu ne smemo žrtvovati,
- v odgovornosti albanskega naroda (zaščita pred nasiljem, moralni problem),
- v enakem odnosu do vseh nacionalizmov in šovinizmov,
- v pripravi dolgoročnega programa,

»Različnosti bi nas morale združevati«, je svoje daljše izvajanje zastavil dr. Jurij Bajec. Dotaknil se je ekonomskih vzrokov za stanje na Kosovu ter pohvalil našo republiko za njeno uspešno ekonomsko sodelovanje. Prepričan je, da so problemi Kosova razrešljivi z vrsto reform, katerih del je tudi sprememba srbske ustave, ki bo zagotovila Srbiji elemente državnosti in njeno izenačitev z drugimi republikami. Pravne države na Kosovu ni, ni popolne enakopravnosti vseh narodov glede najosnovnejših človeških pravic in svoboščin, ni razvojnega koncepta, ki bi nakazoval razrešitve ekonomskega razvoja republike, obstajajo demografski problemi, ob tem pa vsi vemo, da je politična stabilnost Kosova pomembna za celotno SFRJ. So pa programi in sklepi, stališča in predlogi, ki jih ne urisujemo. Dokler bo ta razkorak, se stanje ne bo spremenilo. Treba je mobilizirati delovne ljudi in občane, njihove organizacije in skupnosti — pa ne le na Kosovu — za dosledno uresničitev vseh 3 reform (ekonomske, sistemske in družbenopolitične), jih usposablja za delo v novih razmerah in pri tem upoštevati vse ostale elemente kot so: problematika tehnoloških viškov ustreznih socialnih programov ipd.

Razprava je bila pestra, v njej so sodelovali tako sekretarji OO ZKS kot predsedniki KK SZDL ter člani obeh predsedstev, polemična, ni se dotikala le problema Kosova in tako ponovno dokazala vpetost tega problema v celotno SFRJ. Tako je bilo govora o predsedniku CK ZK Srbije Slobodanu Miloševiću, o stali-

šjih CK ZK Srbije do mitingov, o kratkoročnosti in (ne) opravičenosti posegov posebnih odredov na Kosovu, ki jih morajo čimprej nadomestiti legitimni organi, na višjo raven pa je potrebno čimprej dvigniti tudi politično delo. Izražene so bile zahteve po objektivni informiranosti (a ne le o Kosovu), po odgovornosti in vlogi tiska, po rušenju pregrad med republikami in pokrajinami, ne pa njihovem zagovarjanju. Prisotni so opozorili na neustreznosti sedanjega načina pomoči nerazvitim, na nepoznavanje odnosa albanskega naroda do sedanjih dogajanj, pa tudi na nepoznavanje konkretnih podatkov o dogajanjih na Kosovu (izseljevanje — koliko zaradi pritiska, koliko zaradi ekonomskega položaja, različni podatki o številu kaznivih dejanj ipd.).

Demokratičnega dialoga med narodi ni, preveč je poenostavljanja in posploševanja, kljub prizadevanjem še ni odprtega dialoga o vseh temah. Ljudje smo zaskrbljeni, je bilo poudarjeno, brez varnosti in reda tudi ekonomskega razvoja ne bo — niti na Kosovu niti drugje, zato se je potrebno zavzeti za demokratično razreševanje problemov SAP Kosovu, ki so naši skupni problemi, od katerega (ne) uspešnosti reševanja sta odvisni stabilnost pa tudi prihodnost Jugoslavije.

Seveda tudi brez razprave o mitingih ni šlo. Mitingi so neproduktivni, so žarišče poglobljanja nasprotij med narodi in nacionalnostmi na Kosovu.

Tudi iz razprave je bilo čutiti zaskrbljenost ob zaostrovanju stanja na Kosovu, pa tudi pripravljenost, da še vnaprej aktivno sodelujemo v uresničevanju jugoslovanskega programa pomoči Kosovu. Izražena pa je bila tudi zahteva po doslednem preverjanju te pomoči ter izpostavitvi odgovornosti vseh, ki v zvezi z razreševanjem »kosovske drame« niso storili vsega, kar bi morali.

V. V.

Ob krajevnem prazniku občanov
treh krajevnih skupnosti Domžal:

Bil je pričetek frontnega delovanja ...

14. september je praznik občanov vseh treh krajevnih skupnosti mesta Domžale. To je bil tisti dan, ko so pred 45. leti na gradu Krumperk ustanovili občinski odbor Osvobodilne fronte Domžale, to je hkrati dan, ki pomeni začetek organiziranega povezovanja privržencev OF. Aktivisti, povezani v odbore OF, so bili med NOB trdna in množična opora narodnoosvobodilni vojski, bili so močna opora gibanju, ki je zadajalo okupatorju in domačim izdajalcem vedno nove udarce in dosegalo zmage na poti do osvoboditve.

Le malo je še tistih, ki so sodelovali v začetkih narodnoosvobodilnega boja na domžalskem območju, ki se je kot je znano, začel 27. julija 1941 z zbirališčem v Radomljah. Kmalu nato je bil ustanovljen Kamniški partizanski bataljon z Radomeljsko, Mengeško-Moravsko, Kamniško in Rašiško četo. Kmalu se je pokazala velika neustavljiva moč ljudskega gibanja z vizijo nacionalne in socialne svobode, za boljšo in lepšo prihodnost.

Ob tej priložnosti so v petek, 9. septembra vse tri krajevne skupnosti pripravile skupno slavnostno sejo skupščin vseh treh KS. Na njej je spregovoril ROMAN KALUŠNIK, predsednik KS SZDL Simona Jenka.

Ob tej priložnosti so poslali delegacije za položitev vencev k spomeniku padlim, spomeniku borbe in dela, spomeniku padlih talcev ob Kamniški Bistrici ter na spominskem obeležju OF na Krumperku. V kulturnem programu so sodelovali recitatorji in Stobljanski oktet ...

Kaj so v posamezni KS zgradili prinašamo na drugem mestu ...

Pogled na opravljeno — obeti za naprej?

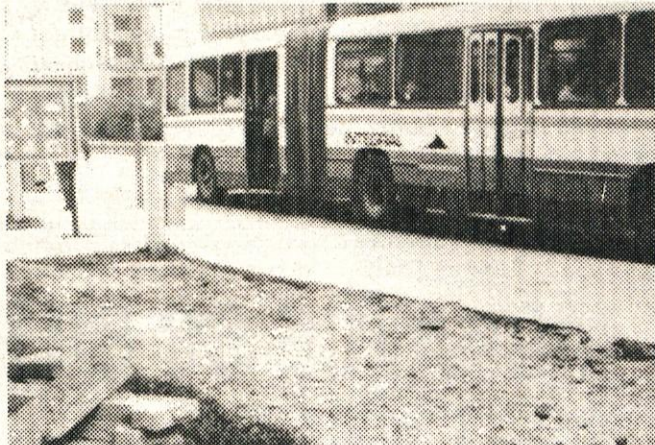
OPRAVLJENEGA DELA NI MALO

Kaj vse so v zadnjem času zgradili in postorili v domžalskih krajevnih skupnostih?

Gotovo je, da delo v krajevni skupnosti ne poteka le pri gradnji objektov komunalne rabe, ta dela pa so le bolj opredmetena, bolj

Na tem mestu bodo poslej ustavljali avtobusi na t.i. »zvezni« cesti ...

Tudi v centru mesta pred Veleblagovnico bo že v bližnji prihodnosti (tako obetajo) zgrajen nadstrešek za občane, ki čakajo na avtobus ...

vidna kot druga ... Mnogo več je družbenopolitičnega delovanja v krajevni samoupravi, delegatskem sistemu, mnogo več je dela z občani v krajevni skupnosti, na terenu, pa dela z društvi. Ob tem je treba poudariti tudi delo, ki je vloženo v dograjevanje sistema SLO in družbene samozaščite. Gre torej za mnogovrstno skrb za zadovoljevanje različnih potreb in zahtev občanov, ki živijo na istem območju. Pa vendar: najbolj so otipljivi rezultati v gradnji komunalnih objektov. Tule so konkretni rezultati teh prizadevanj in dela.

V krajevni skupnosti Simona Jenka

- so pridobili javno razsvetljavo na ulicah Simona Jenka, Antona Skoka in Vodnikovih ulic.
- Asfaltirali pločnik na Študljanski in Savski cesti.
- V zaključni fazi izdelave je projektna dokumentacija za kanalizacijo za južni del Domžal.

Pomembna pridobitev za KS Simona Jenka in Študo — pločnik in razsvetljava.

— Opravili so vsa predhodna dela za izvedbo javne razsvetljave na Savski cesti od križišča pri občini do odcepa na Krakovsko.

V krajevni skupnosti Vencija Perka so bila

— opravljena vsa pripravljala dela za izvedbo pločnikov na Ljubljanski cesti od Avtoservisa do Termita — prvi del, nadaljevanje bo v prihodnjem letu.

— Narejeno je bilo asfaltiranje in javna razsvetljava na Varškovi cesti.

— Dokončana je bila ureditev avtobusnega postajališča na magistralni cesti M 10.

— Izdelani so bili projekti za komunalno ureditev Masljeve ulice.

V krajevni skupnosti Slavko Šlander

— potekajo komunalna dela na območju SEVER I. po sprejetem programu, konkretno pa je gradnja kanalizacijskega omrežja, pristopajo k asfaltiranju in izvedbi javne razsvetljave po programu.

— V Zaborštu nadaljujejo gradnjo glavnega kanalizacijskega kanala po programu.

— Izdelani so projekti za javno razsvetljavo na ulicah T. Tomšiča, v Vodopivčevi in Levstikovi.

— Postavitev nadstrešnice na avtobusnem postajališču pri Veleblagovnici pa pričakujejo v kratkem ...

Znano je, da obstaja tudi skupni program investicij KS. Iz tega programa pa je bilo narejeno naslednje:

— uredili so avtobusno postajališče pri Veleblagovnici;

— opravljajo sanacijo opornega zidu na starem pokopališču v Domžalah;

— urejali in sanirali so centralno kopališče v Domžalah.

Krajevne skupnosti so tudi osnovni temelj skupščinskega-komunalnega sistema v občini, kjer se odloča o mnogih bistvenih vprašanjih našega razvoja. Zato je še kako potrebno, da so aktivne delegacije, da so tesno povezane s svojo delegatsko bazo — občani in tako v organih, ki odločajo, lahko izražajo resnične interese delovnih ljudi. Torej naj ne bo nesklepčnih sej delegacij, pa tudi delegati v skupščinah in KK SZDL bodo morali še zavzete je opravljati svoje funkcije in opravičiti zaupanje volilcev.

B.

»Trinajstič« srečanje političnih zapornikov, pregnancev in internirancev

V lepi zgodnje jesenski ali pozno poletni sončni soboti 10. septembra 1988 so se v prijetni dvorani zbrali bivši politični zaporniki, pregnanci in interniranci, ki jih je okupator preganjal iz svojih domov med NOB. Letos so bili udeleženci trinajstega srečanja gostje delavcev DO »INDUPLATI« v Jaršah, ki so nam lepo pripravili dvorano in nas odlično tudi postregli. Pozdravni nagovor je imel predsednik komisije za interniranje, politične zapornike in pregnance tov. STANE STRLE; slavnostni govornik pa je bil tov. MARJAN GREGORČ, predstavnik KS Jarše — Rodica.

V kulturnem programu so sodelovali: OKTET Bratov PIRNAT, ki je z ZDRAVLJICO odprl trinajsto srečanje. V nadaljevanju programa so zapeli še dve pesmi. Vmes sta nastopili učenki OŠ Radomeljske čete z recitacijami in sicer CLAVDIA PAVLIČ in ALBINA KRAMBERGER, in sicer recitacijo — GLAS DOMOVINE in ŠE POMNITE TOVARIŠI.

V drugem delu srečanja je popestril program s harmoniko tudi tov. STANE HABE. Razvila se je tudi živahna debata oziroma razgovori, v katerih so udeleženci obujali spomine, se med seboj pogovarjali predvsem o tem, da se bodo drugo leto zopet srečali.

Navzoče je pozdravila tudi predsednica ZZB občine Domžale tov. MIHAELA KOLENC — Dragica, ki je poudarila pripravljenost, da tudi v naslednjih letih OO ZZB pripravi vse potrebno za taka srečanja, ki so nam vsem koristna in potrebna. To kaže tudi udeležba in zavzetost za tako srečanje.

Navzočih je bilo ca. 170 članov in gostov, med njimi tudi sekretar OK ZKS tov. SIMON ĐURETIČ.

S harmoniko in pesmijo je popoldne hitro minilo ob misli, da bi se srečali tudi prihodnje leto.

Miha Pavlič

Do 15. oktobra — temeljne kandidacijske konference

Na temeljnih kandidacijskih konferencah (TKK) se bomo delovni ljudje in občani opredeljevali do predlaganih kandidatov za člana Predsedstva Socialistične republike Slovenije in evidentirali člana Predsedstva Socialistične federativne republike Jugoslavije iz SR Slovenije.

Zakaj (spet) TKK?

Z izvolitvijo za predsednika Predsedstva SRS je tovarišu Janezu Stanovniku prenehala funkcija člana Predsedstva SRS, zato so potrebne nadomestne volitve enega člana Predsedstva SRS. Predsedstvo RK SZDL Slovenije pa je odprlo tudi postopek evidentiranja za člana Predsedstva SFRJ.

Obraznava predlogov za člana Predsedstva SR Slovenije

Evidentiranje možnih kandidatov za člana Predsedstva SRS je potekalo do 10. septembra 1988. Predsedstvo RK SZDL Slovenije pa je v obravnavo TKK posredovalo predlog osmih možnih kandidatov (Igor Bavčar, Silvo Gorenc, dr. Matjaž Mulej, Milica Ozbič, Živko Pregl, Ivan Pučnik, dr. Ivan Ribnikar, Boris Šnuderl) do kateri se je potrebno na TKK v vseh temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih opredeliti. TKK morajo biti v skladu z rokovnikom RK SZDL Slovenije opravljene do 15. oktobra 1988.

Občinska kandidacijska konferenca bo 19. oktobra 1988, na republiški kandidacijski konferenci (do konca oktobra) bo določen kandidat za člana Predsedstva SRS, ki ga bodo delegati v občinskih skupščinah volili v novembru 1988.

Evidentiranje člana Predsedstva SFRJ

Sočasno s postopki obravnave predloga za člana Predsedstva SR Slovenije se je pričel postopek za evidentiranje za člana Predsedstva SFRJ iz SR Slovenije, ki traja do konca meseca oktobra.

V maju 1989 namreč poteče petletni mandat Predsedstva SFRJ; do takrat bomo izvolili namesto sedanjega člana predsedstva Staneta Dolanca novega člana iz SR Slovenije.

Srečanje internirancev in izgnancev v Jaršah.

Nove zamisli v bližnji naravi

V Volčjem potoku so sklicali tiskovno konferenco o prihodnosti tega prelepega naravnega ambianta na pragu naše občine...

Arboretum Volčji potok, ki se razteza na površini 80 ha in ima 6 ha drevesnic, je življenjsko povezan z imenom ing. Mihe Ogorevca, ki je temu prelepemu koščku narave pod Kamniškimi planinami namenil 27 let svojega ustvarjalnega življenja. Ob pogovoru — kako naprej in ob dejstvu, da je ing. Miha Ogorevc odšel v pokoj (ne pa iz Volčjega potoka) je njegov naslednik tov. Ocepke razgrnil nekaj načrtov, ki jih imajo v arboretumu za prihodnje.

Ob tem velja najprej spregovoriti o finančnih zagatah, ki jih nimajo malo. Kópica ustanoviteljev (na prvem mestu

omenjajo izvršni svet SRS) ne zmore najti kakšnih omembe vrednih sredstev, ki bi omogočile majhnemu, 25 članskemu kolektivu, da bi se znatneje lahko ukvarjal s problemi urejanja samega arboretuma. Dogaja se namreč, da morajo delavci v pridobivanju dohodka — če želijo »preživeti« urejati vsa druga okolja...

Doma zato delajo brezplačno, udarniško. V enem mesecu so opravili delo v treh udarniških sobotah...

Problem je tako v denarju, ki ga ni. Družbene ustanove, ki bi morale pomagati tega ne zmorejo, moralna podpora pa seveda ni dovolj. Kljub temu pa imajo obilico zamisli, ki bi jih želeli uresničiti. V arboretumu so že začeli z etiketiranjem dreves, organizirati nameravajo šolo vrtnarjenja ter šolo fotografiranja v naravi.

Za skupine, ki se bodo prijavile, bodo poskrbeli za vodniško službo, bolj želijo vplivati na oblikovanje odnosa do narave pri učencih in dijakih, želijo si večjega vpliva na oblikovanje okolja v domžalski in kamniški občini.

Najbolj zanimiva in odmevna pa je ideja o koncertih v naravi. Dva so že uresničili in odziv nanju je bil več kot dober, saj se je denimo prvega udeležilo 350—400 obiskovalcev.

Za prihodnje nameravajo povabiti k razpoložljivemu muziciranju za goste v naravi tudi znane slovenske kitariste in druge instrumentaliste...

B.

MORAVČE SO BILE SPET NAŠE

Kulturne prireditve, še posebno pa proslave, so naši najboljši pašniki.

To zatrjujemo, ker to drži.

Pod streho smo spravili spet eno proslavo. Še eno. Veliko!

Pa še ni dolgo, ko smo precej naglas govorili, da moramo že končno prenehati s proslavami. Toda z vsem, kar imamo v mesu in krvi, je čez noč težko prenehati. Zato smo rekli, da naj proslava bo. Morda samo še ta, v Moravčah. Rekli smo pa, s poudarkom, če že bo, ker mora biti, naj bo v novi obliki, taki za današnji čas. Mladinci pa so rekli drugače. Mladinci ne bi bili mladinci, če ne bi rekli drugače.

»Prav, tovariši, proslava naj bo, za vas, starejše. Ampak pripravili jo bomo mi, mladi. Vse od začetka do konca. Po novem, v sodobni obliki! Moderno, tudi slavnostni govor bo naš, katerega ne bomo pustili cenzurirati. V redu bo tovariši, za vas in za nas mlade. Po novem, ne tako kot že štirideset let!«

Hudobneži, med katerimi sem bil, smo že tedaj vedeli, kako bo proslava izgledala, da bo taka kot pred štiridesetimi leti, vse do danes. Proslava je res bila 18. septembra v Moravčah v počastitev obletnice Šlandrove in Zidanškove brigade, Kamniško-zasavskega odreda in vseh, ki so med vojno sodelovali v odporniškem gibanju na tem območju. Praviijo, da v Moravčah še ni bilo toliko ljudi; se pravi, velika proslava, izvedena po novem.

Natanko takšne poznamo in se jih udeležujemo že štirideset let.

Mlaji, godbeniki, pevski zbori in solisti, recitatorji in govorniki, plesalci, harmonika, zastave, prapori, povezovalci kot pred štiridesetimi leti. Vse po novem! Stiskanje rok, objemanje, pogovori: »Še veš, kako je bilo tam pa tam«, prerivanje kdo bo bližje kameram in »tavišjim«, pa ozvočenje kot pred štiridesetimi leti, ko ga še nismo poznali. Nič ga ni bilo. Bilo je sicer, le slišali ga nismo, kar je nekaterim kar prijalo, ker so si govorili precej podobni in jih znajo ljudje precej na pamet. Stiskanje rok s starimi znanci, prijatelji in praviimi tovariši, je vedno prisrčno, včasih celo ganljivo. Nekateri smo v Moravčah to doživeli, zato proslava ni izgubila čara, kot ga ni pred štiridesetimi leti, ko se še nismo tako dregali, kdo bo komu bližje.

Pravzaprav je bilo sploh vse v redu, posebno za tiste, ki nismo drugega pričakovali.

Krona vsega je bil pravi partizanski golaž. Odlično pripravljen, izdaten in tudi poceni, tudi vrsta zanj, k kateri se je bilo treba pomikati, ne glede kdo je kdo, ni prav nič kvarila vzdušja, še posebno, ker so apetit dajala brhka moravska dekleta mažoretke, ki jim domačini rečejo žarometke, drugi pa majoretke. Pač težka beseda. Ž visoko privzdignjenimi kiki in sramu najvišjim gostom, ki so sedeli spredaj, kazala spodnjice in še z vso močjo migale z njimi... Niti enemu visokemu gostu se zaradi tega ni zaletel golaž. Sam sem ga iz previdnosti med izvajanjem Kan-kana prenehal jesti.

V preskrbi in opremljenosti prireditvenega prostora so se odlično kot vedno izkazali domači gasilci. Zato jim gre vsa pohvala.

Pravi užitek je bil opazovati, kako so ljudje kupovali in prenašali velikanske hlebce domačega kruha, ki so ga z vso skrbjo in strokovnostjo spekle in prodajale Moravčanke. Kot pred štiriinštiridesetimi leti. Tedaj so nam, Šlandrovcem, zlate Moravčanke, morda je bil zraven tudi kak dedec, za Veliko noč, spekle celo goro potic in kruha, tako slastnega kot v pravljici, da je ves hrib, kjer smo ga razdeljevali, še dolgo dišal po pravljici...

No pa to je zgodovina. To pa morejo in smejo pisati samo zgodovinarji.

Za proslavo, kakršna je bila v Moravčah, glasujem, če je treba vsak hip.

Andrej Zajc

Stare študljanske družine in domačije

Najstarejše domžalsko naselje je prav Študa, saj je Grifo de Studa med leti 1200 in 1230 podelil dve kmetiji Stiškemu samostanu, in to v Domšeldorfu-Domžalah. V Študi je značilno Dimčevo kužno znamenje iz leta 1608. Leopold Kos-Markuza je pri rekonstrukciji hiše naletel na letnico postavitve gospodarskega poslopja 1601 in je to letnico vdelal v hišo. Študa je leta 1811 imela 29 hiš in 192 prebivalcev. Leta 1925, ko so Domžale postale trg, je bila Domžalam pridružena tudi Študa. Morda še ena zanimivost. Od leta 1715 do 1734 so študljani pokopavali svoje umrle v Šent Pavlu, od leta 1734 dalje pa zopet v Mengšu. Študa je znana tudi predvsem po radiču, študljanski specialiteti, pridne gospodinje pa zalagajo tudi ljubljanski živilski trg s kumaricami, zeljem in drugo zelenjavo.

Študa št. 1 — domače (vulgo) ime »Pri Rožmanu«. Ta polgrunt je spadal pod župnišče Mengeš, ena tretjina grunta pa pod župnišče Ihan. Leta 1929 je ta domačija zapisana kot študljanska cesta št. 34. Prvi lastnik te domačije, ki sem ga zasledil v Statusu animarum župnije Mengeš iz leta 1811 je bil Miha Erklavec, rojen 1776 in njegova žena Mica rojena Eržaj, leta 1782 v Dobu. V zakonu so se jima rodili otroci: Helena, rojena 1808, Jakob 1812, Marija 1815, Valentin 1818, Marjana 1820, Ana 1823, Andrej 1825 in Uršula rojena 1827. Tu je živel tudi gospodarjeva sestra Neža, ki je umrla leta 1831. Tu so živeli tudi hlapec Janez in dekl Mina in Mica.

Jakob Erklavec, rojen 1812 se je poročil s Terezijo Avbel, rojeno 1822. V zakonu so se jima rodili otroci: Marija, rojena 1848, Terezija 1849, Mihael 1852, Terezija 1855, Martin 1857, Marjana 1861, Brigita 1863 in Franc, rojen 1866.

Mihael Erklavec, rojen 1852 se je 1873 poročil s Heleno Brate, rojeno 1852. V zakonu so se jima rodili otroci: Marija, rojena 1875, Jakob 1878, Franc 1884, ki se je 1916 poročil v New Yorku z Ano Gradišek in Neža rojena 1886.

Jakob, rojen 1878 se je v Študi št. 46 poročil z Antonijo Paderčič, rojeno v Šent Jerneju.

Mihael Erklavec, rojen 1852, se je drugič poročil s Franciško Banko iz Šent Pavla. V drugem zakonu s Franciško Banko so se Mihaelu Erklavcu rodili otroci: Angela, rojena 1897, ki se je 1924 poročila z Josipom Tönigom iz Stoba št. 61, le-ta je bil rojen 1894, Franciška 1900, ki se je 1927 poročila z Leopoldom Dimcem iz Štude št. 14, Agata 1904, ki se je 1940 poročila z Albinom Starinom iz Trzina in Valentin, rojen 1906.

Valentin Erklavec, rojen 1906 v Študi št. 1, se je prvič poročil z Julijano Štupar iz Brega pri Komendi in to leta 1940.

Staro Dimčevo kužno znamenje v Študi ob cesti proti Šentjakobu. Postavljeno je bilo leta 1608 — kot govori vklesana letnica na njej.

Drugič se je poročil z Rozalijo Hribar iz Zaloga pri Cerkljah, rojeno 1908 in to v Komendi.

V zakonu z Julijano Štupar se jima je rodila hčerka Justina, to leta 1941, ki se je 1962 poročila na Koroškem z Arnoldom Hörnbakom. V zakonu z Rozalijo Hribar se jima je rodil sin Mihael in sicer leta 1943, ki je leta 1962 utonil v Kamniški Bistrici. Hčerka Marija, rojena 1945 se je 1972 poročila z Janezom Zajcem. Leta 1950 se jima pa je še rodil sin Valentin, ki se je leta 1982 poročil z Makso Pavčur iz Kostanja, rojeno 1953.

Pri Rožmanu so stanovali tudi Jožef Svetlin in njegova žena Franciška ter hčerka Ana, rojena 1874.

Sta Domžale ali Kranj — na koncu sveta?

Saj človek ne bi verjel, vendar je res: komunikacijskih oblik vseh vrst je polna naša — kot ji radi pravimo — informacijska doba. Ob tem pa nismo uspeli organizirati ene same prometne povezave med gorenjsko metropolo — Kranjem in pa Domžalami; in to v časih, ko imajo avtobusno progo že skoraj v vsako, tudi najbolj zakonito vas...

Človek skoraj ne bi verjel, da ne zmoremo, ne znamo, nočemo zagotoviti nekaj, kar ljudje potrebujejo. Denimo dijaki, saj je v Kranju srednja šola tekstilne stroke, pa šola za pleskarje in druge. Naši dijaki in učenci se morajo vsakodnevno — če želijo priti v šolo — voziti v Kranj preko Ljubljane. Koliko časa gre v nič, koliko več stroškov naredi to dejstvo vedo tisti, ki to progo rabijo, pa je ne dobijo.

Navsezadnje med Domžalami in Kranjem je tudi letališče Brnik, kamor in od koder marsikdo potrebuje prevoz...

Vse to so razlogi občanov, ki očitno, kljub zahtevam in spraševanju nimajo teže...

Prav bi zato bilo, da bi zvedeli ali pristojni sploh nameravajo organizirati progo do Kranja in nazaj ter zvedeti ali morda tega:

- ne znajo...
- ne zmorejo...
- nočejo...

Brojan

Res kvalitetna gostinska ponudba v novi trzinski gostilni TRZINKA — bo še marsikoga privabila, da poskusi srbske in bosanske specialitete.

Novo gostinsko-turistična ponudba na obrobju:

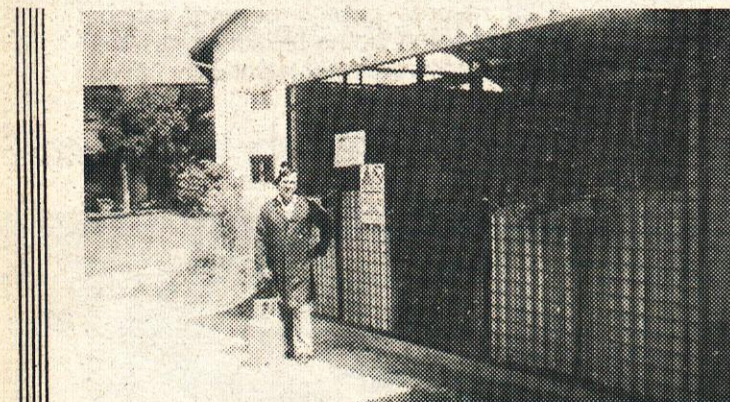
Trzinka iz Trzina

Na ulici Rašiške čete 17 v novem delu Trzina imenovanega Mlake že nekaj časa deluje lepa nova gostinsko-turistična pridobitev — Trzinka. Lep, snažen in velik objekt z velikim vrtom in parkirnim prostorom se je skrila nekako v ozadje, zato ga pozna le malo ljudi. Sveto Stjepanović je z ženo Veseljko, doma iz okolice Banja Luke, v našem okolju prisoten že dalj časa. Sprva geometer, kasneje prevoznik je našel dovolj veselja ter imel dovolj volje, da je praktično v močvirju v osmih letih uredil lep gostinski objekt. Kaj ponuja? Gre za srbske in bosanske specialitete. Začnimo: roštilj je na prvem mestu (priporočila zlasti odojka), stalno je na voljo leskovačka mučkalica, plošča Trzinka ter druge mesne dobrote, za katere zagotavlja vsak dan sveže meso. Na voljo ima užitki srbski kajmak, srbski in sjeniški sir; od bosanskih specialitet ponuja begovo čorbo, jagnjetino, pečenje... Cene so zmerne. Ob petkih in sobotah imajo živo glasbo, slovenske domače pesmi igra ansambel »ŽAR« (vsakič do 24. ure).

Gostilno odpirajo ob 12. uri, odprta pa je do polnoči. Ob ponedeljkih imajo zaprto.

Kaj je ob predstavitvi izjemno čistega in skrbno vzdrževanega lokala še treba reči. Morda to, da ne pomeni samo gostinske, temveč tudi perspektivno turistično ponudbo. Okolica je kot nalašč za sprehode, gobarjenje, Trzinka pomeni odlično izhodišče za pot na Dobeno. Pozimi bodo uredili bližnji bajer za drsanje, tako da se obeta lep — četudi skromen zimski užitek, saj je tekoča voda v bližini hiše.

Ob odhodu iz prijaznega, čistega okolja povejmo še to, da ponuja miren prostor za poslovne pogovore in kosila (bližina obrtne cone) ter da bo s čistočo, skrbnostjo osebja in gospodinje zagotovilo kako »zvezdico« še pridobil, ne pa izgubil. Če je že tako, kot pričakujemo, povprašajte tudi na tel. 722-329.

NOVA PRODAJALNA PLINA V MORAVČAH!

Občani Moravske doline so z veseljem sprejeli vest o novi prodajalni plina v Moravčah, Marokova 1, ki jo je uredil Franc Bregar v sodelovanju z INA Plin Kozina.

Objekt je lepo urejen poleg stanovanjske hiše v kateri prebiva. Prodaja plina poteka od 14. do 20. ure, ob sobotah od 7. do 15. ure. Ob nedeljah in praznikih pa bo plin tudi mogoče dobiti, le če bo lastnik prodajalne doma.

Ob zamenjavi plinske bombe boste prijazno postreženi, zato priporočamo usluge prodajalne plina, ki jo vodi naš občan Franc Bregar.

Tosaminih 65 let

Delovna organizacija TOSAMA praznuje letos 65. letnico svojega obstoja. Ta visoki jubilej bomo člani kolektiva proslavili v septembru, mesecu, v katerem je bil leta 1950 ustanovljen prvi delavski svet in je tovarna prešla v upravljanje delavcem.

V 65-letni zgodovini je tovarna prešla mnoge faze razvoja, saj je iz skromne obrtne delavnice s tremi zaposlenimi nastala sodobna tovarna, ki danes zaposluje preko 1000 ljudi.

Sedanja gospodarska situacija sicer ne dopušča več kontinuitete razvoja, kakršnega smo bili v TOSAMI vajeni, vendar pa je kolektiv v 65 letih svojo zmožnost premagovanja težkih obdobij že dokazal in se tudi danes zaveda, da ga s prepričanjem v lastne sposobnosti nič ne more zaustaviti.

Osebnizkaznica

Tosama je delovna organizacija, locirana na Viru ob cesti Ljubljana-Celje in obsega 60.000 m² zemljišča. Pozidanih površin je za približno 33.000 m², od katerih proizvodni prostori zajemajo 18.000 m². Od 1. januarja letos je TOSAMA enovita delovna organizacija, pred tem časom pa je bila 10 let delovna organizacija z dvema temeljnima organizacijama in delovno skupnostjo skupnih služb.

Proizvodnja tekstilnih izdelkov, med katere sodijo proizvodi iz vate, netkane tekstilije in sanitetni material ter izdelki za hi-

nega materiala

Začetnik proizvodnje sanitetnega materiala na Viru je bil Franc Kocjančič, ki mu je podjetnik Bonač leta 1923 ponudil v svoji papirnici mesto ravnatelja in mu kot posebno ugodnost odstopil stavbo na robu svoje tovarne, v kateri je Kocjančič s tremi delavkami pričel z razvijanjem sanitetne stroke. Obrat je bil dokaj donosen, ker doslej v državi ni bilo tovrstnega proizvajalca. V letu 1925 je Kocjančič imel zaposlenih že 15 delavk, proizvodnja se je naglo širila, tako da je obrat na Količevem postal pretesen. Leta 1928 se je podjetnik Kocjančič poslovil od

podjetnik pa je bil v dokaj težavnem položaju, če je hotel oskrbovati obe strani. Kljub temu je tako Kocjančiču kot njegovim delavcem — aktivistom uspelo partizanom prethotapiti velike količine sanitetnega materiala.

Decembra 1946 je bila tovarna nacionalizirana. Kocjančičevo ime je nosila do leta 1948, ko se je preimenovala v Vato.

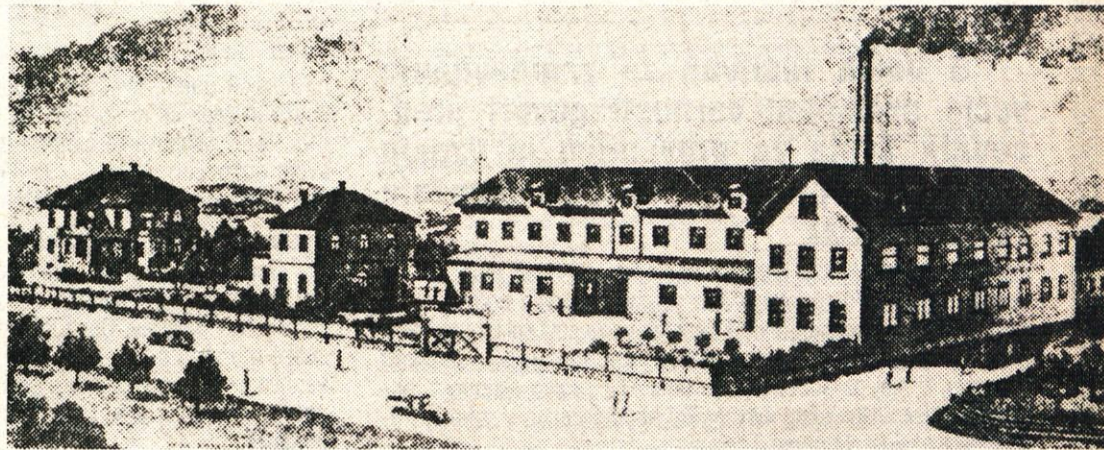
Obdobje velikih rekonstrukcij

Novo obdobje je v zgodovini tovarne pomeni uveljavitev delavskega samoupravljanja leta 1950. Ne le dobiček, tudi skrb za boljše delovne in življenjske pogoje so postali pomembni za nadaljni razvoj. Ročno delo so zamenjali stroji, dejavnost tovarne pa se je razširila praktično na vse faze proizvodnje sanitetnega materiala. Nastopilo je obdobje velikih rekonstrukcij, saj je v letu 1955 postalo jasno, da podjetje mora v korak s časom. Sledila je hitra pot navzgor, pri čemer so veliko vlogo odigrali Jože Pogačnik, Slavko Bajec in Janez Babnik, ki so v letih od 1954 do 1980 bili direktorji delovne organizacije. Veliko upornosti je bilo potrebno pri premagovanju zlasti začetnih težav, saj so bili dvomi o tem, ali je sanitetna tovarna sploh potrebna, veliki. Po pridobitvi vseh dovoljenj, soglasij in kreditov je obnova hitro stekla. V enem letu — in sicer 1. aprila 1957 — je tovarna začela s poskusno proizvodnjo v novih objektih. S prvo rekonstrukcijo je TOSAMA dobila novo belilnico, modernizirana je bila mikalnica, ustvarjeni so bili boljši pogoji za trakotkalnico in konfekcijo. Lahko bi rekli celo, da so bili s tem postavljeni temelji moderne industrijske proizvodnje v Tosami.

Izkušnje prve rekonstrukcije so v šestdesetih in sedemdesetih

2650
TOSAMA

»Konfekcija« v Kocjančičevi tovarni leta 1934.

Stara Kocjančičeva tovarna (danes Tosama) na Viru.

ca in kompresorska postaja. Danes, leta 1988, stojimo pred četrto rekonstrukcijo, s katero bomo pridobili novo proizvodno halo, kjer bo stekla proizvodnja po mednarodnih zahtevah dobre proizvodne prakse. Od leta 1976 do letos je TOSAMA poslovala kot delovna organizacija z dvema temeljnima organizacijama — TOZD Saniteta in TOZD Filtri. S 1. 1. 1988 pa je potreba po obstoju temeljnih organizacij prenehala in TOSAMA je zopet enovita delovna organizacija, ki kljub zaviralnim ukrepom sedit

ja pomembna tudi skrb za kadre. Ta skrb se v TOSAMI kaže v organizirani družbeni prehrani, zdravstvenem varstvu in zobozdravstvu ter organiziranju počitniškega letovanja.

Organizirana prehrana med delom je bila prvič vpeljana leta 1957, ko so si delavci v prvem obratu družbene prehrane brez kuhinje lahko kupili hladni obrok. Dvajset let kasneje — leta 1977 — pa je bil zgrajen nov obrat s moderno kuhinjo, kjer osebe pripravljajo danes tri vrste obrokov.

Dejstvo, da se dobrih poslovnih rezultatov ne da doseči brez zdravih delavcev, je zahtevalo dobro organizirano zdravstveno varstvo. Prva obratna ambulanta je bila organizirana že leta 1964. Danes dajemo poudarek ne le kurativnemu ampak zlasti preventivnemu zdravstvenemu varstvu. V Zdravstvenem domu

Domžale so v okviru oddelka medicine dela organizirani redni sistematični pregledi za vse delavce, ki delajo v proizvodnji ali opravljajo dela pod težkimi pogoji. Prav tako pa imamo na razpolago tedensko dve zobozdravstveni ambulanti in sicer v Domžalah in Lukovici.

Za dobro počutje delavcev pa je pomembno tudi to, kako preživijo svoj dopust. Od leta 1957, ko smo zgradili prve počitniške objekte, smo jih do danes pridobili 32. Delavci TOSAME lahko letujemo v Novigradu, Izoli, Vrsarju, Cervarju, Medulinu, Maredi, Moravskih toplicah, Kranjski gori in na Veliki planini, konec letošnjega leta pa bo na razpolago še eno stanovanje v Atomskih toplicah. V razpoložljivih kapacitetah letno lahko letuje okoli 400 delavcev.

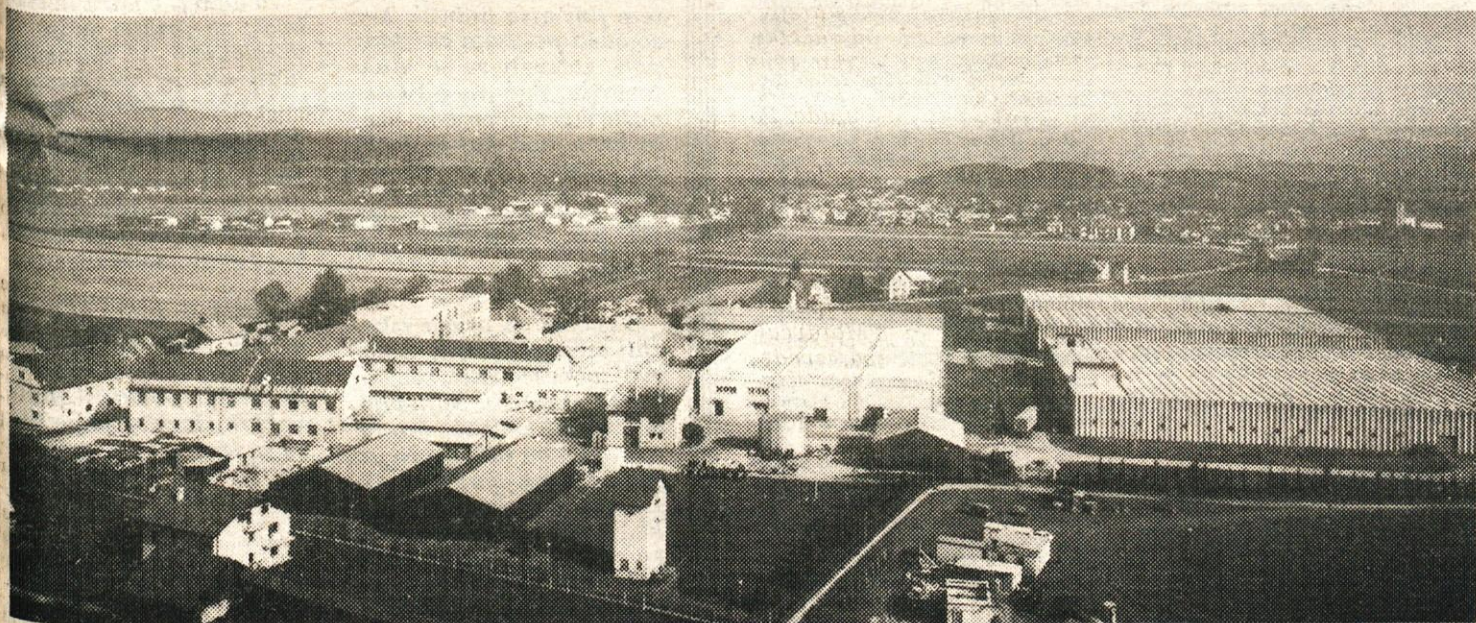
Širok proizvodni program

V bogati izbiri izdelkov je na prvem mestu sanitetni material z ovojji, vato, gazo in obliži. Iz teh osnovnih izdelkov so izpeljani številni drugi, ki so prilagojeni potrebam posebnih uporabnikov (mavčevi ovojji, elastična mreža, vatranci, zloženci iz gaze). Med izdelki za široko potrošnjo zavzamejo najvidnejše mesto izdelki za žensko higieno (higienski vložki različnih vrst in izdelki iz vate) in nego otroka (tkane plenice in plenice za enkratno uporabo, plenične predloge, bebi palčice, hlačke).

Tosamini izdelki so nepogrešljiv sestavni del opreme sodobnih bolnišnic. Iz našega proizvodnega programa so na izbiro izdelki za enkratno uporabo, ki služijo zaščiti bolnišnične osebe in izdelki za nego bolnikov (podloge, krpe za umivanje, posteljnina za enkratno uporabo, urinske vrečke, virkol vrečke za izpeljano črevo).

Omenjeni proizvodni program dopolnjujejo še izdelki za reprodukcijo in sicer cigaretni filtri, metrsko netkano blago, knjigoveško platno in tehnične tkanine.

V TOSAMI nastaja tudi paket za opremo novorojenca, katerega vsebino določa komisija pri Republiški skupnosti otroškega varstva. Večina Tosaminih izdelkov se prodaja preko trgovin in veletrgovin, razen izdelkov za reprodukcijo, ki se prodajajo uporabnikom neposredno. Polovico vseh izdelkov na domačem tržišču prodamo v Sloveniji, 30% v Hrvaški, 20% pa v ostalih območjih Jugoslavije. Izvoz iz ožjega sosedskega okvira (Italija, Avstrija) širimo na ostale evropske države: ZRN, Belgijo, Holandijo, Švedsko, Dansko in Norveško, pa tudi na dežele v razvoju: Libijo, Etiopijo, Alžir, Ciper in Kitajsko.

Tosama danes...

gieno, sestavljajo poslovni predmet TOSAME. Kot stranska dejavnost pa se registrira proizvodnja tehničnih in cigaretnih filtrov ter polnil, izdelava medicinskih pripomočkov in opravljanje storitev škrobljenja, beljenja in sanitetnega konfekcioniranja.

Delo je v TOSAMI organizirano v 6 organizacijskih sektorjih za področje proizvodne, komercialne, ekonomsko-računovodske, tehnično-razvojne in splošno-kadrovske dejavnosti ter organizacije in vrednotenja dela.

Tosama zaposluje nekaj manj kot 1100 ljudi; prevladujejo ženske, ki so zastopane v strukturi zaposlenih s 70 %.

Začetek proizvodnje sanitet-

Papirnice in preselil obrat na Vir.

Prva oprema tovarne je bila skromna. V tridesetih letih pa se je spričo lastnikove podjetnosti izpolnila s statvami, lastno belilnico in pripravljalnico. Ob veliki skrbi za tehnološki napredek tovarne pa je podjetnik pozabil na ljudi. Njihovo nezadovoljstvo se je odrazilo v sodelovanju z ostalimi tekstilci v stavki leta 1936 — tega leta so tudi Kocjančičevi delavci ustanovili svojo sindikalno organizacijo, ki se je močno angažirala v boju za delavske pravice pred drugo svetovno vojno.

Med vojno proizvodnja ni zastala, saj so bili zanjo zainteresirani tako Nemci kot partizani,

letih pomagali pri pripravih na drugo. Treba je omeniti, da je imela veliko vlogo v razvoju Tosame podpora celotnega kolektiva, ki je v modernizaciji svoje tovarne videl boljši jutri: lažje delo in boljši zaslužek. Brez te podpore TOSAMA verjetno ne bi s tako velikimi koraki hitela proti zastavljenim ciljem.

Sredi šestdesetih let je TOSAMA sprejela pomembno odločitev: začela se je proizvodnja cigaretnih filtrov. »Pomanjkljivost«, da ta izdelek ni sodil v program sanitetnih in higienskih izdelkov je zbledela spričo poslovne uspešnosti, ki jo je TOSAMA v poznejših letih imela prav na račun le-tega.

Omeniti velja še sodelovanje s švedsko firmo Mölnlycke v začetku sedemdesetih let. To sodelovanje je za TOSAMO prelomnica v proizvodnji izdelkov za žensko in otroško higieno, za »posledico« pa je imelo izgradnjo popolnoma nove mikalnice. Pa ne le to: s tem sodelovanjem je TOSAMA vstopila v mednarodno delitev dela, odprle so se možnosti za sodelovanje s tujimi partnerji, Tosamini strokovnjaki pa so dobili možnost spoznati organizacijo proizvodnje in tehnologijo v tujini.

Tosama danes

Z drugo in tretjo rekonstrukcijo — le-ta je bila v začetku osemdesetih let — je TOSAMA pridobila poleg mikalnice nove tkalnice, pripravljalnico, razširila in modernizirala se je celotna konfekcija, zgradila so se nova skladišča, trafopostaja, kotlovni-

nega gospodarskega trenutka uspeva dosegati zadovoljive poslovne rezultate.

Družbeni standard

Za uspešno delovno organizacijo je poleg tehnološkega razvo-

Takšni so proizvodi in delovni pogoji v današnji otroški konfekciji.

Tosamini izdelki iz vate.

Ob novem prometnem znaku:

Varnost šolske mladine — naša skupna stvar . . .

O novih rešitvah za zagotavljanje večje prometne varnosti govori predsednik Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Domžale PETER PENGAL

Tudi v naši občini rezultati prometne varnosti niso nič kaj ugodni, ob začetku šolskega leta se nam je zdelo potrebno, da se lotimo akcije za zagotovitev večjega varovanja mladostnikov v prometu. Akcijo vodi Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, v njej pa sodelujejo še občinska cestna skupnost, občinska raziskovalna skupnost ter kot soudeleženec v sofinanciranju Zavarovalna skupnost Triglav.

V akciji želimo prispevati v dveh vidikih pomembnega varovanja mladostnikov:

— z nepremetno signalizacijo (glej novi prometni znak) želimo dodatno poleg že obstoječe signalizacije zavarovati najbolj frekventne cestne prehode za pešce kjer je največ otrok

— poleg tega zavarovanja še poskrbeti za varovanje otrok na šolskih poteh, ki gredo vzporedno s cesto. Za to varovanje ustrezeni znak še ni sprejet; na občinski in republiški ravni težimo, da se oblikovanje čimprej dokonča in da znak čimprej dobi svojo dokončno obliko . . . O tem teče posebna akcija tudi znotraj občinske raziskovalne skupnosti.

Doslej postavili 10 znakov

Operativno vodi to akcijo domžalski Razvojni zavod. Doslej jim je uspelo najti sredstva za postavitev 10 znakov, kar zneso 5 milijonov dinarjev. Opozorili smo na prednostna mesta, kamor znake moramo postaviti, prioriteto pa je potrdil tudi Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. Vseh pet parov znakov (za pet prehodov) so pred pričetkom letošnjega šolskega leta tudi že postavili.

V prihodnjem letu bodo morale posamezne krajevne skupnosti glede na lastne potrebe naročiti potrebno število znakov, žal pa bodo morale za te postavitve zagotoviti tudi sredstva. Razvojni zavod bo skušal sicer poskrbeti za dodatna sredstva drugod, vendar je že skoraj gotovo, da brez sredstev iz okolja, kjer bo znak stal, tokrat ne bo šlo . . .

Na Krku je naš dom . . .

V Novem domu na Krku so bili učenci »šole v naravi« iz Mengša . . .

Priprave na našo šolo v naravi so stekle že kmalu po zimskih počitnicah. Kot že nekaj let doslej, smo kot doslej rezervirali termin pri Počitniški zvezi Kranj za tabor v Runkah. Prepričani smo bili, da je z rezervacijo vse urejeno, toda pretekli so meseci in v maju smo izvedeli, da so nas prestavili na začetek junija. Takrat smo prvič začutili potrebo po svojem letovišču, domu ali taboru, kajti vedeli smo, kakšni so pogoji za delo v začetku junija, ko je temperatura morja med 17° in 20° C. Ob tem dogodku smo prvič resneje prisluhnili Štefki Mlakar, ki nam je zavzeto govorila o pričetkih del na novem domu ZPM na Krku.

Junjski termin smo odpovedali in zaprosili za termin v septembru. Ob zaključku šolskega leta se je vedno bolj govorilo o Krku in o novem do-

narja, ne bo . . . , bo pa nov dom, kjer bo naša kuharica Angelca, ki rada naloži tudi nekaj več hrane, če so žledčki močno sestradani. V nekaj

čeo plažo, smo takoj ugotovili, da tam učenja plavanja ne bo mogoče izvajati in za preskus smo si izbrali bližnji zalivček z betoniranimi ploščadmi in stopnicami.

Vpitje in otroški živčav je privabil na terase nekaj domačinov in lastnikov vikendov, ki so nas grdo gledali, saj smo se brez dovoljenja polastili »njihove« plaže in jim skalili posezonski mir. Morje je bilo toplo, lepo in čisto tako, da nas mrki pogledi kmalu niso več motili, kajti prepustili smo se uživanju.

Plavalne skupine so pričele delati po svojih programih, ko nas je pri delu zmotil eden od tistih mrkih »vikendašev«. Motil ga je otroški smeh, motilo ga je vpitje, motilo ga je, da smo na »njegovi« plaži. Po daljšem

»diplomatskem« pogovoru in obljubi, da se bomo v prihodnjih dneh po načelu »če meni koza crkne, naj tudi sosedu«, raztegnili vzdolž cele obale, se je mrki pogled razjasnil in nam zaželel lepe sončne dni in toplo morje; (tudi ob »njegovi« obali). No, to je bila le izjema, reči pa moramo, da so nas vsi drugi z navdušenjem sprejeli. Redno so nas obiskovali na plaži, z zanimanjem in nasmeški ploskali ob tekmovalnih za najatraktivnejše in najbolj smešne skoke v vodo, pomagali ugrabiti pesnice zagrgrane ob »potapljaškem krstu« ter se skupaj z nami veselili prvih samostojno preplavalnih metrov posameznikov, ki so splavali tukaj, ob njihovi obali. Veliko skrb za otroke so pokazali ob našem plavalnem maratonu, saj je bilo opaziti budno spremljanje iz bark, iz obrežja, balkonov in teras, tu in tam pa je bilo opaziti tudi daljnogled usmerjen v glave otrok, ki so plavali cilju in medaljam naproti. Tako smo v nekaj dneh skovali prijateljstvo in sožitje.

Dnevi so minevali kar prehitro in že je bil tu petek, ko smo pričakovali obisk. Ta obisk je bil namenjen nekakšni uradni otvoritvi tega doma, ki pa na naše veselje ni bilo klasično rezanje vrvice z govorom in godbo na pihala.

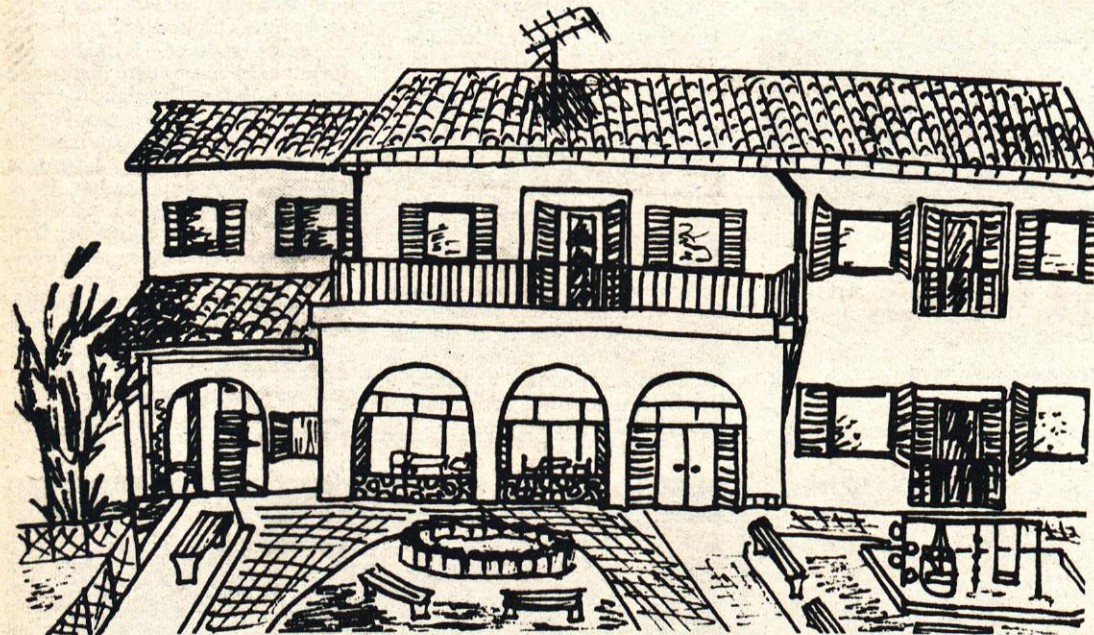
Otvoritev je bila spontana, kot je bil spontan naš program, ki smo ga pripravili gostom. Otroci so se lepo oblekli in uredili, saj so pričakovali vsaj fotografa, če že ne kamere, ki bi jih posnela, saj bi lahko njihove mamice in očki videli v kako čudovitem domu bivajo, otroci iz sosesčine, ki so se hvalili o svoji šoli v naravi pa bi jim zavedali, da se imajo lepše kot so se imeli oni.

Toda pogledi so zaman iskali med gosti nekoga s kamero ali fotoaparatom. Kako naj sedaj dopovedo prijateljem, da niso bili v napol dokončani stavbi, ki so jo vsi videli na fotografiji v Občinskem poročevalcu, kako naj jim dokažejo, da so stanovali v lepem, novem »hotelu« za otroke domžalske občine.

Na zaključnem večeru smo podelili zaslužene nagrade, delfinke in medalje ter se zadovoljni odpravili spat z mislijo na mamico, očeka, brata ali sestrico.

V lepem sončnem nedeljskem popoldnevu smo se poslovili od prijateljskega domovanja, morja in domačinov, ki so nam mahali v pozdrav.

Milica Tomšič

mu. Nihče od nas ni niti pomislil, da bi že letos lahko izvedli šolo v naravi v njem. Ko pa smo se s koncem avgusta srečali v šoli, smo bili obveščeni, da gremo kot prvi na Krk.

Ničkaj nam ni dišala vloga »poskusnih zajcev« in raje bi se prepustili iz znanemu okolju Premanture in Runk.

Spraševali smo se kakšno bo okoliš, plaža in sobe, skratka prevečala nas je negotovost in s tem tudi neprijetni občutki. Tudi zagotovila tov. Mlakarjeve, da je na Krku čudovito, da je vse urejeno in da je bojazen odveč, nas niso pomirila. Nihče si ni upal misliti vnaprej in tako je prišel dan — 5. september, ko smo se zgodaj jutraj zbrali pred šolo, da se odpravimo novim dogodivščinam naproti. Z zanimanjem smo opazovali pokrajino, ki je hitela mimo nas in kar nekako se nismo mogli sprostiti. Otroci so bili, kot vedno, dobro razpoloženi, toda tudi pri njih je bilo čuti malo negotovosti, saj so vse informacije o šoli v naravi, dobljene od starejših prijateljev ali bratcev in sestrice naenkrat padle v vodo. Ne bo torej »svetlobnih signalov« iz prikolice v prikolico, ne bo sprehodov v Premanturo, kjer radodarni slaščičar deli kepice sladoleza za manj de-

manj kot treh urah smo se približali Titovemu mostu in veličasten pogled nanj je izvalil vzdihljaje začudenja, komentarje med otroki in spremljevalci. Prispeli smo do Malinske in zavili proti vasi Porat, kjer naj bi bila ciljna točka našega potovanja. Radovedno smo gledali levo in desno, da bi zagledali ta dom, o katerem smo toliko slišali v zadnjih dneh.

Ko smo po nekaj neuspešnih poskusih s pomočjo domačinov naposled le našli pravo pot in se po slabi makedamski cesti pripeljali do parkirišča ob domu, se je po avtobusu razlegel val začudenja z glasnimi vzkliki: Juhu! Oh! Joj, kako lepo! Ali bomo tukaj? Krasno! . . .

Otroci so se brž zapodili k novim, lepim gugalnicam, nekateri na asfaltno igrišče, drugi spet v peskovnik, tekano in raziskovanje novega okolja ni bilo konca ne kraja.

Tudi učiteljem so se prej nekoliko zaskrbljeni obrazi spremenili v zadovoljne in nasmejane. Tudi mi smo bili očarani.

Nastanili smo se v sobah, uredili prtljago, pa hajd na morje. Sledil je obvezen preskus znanja plavanja, zato smo potrebovali primerno plažo. Ko nam je sekretar ZPM tov. Milan pokazal našo »bodo-

Mladi, vabljeni:

Alpinistična šola AO PD Domžale

V četrtek 13. 10. 1988 ob 19. uri se začne Alpinistična šola Alpinističnega oddelka Domžale v društvenih prostorih pri kopališču Kopališka 4.

VLUJUDNO VABLJENI!

Pionirski dan — 29. september

Vsako leto praznujemo 29. september kot dan pionirjev. To je dan, ki pomeni spomin na ustanovitev pionirske organizacije v dneh od 27. do 29. decembra 1942, v osvobodjenem Bihaču, na prvem mladinskem kongresu SKOJ-a. Delo otrok v prvih dneh upora so organizirano vodili skojevci, mladinci in borci. Otroci so se izkazali že v prvih dneh upora, leta 1941 proti sovražnikom in domačim izdajalcem, ko je tovariš Tito na sestanku politbiroja KPH v Beogradu razglasil začetek upora. Takrat so se začeli zbirati goloroki prvoborci, brez orožja, z junaškim srcem, v borbi za svobodo in socialistično revolucijo. Takrat so se tudi otroci vključili v boj. Čeprav majhni, saj niso nekateri imeli niti 10 let, so se borili kot veliki. Kar čez noč so postali po srcu in duši odrasli, saj za otroške igre ni bilo časa. Namesto pesmic za lahko noč so poslušali jok mater, streljanje pušk in mitraljezov, brnenje sovražnih letal, ki so povsod sejali samo smrt. V usodnih dneh so se vključili na različne načine v boj. Bili so predani, požrtvovalni in tovariški. Njihova zaprisega je bila, da bodo držali dano besedo in da ne bodo izdali tovariša niti za ceno življenja. Takšni so bili in takšni so ostali do konca krute vojne, ki je odločala našo usodo. Matere jim niso branile, ker so odšli po pravi začetni poti. Odzvali so se klicu tovariša Tita in KPI ter odšli v pravičen boj. Vzela jih je noč, kakor da bi jih odplaval veter ali odnesla voda v neznano. Matere jih niso smele skriti, saj so jim dale svoj blagoslov.

njihove avtomobile in poročali partizanom o premikih njihovih patrulj in čet. Tako so bili aktivni tudi domžalski in ljubljanski pionirji. Zbirali so tudi sanitetni material za partizanske bolnišnice in delali na poljih, ker odra- slih ni bilo. Pisali so gesla po ulicah, hišah, zidovih. Po Ljubljani so spuščali papirnate ladvice z gesli in zastavicami. Tudi ma- la Šarhova otroka sta padla v zadnjem, usod- nem boju Pohorskega bo- taljona.

Po vsej naši lepi domo- vini je veliko spomenikov in pomnikov, na katerih so vklesana imena tujih naših najmlajših. Tako si spominjam pionirja ma- lega Egona Pertota, ki ga ustrelili Nedičevi čet- niki v Preljini pri Čačku, ko je s tovarišem stražar- železniško postajo.

Pa tudi drugih znanih in neznanih malih jun- kov po vsej naši lepi do- movini. Mnogi so zgoreli, bili ubiti, zažgani, zakla- ni. Koliko nedolžnih ljudi je umrlo v grozljivih tabo- riščih smrti! Tega ne sme- mo nikoli pozabiti, tud- ne, v teh kritičnih zaple- tenih časih! In ne dovol- mo, da bi pri nas zaplete- ne probleme reševalo oro- žje. Rešujeta naj jih zdrav, trezen razum in sr- ce. Brez egoizma in borbe za položaje.

In danes, v miru in svo- bodi, se pridno učijo in vključujejo v najrazlič- nejše akcije, kjer spozna- vajo našo ureditev, sezna- njajo se s pridobitvijo na- še borbe in revolucije, utrjujejo bratstvo in enot- nost, ki ga na žalost krha- jo nekateri vodilni, v bor- bi za svoje položaje.

Prisrčno jim želim, da bi bilo njihovo otroštvo lepo, brezskrbno, in da ne bi nikoli občutili grozot- vojne, ki še divjajo po sve- tu in kjer največ trpijo ti- sti, ki niso ničesar krivi- to so otroci.

Danica Zidarič

Aktivno tudi DPM Mengeš

ODPRTO OTROŠKO IGRIŠČE

Mengeški športni park 8. julij dobiva počasi, a zagotovo, do- končno podobo. Eden izmed ne- dodelanih koncev je bil tudi v bližini osnovne šole Matija Rle- ja-Matevža, v trikotniku pod Gobavico in nogometnima igri- ščema, kjer je bilo že ves čas načrtovano odprto otroško igrišče za vse mlajše otroke. To so članice Društva prijateljev mladine Mengeš, s predsednicama Tanjo Blej, ki vodi mengeško društvo in Štefko Mlakar, ki vodi občinsko društvo, med poletjem tako rekoč z lastnimi rokami dokon- čale, oziroma dale dokončno po- dobo, nekaj stvari pa bo treba še narediti.

Dela so se članice lotile tako rekoč brez denarja, vendar z ve- likim delovnim elanom in upa- njem, da bodo pomagale vsaj delovne organizacije in nekateri posamezniki. Zdaj, ko je igrišče za predšolske otroke in učence prvih razredov osemletke že skoraj narejeno, bi se rade za- hvalile vsem, ki so jim stali ob strani in sicer predvsem LERU,

ki je prispeval kar dvajset starih milijonov za igrala, odrezali pa so se tudi Melodija, Trak, Var- nost, Eta, Zora, Obrtnik, Hidro- metal, Hidrotehnik, Slovenija- les, Menina, Komunalno podjet- je Domžale, Semesadika, Heli- os, Avtoservis Domžale ter za- sebniki Pungarčar, Benda, Lo- goja, Premk in Juhant iz Most.

Otroško igrišče, sestavljeno iz gugalnic, plezalnic, peskovnika, miz in klopč za počitek staršev, se razprostira na 600 m², načrt- zanj pa je naredil dipl. ing. arh. Tone Benda, za kar se mu tudi zahvaljujejo. Članice DPM Mengeš so že obiskale okoli tretjino gospodinjstev, druga pa še bodo, da bi poprosile, da bi se igrišče lahko dokončalo in ure- dilo tako, da bo v veselje vseh malih kranjancov in v ponos več- jim. Iskrica v očeh malčkov od- tehta vse prostovoljne ure, ki so jih članice že vložile in ki jih bo- do še, samo da bo igrišče polno- živilo.

I. Sivec

23. kros dela v Domžalah

Atletski delavci AK Domžale in ZTKO Domžale bodo, kot smo že poročali, v soboto, 15. oktobra 1988 gostitelji športnikov — atletov iz vse Slovenije na 23. atletski prireditvi Krosu Dela v Športnem parku v Domžalah.

Gre za največjo, oziroma najmnogičnejšo letošnjo atletsko prireditev, ki se je bo udeležilo preko 50 občinskih reprezentanc v 14 tekmovalnih kategorijah.

Organizatorji tako velike prireditve so ob tej priložnosti opravili ogromno delo, saj je bilo treba za to prireditev počistiti ogromne površine smeti in odpadkov v neposredni bližini Športnega parka. Ta dela niso veljala malo družbenega denarja, zato bi bilo prav da to novo pridobitev primerno za trening tudi drugih športnikov (nogometašev, košarkarjev, denimo) ohranimo v nepopačeni podobi in da ob progo — t. j. v športni park ne vozimo smeti. Atletski delavci in drugi želijo to progo uporabljati še vnaprej, zato je skrb zanjo prepotrebna.

Občane vabimo, da si prireditev ogledajo

Delo domžalskih tabornikov v odredu Skalnih taborov:

Počitnice po taborniško

Tudi letos je Občinska zveza tabornikov občine Domžale, ki vključuje Odred skalnih taborov iz Domžal, Odred Upornega plamena iz Mengša in Odred mlinskih kamnov iz Radomelj, organizirala za svoje člane letno taborjenje v Bohinju. V štirih izmenah je taborilo preko 250 tabornikov vseh starosti: od najmlajših murnov, ki še niso prestopili šolskega praga, preko medvedkov, čebelic in tabornikov do odraslih klubovcev. Vsaka izmena je preživela pod platnenimi strehami deset nepozabnih dni. Kot že vrsto let sta za lačne želodce tabornikov skrbeli taborniški mamicí Silva Rihtar in Tončka Beno.

Dnevi so bili od jutra do večera izpolnjeni s programom. Taborniki so spoznavali življenje v naravi, osvajali veščine, se urili v lokostrelskih spretnostih, pripravljali kurivo za taborne ognje, tekmovali, igrali razne igre, se spoprijeli z osnovami prve pomoči, hodili na izlete, se kopali v jezeru, veslali... Težko bi bilo naštet vse dejavnosti, ki so se vrstile od prvega do zadnjega dne. Večere so preživljali ob zanimivih nočnih igrah in tabornem ognju, ob katerem je v noč zadonela taborniška pesem ob nežnih zvokih kitare. Ko se je tabor umiril in so ostale samo straže in polhi, je marsikomu glasno bilo srce. Ni majhna reč v temni noči paziti na speči tabor, še posebno, če si star malo več kot sedem pomladi. Da je bilo življenje brez mamic in očkov lažje, so starejši pomagali mlajšim. Ni enostavno dobro pospraviti šotora. Treba se je marsikaj naučiti in pomoč je vsaj na začetku zelo dragocena.

Posebnost letošnjega tabora je bil samostojen kuharski dan. Posamezne skupine so si skuha-

taborjenje. Tako tabornikom ni ti minuto ni bilo dolgčas. Da je lahko življenje v taboru teklo nemoteno, je bilo opravljeno veliko dela že spomladi, pred prihodom taborečih v Bohinje in na samem taboru. Brez prizadevnih vodnikov, ki prevzemajo odgovornost za mlajše, ne bi šlo. Brez entuziastov, ki delajo brezplačno, da omogočijo zdrave in poceni počitnice številnim otrokom, tabora ne bi bilo. Tega se premalo zavedamo, ko včasih od strani strogo ocenjujemo delo na taboru.

Janka JERMAN

Za ilustracijo življenja na taboru pa še pesem, ki jo je napisala tabornica Katja Antosiewicz in je izšla v Bohinjskem čevlju.

NA TABORU

V Bohinju jezero imamo, v njem plavamo in čofotamo. Nič ne de, če je ledeno, tabornikom je to vseeno.

Ko dežurni za kosilo piska, vsak se veseli in vriska. Tine Tonetu posodo izbije, on pa z vodo ga polije.

Ko ogenj zagori, še vsak nekaj naloži. Potem iz njega se kadi, da vsak stran zbeži.

Ko nas spat napodijo, prijatelji v šotorih se dobijo. Potem kartajo do polnoči, dokler jih stresa ne razpodi.

Letno kopališče danes in jutri:

Osvežujoče, zasedeno, čisto . . .

S prvimi hladnimi jutri oz. dopoldnevi ob koncu avgusta, se je kopalna sezona v našem letnem kopališču končala.

Upravitelj je še vedno upal na nekaj lepih, sončnih dni, vendar ko je konec pravega dopusta in ko se prično priprave za šolo, je tudi kopanja konec.

Z vodo v bazenih smo vztrajali do nedelje, 11. septembra, ko smo oba bazena spraznili ter opravili obračun tako programske, kot finančne. Od leta 1983 in vsa naslednja leta smo v letnem kopališču Domžale opravili veliko obnovitvenih del:

- dogradili GARDEROBE, sanitarije ter klubske prostore za telesnokulturne organizacije mesta Domžale
- uredili zunanost s parkirnimi prostori,
- obnovili servisno-stanovanjski objekt
- povečali površine tako zelene kot igralne za obiskovalce kopališča.

Vse izboljšave ter boljša ponudba in seveda trenutek v katerem živimo ter vroče poletje so pripomogli, da je bil obisk letnega kopališča Domžale nad pričakovanji.

Od 18. junija, ko smo poskusno odprli objekt pa do uradnega dovoljenja, ki smo ga prejeli 28. 6. 1988 in zadnjega obiska kopalcev 28. 8. 1988 je kopališče obiskalo 28.067 evidentiranih obiskovalcev tako otrok kot odraslih. Od 18. junija pa do 11. septembra smo imeli »pravih« kopalnih dni 50, kar pomeni povprečno 560 obiskovalcev dnevno. Letos smo prvič evidentirali otroke do 6. leta, teh je bilo 3864 od tega iz VZ Domžale 956 otrok v 25 kopalnih dneh, otrok do 14. leta je bilo 12.004 ter odraslih 12.199.

Letošnje leto smo prvič poslovali v skladu z Zakonom o urejenih kopališčih, ki predpisujejo določene obveznosti ter pravice in dolžnosti tako upravitelja kot samih koristnikov. Vse obveznosti, ki so izhajale iz Zakona o urejenih kopališčih nismo uspeli urediti, to velja predvsem za dezinfekcijske bazene, za katera bo potreben večji gradbeni poseg glede na starost objekta.

Vodstvo Telesnokulturne skupnosti Domžale se je sproti seznanjalo s poslovanjem letnega kopališča Domžale ter problemi in nalogami, ki smo jih sproti doživljali, predvsem pa s problemi, da se izboljša ponudba, vse to pa lahko rešimo samo z nadaljevanjem investicijskih del ter prostega tekočega vzdrževanja na letnem kopališču Domžale.

V skladu z dogovorom o nadaljevanju izgradnje infrastrukture na kopališču smo pripravili idejni projekt vzdrževalnih del in prenove. Območje je razdeljeno tako, da upošteva sedanje stanje objektov ter možnosti. Deli se v naslednje sklope:

- ob garderobno-upravnem delu na severni strani je bi-

fe z možnostjo gostinske ponudbe na prostem, vhod s kioski za blagajno, prodajo časopisov in revij.

- Tamponski utrjeni travnati pas za kopalce
- Sklop plavalnih bazenov, z možnostjo dograditve bazena 18 x 25 m
- zeleni pas z igrišči za otroke in odrasle
- servisno-stanovanjski objekt za vzdrževanje naprav in garažiranje vozil

Sklopi posameznih delov so zasnovani tako, da se ne mešajo čiste in umazane poti, združujejo pa se tudi značilne funkcije — plavanje, sončenje, senca, športi, športi na ploščadi (odbojka, košarka, badminton, balinanje, namizni tenis in igrala za otroke).

Bazeni z utrjenimi površinami so z živo mejo — grmičevjem, ločeni od ostalih travnatih površin. Dostop je izključno po bazenih z vodo z možnostjo prhanja pred uporabo kopalnih bazenov. Na ta način se bistveno in ugodno menja higieniski nivo koriščenja bazenov in kopališča.

Projekt predvideva ohranitev vseh obstoječih dreves ter zasaditev novih, kjer je to primerno. V poštev pridejo listavci, predvsem breza ali javor.

Obstoječi betonski tlak ob bazenu bo potrebno sanirati, poti izven območja bazenov pa tlakovati z betonskimi ploščami, travnate površine pa je potrebno valjati in na novo posejati travo. Kopališče Domžale do sedaj ni imelo igrišč oz. rekreacijskih površin. Zato sanacijski objekt predvideva programsko dopolnitev, ki omogoča rekreacijsko ponudbo tudi izven kopalne sezone, skupno do 6 mesecev. Površine so izven bazenskega območja, pa vendar hitro dostopne za razna koriščenja kopalcev. Razpored igral in naprav za razna koriščenja kopalcev je tak, da omogoča koriščenje najrazličnejših starosti in interesov kopalcev.

Želja oz. potreba po novem bazenu 18 x 25 m in kasnejša možnost prekritja bazena sta več kot potrebna za občino Domžale. Prekritje bazena je možno v povezavi z garderobnim objektom s transparentnim zasteklenim hodnikom, ki se v poletnih dneh odpira. Predvidena lokacija bazena omogoča kasnejše prekritje. Neposredna bližina objekta s sončnimi kolektorji pa tudi dogrevanje bazenske vode izven letne kopalne sezone.

Glede na finančne možnosti je v projektu razvidna tudi možnost etapnosti, kjer se postopoma sanira bazenski del ter dograjujejo ostali predvideni objekti na posameznih lokacijah. Prav gotovo pa bi morala prva faza zajeti obnovo tlaka ob bazenih, živo mejo, vstopne prehode bazena in prhe ter kasneje na vse ostale ureditve.

Marjan Gorza

Življenje mladih Domžalčanov ob izviru reke Iške:

Šola preživetja v naravi

Beseda je dala besedo in tako smo v KLUBU SONCE, kjer delujemo v okviru taborniške organizacije, organizirali v mesecu avgustu (od 22. 8. do 28. 8.) šolo preživetja v naravi. Akcijo smo pomenovali po reki Iški, pot, ki se nadaljuje skozi Iški vintgar. Tam smo ob njenem izviru spoznavali možnosti, ki nam jih nudi narava za preživetje.

Na pot smo krenili v zgodnjih jutranjih urah, ob prijetni spremljavi dežja, ki nas je kratkočasil kar tri dni. Avtobus nas je preko Ljubljane in Cerknice popeljal proti Novi vasi. Iz Nove vasi nas je sedem kilometrov dolga pot vodila v vas Lužarji. Ob prihodu smo postavili bivač iz smrekovih vej, vendar smo se na koncu odločili le za bolj suho varianto prenočitve — senik. Kot se za kmečki turizem spodobi, smo od kmeta Franca dobili v dar dva litra domačega kislega mleka.

Vremenu smo pokazali zobe in se po špičkajoči slamnati noči lotili postavljanja šotora iz šotorskih kril. Šotor je stal, za ležišče smo uporabili smrekove veje. Kotliček je zanimal nad ognjiščem in... Kljub črni barvi se je še kako prilegla juha iz tropota in bočede neže (z majhnim vplivom Argo civilizacije),

pa tudi špinača iz kopriv. Našli so se hitri raki in še hitrejši naši želodčki, ki so zaključili življenjsko pot tudi tem ščipalcem. Že po nekaj minutah so bili čisto rdeči, vendar nihče ni mogel ugotoviti, zakaj jim je tako nerodno.

Dež nam je ulil upanja za nabiranje gob, vendar so te zaradi

dolgotrajne suše ostale rajši v »ilegali«. Malo moke, soli in vode je bilo potrebno, da smo si pripravili taborniški kruh. Testo je bilo hitro pripravljeno in vsaj polovica je sanjala: »ko bom velik, bom pek«. Testo smo ovili okoli palice, ostalo je opravila žerjavica. Najbolj vztrajni lakotniki so se odločili za ogenj in jim je tako končni izdelek »izpadel« nekoliko preveč črno obarvan. Živali se kljub naši vztrajnosti niso kdo ve kako menile za naše pasti. Ker vsi nesrečni nismo srečali niti enega samega medveda, smo se poskočno lotili lovljenja lepih, zelenih kobilic. Nemalo je bilo takih, ki so se odločili, da bodo kobilice prišle tudi v domačo kuhinjo. Je že lakota imela prste vmes... Kar je lepega se hitro konča

in smo tako našo akcijo nekoliko lažji zaključili z enajstskilometrskim sprehodom proti Velikim Laščam.

Ker smo šolo uspešno preživeli, smo uspeh nekaj dni delili s hladilnikom.

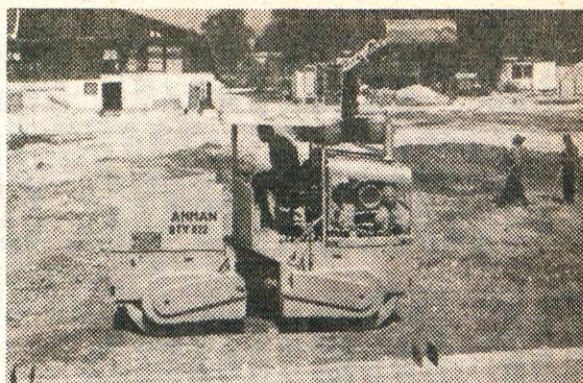
Še recept — izkušnja s poti za kulinarične sladokusce:

Nalovljene kobilice na vročem olju sprazimo do lepo rjavorodeče barve. Posolimo in jed je pripravljena. Okus imajo poslanih kalamarih — MMMM.

Vaši kuharji: Roman, Sašo, Martina, Medo, Koza, Alenka, Jurček, Jani, Damjan, Tomaž, Edi in Sergej.

Pa še naš naslov: KLUB SONCE PP 49, Domžale. Pridružite se nam!

A. S.

Ob že zgrajenih teniških igriščih v športnem parku v Domžalah raste športna dvorana, katere investitorji so zasebniki iz Ljubljane. Z zgraditvijo športne dvorane bo Teniški center TZS ob Bistrici pridobil pomembne pokrite površine za treniranje in pripravo športnikov v zimskem času.

45-letnica ustanovitve rajonskega odbora OF Mengeš

Letos poteka 45-letnica ustanovitve rajonskega odbora OF (NOO) Mengeš. Menim, da je prav, ker zelo malo naših krajanov ve kaj več o tem pomembnem dogodku med NOB v Mengšu in okolici, da se ga spomnimo. Nismo se ga namreč doslej še nikoli.

Najprej nekaj besed o območju rajona, katerega vrh OF in njenih organizacij je postal rajonski odbor OF (NOO). Prvotno je mengeški rajon bil del zasavskega rajona. Julija 1943 je okrožje Kamnik imelo pet rajonov: domžalskega, kamniškega, kopenskega, tuhinjskega in zasavskega. Sredi avgusta 1943 pa se je okrožje ozemeljsko reorganiziralo in zasavski rajon se je razdelil v dva, v zasavskega in v mengeškega. Slednji je obsegal štiri občinska območja: Mengeš, Bukovico (s Topolami, Šenkovim turnom in Vodiciami — kasneje se je preimenoval v Vodice), Črnuče s Podgorico in Nadgorico in Trzin (z Loko, Dobenom in Depalo vasjo).

Na tem dokaj obsežnem ozemlju se je začela 27. julija 1941 vstaja, 17. avgusta 1941 je bil nad Rašico ustanovljen Kamniški bataljon, katerega sestavni del je bila tudi Mengeško-moravska četa. Četa je kmalu po zmagovitem boju 21. septembra 1941 pri Sv. Mohorju nad Moravčami oktobra 1941 odšla v Polhograjske Dolomite in odtod v Cankarjev bataljon ter se v njegovem sestavu borila januarja 1941 v Dražgošah.

Ko se je vrnila z Gorenjskega marca 1942 najprej na Dobeno, nato pa v Tuhinjsko dolino in se z nekaterimi borci, ki so ostali na domačem terenu ter z nekaj novimi, strnila v kamniško četo, je ta kmalu prerasla v Kamniški bataljon. Ta je ob ustanovitvi Kokrškega odreda sredi maja 1942 postal njegov 2. bataljon. Vse od odhoda v Cankarjev bataljon je Mengeško-moravska četa, nato Mengeško četa, kot so imenovali skupino borcev, ki se je vrnila na Kamniško, vključno z ustanovitvijo Kamniškega bataljona, ko je nekaj tednov pred smrtjo na Kostonjski planini padel kot poveljnik Koroškega odreda, kamniške borce vodil Matija Blejč-Matevž. Kamniški bataljon je v avgustu, septembru in oktobru pošiljal po kamniški ravnini patrulje, ki so delale sabotaže in propagandne akcije in vnašale velik nemir med nemške zavojevalce in njihove slovenske sodelavce.

V drugi polovici julija 1943, po uspešno opravljenem tečaju za sekretarje rajonskih komitejev KPS pri Vrhpolju na Moravškem, je okrožni komite KPS Kamnik, pod vodstvom sekretarja Franca Zupančič-Marjana razdelil okrožje na rajone in postavil sekretarje rajonskih komitejev KPS, ki so se pospešeno lotili tako organizacije partije in njene mladinske organizacije Zveze komunistične mladine — ZKM — ter Varnostno-obveščevalne službe — VOS, predvsem pa vaških in občinskih odborov OF in njihovih množičnih organizacij: Zveze slovenske mladine — ZSM, Slovenske protifašistične zveze žena — SPZZ, Slovenske narodne pomoči — SNP, Delčavski enotnosti — DE, Gospodarskih komisij, GK in polvojaške organizacije Narodne zaštite — NZ.

Že konec septembra 1943 so se organizacije OF v rajonu že tako razmahale, da je dozorel čas za ustanovitev rajonskega odbora OF (narodnoosvobodilnega odbora) Mengeš.

Ustanovni sestanek je bil v Ravbarjevem (Staretovim) gradu 3. oktobra 1943 ob treh popoldne. Nanj smo prihajali posamezno. Midva s prof. Janezom Koncilijem sva šla od moje domače hiše po obeh drevoredih in vstopila pri zadnjih vratih v grad. Saša Stare naju je v gradu zelo ljubezno sprejel in naju odpeljal v grajsko jedilnico, vendar nisva bila prva. Tam so se sedeli Frido Marko-Rok, dva črnuška aktivista in Janko Urbanc. Nekaj trenutkov za tem so se pripeljali z avtom na grajsko

dvorišče okrožni funkcionarji. Vsi smo ostrmeli spriču te drznosti. Sredi belega dne z avtom po glavni cesti, skoraj vsi v uniformah in oboroženi! Ko so vstopili v jedilnico, smo se seveda pristrčno pozdravili in posedeli po starinskih plemiških stoli ob dolgi mizi. Prišli pa so: sekretar okrožnega komiteja KPS Kamnik Franc Zupančič-Marjan, njegov namestnik Slavko Bregar-Stane, načelnik okrožne VOS Viktor Janez-Jovo, sekretar okrožnega odbora ZMS Peter Zupančič-Stojan in Miran Kvartič, ki se je tedaj izdajal za člana pokrajinskega odbora OF za Gorenjsko, v resnici pa je bil povezan z Nemci. Od drugih pa smo bili navzoči še ing. Jože Kuralt-Peter, sekretar rajonskega odbora SNP, Anton Murovec-Liseč, sekretar rajonskega odbora DE, iz Mengša pa, kot že omenjeno, Frido Marko-Rok, sekretar rajonskega komiteja KPS Mengeš, Janko Koncilija-Jan, sekretar rajonskega GK in jaz, sekretar rajonskega odbora ZMS. Manjkala pa sta rajonski sekretar NZ in rajonska serkarka SPZZ. Čudim pa se, da ni bil na sestanku poveljen rajonski sekretar ZKM, noben sekretar občinskega biroja KPS, niti sekretarji drugih treh občinskih odborov OF.

Sestanek je začel sekretar okrožnega komiteja KPS Kamnik Franc Zupančič-Marjan. Govoril je o mednarodnem položaju, nato pa je pojasnil naloge novega rajonskega odbora, ki je bil, mimogrede povedano, prvi v kamniškem okrožju, tovariši Stane. Nato se je sestavil rajonski odbor OF Mengeš. Za sekretarja je bil psovaljen Janko Urbanc, za člana pa Jože Kuralt, Anton Murovec, jaz in pa oba odsotna Franc Oblak-Janez in Metka Kompare. Član po položaju je bil tudi Frido Marko-Rok.

Verjetno koga od Mengešanov ali prebivalcev tistih krajev, ki so v letih 1943—1945 spadali v mengeški rajon zanima, kdo so bili te tovariše in tovariši, ki so sestavljali rajonski, oziroma okrajni odbor OF Mengeš. Kajti na žalost moram reči, da te stvari pozna malo ljudi, tudi sedanji funkcionarji političnih organizacij, celo ZZB NOV ne. Zato delijo občinski forumi različna priznanja OF ali druga za delo v NOB, ljudem, članom ZB, na pamet, ali kot rečemo temu Mengešani: »po umih«. Nekateri aktivisti veljajo že kar za celo heroje, čeprav so bili v času NOB bolj v ozadiju ali senci, kot se temu reče. Resnični politični delavci, ki jim njihova osebna poštenost in skromnost ne dovoljuje, da bi obešali svoje zasluge na veliki zvon, pa ostajajo neopaženi v ozadiju in čedalje bolj tonejo v pozabo. Tolaži me samo misel, da je tako marsikje po Slovenskem in tudi po Jugoslaviji.

Zato bi rad dopolnil ta spominski zapis na pomembni dogodek v Mengšu pred 45 leti z vsaj nekaterimi imeni in nekaterimi predlogi za delo naprej.

Za člane, da tako rečem, ustanovnega rajonskega odbora OF

(ali kot smo ga tedaj pomotoma imenovali narodnoosvobodilnega odbora — ti so bili namreč voljeni, mi pa postavljeni), že vemo. Zadnji okrajni odbor Mengeš, ki se je sredi novembra 1944, potem, ko sta bila 9. novembra 1944 iz dotedanjih sedmih okrajev v okrožju Kamnik, osnovana samo dva: domžalski in kamniški, je deloval v naslednji sestavi: Cene Štupar-Matevž, sekretar, člani pa: Herman Čertanec-Toli, Rozka Čebolj-Branka, Viktor Kristan-Lenart, Jože Kuralt-Peter, Lado Trampuž-Moris, Jakob Valent-Bor in jaz.

Sekretarji rajonskega, oziroma okrajnega, odbora OF pa so bili (po vrsti): Janko Urbanc-Olga, Frido Mavko-Rok, Miha Vrhovnik-Blaž, Janez Burja-Mirko in Cene Štupar-Matevž.

Člani rajonskega oziroma okrajnega odbora OF Mengeš so bili ob ustanovitvi do spojitve v kamniški okraj (med njimi naštevam tudi sekretarje) naslednji: Dominik Bizjak-Adam, Janez Burja-Mirko, Janez Burgar-Branko, Rozka Čebolj-Branka, Jože Černe-Peter, Herman Čertanec-Toli, Janez Jemec-Branko, Minka Jemec-Janja, Milan Jenčič-Vojko, Metka Kompare-Irena, Janez Koncilija-Jan, Anton Kosce-Tomo, Viktor Kristan-Lenart, Dragica Kržišnik-Mira, Jože Kuralt-Peter, Ančka Kurent-Ljudmila, Frido Mavko-Rok, Anton Murovec-Liseč, Franc Oblak-Janez, Vera Pečar-Nataša, Jože Podgoršek-Rudi, Anica Rakef-Dragica, Jože Rženičnik-Ivo, Ivanka Šimenc-Neli, Cene Štupar-Matevž, Lado Trampuž-Moris, Janko Urbanc-Olga, Urška (za legalni ime žal, ne vem), Jakob Valent-Bor, Mihaela Vesčeva, Ivan Vidali-Minko, Miha Vrhovnik-Blaž in France Žun-Blagajna.

Skupaj torej 33 sekretarjev in članov. Od teh nas je bilo iz Mengša 11, s Črnuč prav toliko, iz Trzina 5, z vodiškega območja 3, iz drugih krajev pa prav toliko.

Še manj pa je seveda ljudi, ki bi vedeli za hiše naših sestankov. Rajonski oziroma okrajni odbor OF se je sestel: trikrat v Mengšu (Stare, Rženičnik, Bate-lino), enkrat v Trzinu (Vrhovnik, zdej Štefe) in enkrat v Potoku pri Šenkovem turnu (tudi žal za ime hiše ne vem). Ti sestanki so bili jeseni in pozimi 1943/44, ter v zgodnji pomladi 1944, nato pa smo jih prenesli na hrib Botarco pri Mengšu in nad bajer pri Šenkovem turnu.

Za konec tega še majhno zanimivost: edini član ob ustanovitvi rajonskega odbora in nato okrajnega, do združitve v kamniški okraj sem bil jaz, z majhnim presledkom tudi Jože Kuralt in Lado Trampuž-Moris, od drugih organizacij OF in Partije pa Minka Jemec-Janja, Vera Pečar-Nataša in Primož Vidali. O centrih rajonskega, oziroma okrajnega odbora OF, Partije in ZKM (SKOJ) pa morda kdaj drugič.

Preden končam, bi rad poudaril še tole:

Ob kašni primerni priložnosti (letos je najbrž to že prepozno), naj bi odkrili na procelju Ravbarjevega gradu spominsko ploščo na ta dogodek.

Morda bi se kazalo razmisliti tudi o tem, da bi ta dan, pomemben ne samo za Mengeš, ampak tudi za Črnuče, Trzin in Vodice, razglasili za mengeški krajevni praznik, namesto dosedanjega, ki je poimenovan po sicer pomembnem dogodku, vendar veliko manj, kot je bila ustanovitev tega odbora.

Za 27. april, dan ustanovitve OF slovenskega naroda, naj bi članom rajonskega oziroma okrajnega odbora Mengeš, pripravi občinska konferenca SZDL Domžale prihodnje leto primerna priznanja. Hkrati pa menim, da bi ta dogodek, po mojem mnenju, bil tudi pozitivna dela odbora borcev in aktivistov mengeškega rajona (okraja).

Ivan Vidali

Verjamemo v boljši jutri

(iz programa OO ZZB NOV Domžale)

V zadnjih letih se tudi v borčevskih vrstah pojavlja malodušje in apatičnost zaradi nepravilnih odločitev, sprejetih v nekaterih organih. Borci nanje opozarjamo ter odločno zahtevamo, da odgovorni dejavniki brez odlašanja zaustavijo inflacijo, sprejmejo ukrepe na osnovi dolgoročnega programa stabilizacije in upoštevajoč interese združenega dela najširše uveljavijo tržna načela gospodarjenja, zlasti pa načelo: vsakomur po njegovem delu. To so zapisali člani naše borčevske organizacije v uvodu svojega programa dela, ki predstavlja osnovo za konkretne aktivnosti, ki jih sploh ne bo malo.

Ohranjanje tradicij

Bolj kot doslej bodo borci z argumenti nastopali proti tistim posameznikom ali skupinam, ki poskušajo razvrednotiti NOB in pridobitve socialistične revolucije in tudi proti tistim, ki poskušajo vnašati zmedo med ljudi in skušajo razdvajati borce v lastnih vrstah, ko se opredeljujejo do nekaterih temeljnih vprašanj naše NOB, socialistične revolucije in družbenega razvoja. Borci se bodo še nadalje vključevali v posredovanje vrednot NOB mladim tako v vrcih kot v šolah, preko svojih komisij pa skrbeli tudi za ohranjanje spomenikov in spominskih obeležij. Prav v zvezi z letimi pa je bil sprejet konkreten program, na osnovi katerega bo obnovljena vrsta spomenikov in spominskih obeležij širom občine. Posebno mesto v tem programu ima tudi ureditev muzeja NOB na Krumperku (zbiranje zgodovinskega gradiva) in spremljanje prenovitvenih del na Oklem.

Za boljše zdravje in socialno varstvo borcev

Poslabšanje življenjskega standarda in vsak dan višje cene imajo velik vpliv tudi na življenje naših borcev, zato bo v tem času posebej aktivna tudi komisija, ki spremlja socialno zdravstveno vprašanja. Spremljala bo življenjske razmere borcev, jim v primeru potrebe skušala zagotavljati družbeno pomoč, pa naj bo to v obliki denarja, obiskov patronažne službe ali sosedске pomoči. Pri tem se še posebej zavedajo pomena tople besede, obiska soborca, ali pa pomoč pri reševanju vloge za spremje v domove počitka. Posebno skrb bodo borci zlasti v okviru komisije za vprašanje VVI NOV namenili invalidom (zagotavljanje zdravstvenih odihov, organizacija obiskov ob različnih praznikih, organizacija tovarniških srečanj ipd.)

Tudi slovesu skrb

Borci se še posebej zavedajo, kako pomembna je ustrezna skrb za primerno slovo od soborca, vojnega tovariša, aktivista, zato njihova komisija, ki ob tem skrbi tudi za proslave in praporščake, še posebej aktivna. Njen cilj je dokončno izdelati Pravilnik o pogrebem obredu in kritju stroškov za umrle člane, pri tem pa brez razlik slehernemu članu ZZB NOV zagotoviti primerno slovo. Vsak izmed njih je tako s svojo aktivnostjo v NOB kot v povojnem obdobju vsaj naši družbi prispeval po svojih močeh, naša dolžnost pa je, da se mu za ves njegov prispevek oddolžimo vsaj na zadnji poti, kajti zaradi nagomolenih problemov naj večkrat zmanjka časa, da bi se ne le borcem, temveč vsem oddolžili za njihov trud in prizadevnost. V tej

smeri se bo aktivirala tudi komisija za kadrovske zadeve, odlikovanja in priznanja, ki bo skušala vsaj z moralnimi priznanji mnogokrat popraviti krivice.

Pot spominov NOB

O zagnanem delu komisije, ki spremlja to področje, smo v našem časopisu že pisali, zato tokrat le na kratko o najpomembnejših nalogah: vzdrževanje poti, distribucija vodnikov in vodenje evidence pohodnikov, nudenje

Tudi to je samozaščita:

Kdo in kaj smo lovci

Lovcev in lovskih društev je v naši občini kar precej. Mnogo jih je med njimi, recimo, da je večina takih — ki so lovci zaradi ljubezni do narave, zaradi živali, ki živijo v njej, zaradi lepote, ki jih človek v gozdu najde, ki so ljubitelji svežega zraka, ljubitelji občutka prostosti, ki ga prinašajo samo gozdovi...

Je pa tudi nekaj takih, ki jim je v gozdu puška prva — glavna stvar, najpomembnejše pa to, da čimprej zagledajo na koncu cevi, za mušico kaj živega, kosmatega, premikajočega.

Zgodilo se je pred nedavnim, da je lovec, sicer član LD Lukovica, ustrelil namesto divjadi kravo... Pravo, živo kravo, domačo žival... Ni, da bi se posmeovali nesrečnemu lovcu, ki je imel (pre) hitro roko in slabe živce, saj je navsezadnje za svoj lovski spodrslijaj moral plačati kmetu polno ceno vrednosti celotne krave. Menda tja proti tristo starim milijonom...

Gre za vprašanje, koliko je takih lovcev med nami, lovcev s slabimi živci, slabim vidom, hitro roko in... natančno puško.

Vemo namreč, da je gozd v vse bolj onesnaženem okolju še edini kraj, kjer množično iščemo svežino, mir, počitek. Jesen je pred nami, v gozd se bomo množično podali po kostanj, gobe, morda na sprehod. Ali bomo v njem varni? Ali ne preži na nas in naše razposajene otroke, ki se v gozdu lovijo, skrivajo, plezajo, lazijo — nova nevarnost? Kdove?

Če je ta nevarnost še tako majhna, nas navdaja s strahom, če se še enkrat samkrt ponovi primer lovca LD Lukovica.

Pričujoče razmišljanje ne želi pomeniti žalitev lovca, ki je storil, kar je pač storil; želi biti opozorilo vsem, ki nosijo puško na rami, da je odgovornost biti lovec večja, kot se zdi in da je ta skrb, o kateri pišemo tudi samozaščita... Ne na papirju, v naravi!

M. Brojan

pomoči pri vodenju shodov, organiziranje srečanj pohodnikov, popularizacija te potipriprave za izdajo IV. poratisa Vodnika za pot spominov. Naj pri tem omenimo še skrb borčevske organizacije za politične zapornike, internirance in izgnance (zagotavljanje udeležbe na različnih slovesnostih, organizacija tradicionalnih srečanj ipd.)

Pestro tudi drugod

Omenili smo le najbolj specifične naloge, ki jim bodo borci namenili svojo skrb, če bi hoteli napisati o vseh, bi bilo premalo prostora, pa tudi prepričani smo, da jih večina dobro pozna. Saj se z borci, z njihovo organizacijo srečujemo vsak dan. Pa naj bo to pri njihovih aktivnostih v delegatskem sistemu, krajevni skupnosti, ali pa sodelovanjem na različnih slovesnostih. Pomemben del naše družbe so, kateri so že in tudi sedaj pomagajo s svojimi izkušnjami. Velikokrat so kritični, pa še premalo, vendar prepričani, da brezizhodne situacije ni. Verjamejo v boljši jutri, verjamejo v našo mlado generacijo, zato povzete njihovega dela zaključimo z njihovimi besedami: Podpirali bomo aktivnost mladih in prispevali k oblikovanju socialistične zavesti in razvijanju njihove ustvarjalne osebnosti. Vse njihove napredne pobude bomo cenili in jih podpirali v cilju, da mladi postanejo aktivni nosilci družbenega razvoja.

V. V.

Prizidek in adaptacija Srednje kovinarske in usnjarske šole na lokaciji delavnic na Ljubljanski cesti 105

Z prizidkom in adaptacijo SKUŠ-a na lokaciji Ljubljanska 105, kjer so locirane delavnice, je izvršen predvideni obseg del za doseg pogojev, ki jih mora izpolnjevati šola za registracijo kot srednja šola. S tem je izvedena tudi prva faza del, ki jih predvidevamo v okviru povečave SKUŠ-a, to pa je bil osnovni cilj iz programa IV. samoprispevka občine Domžale. Novo pridobljene površine v skupni površini 365 m² predstavljajo naslednje delavnice: razrezovalnica in priprava materiala, varilnica, orodjarna in tri različno velike ročne delavnice ter pokrita deponija premoga in nadstrešek za zunanja dela tako varjenja, montaže, kot ostali obseg praktičnih del.

Opravili so tudi adaptacijo kompletne stare šole in dosedanjih delavnic v skupni površini 1140 m². Pri tem so obnovili vse sanitarije, v celoti zamenjali okna in vrata, obnovili pode, instalacije ter prostore prepletkali. Največ posegov pa je bilo v stari delavnici, kjer smo izvedli nov pod, instalacije, demit fasado ter prekrili streho z dvokapnico z salonit kritino. Pridobili smo tudi novo strojno opremo, to je stružnica, vrtalni stroj in krožno žago.

Vrednost kompletne investicije je 817 milijonov 028.628 din od česar so posamezne postavke naslednje:

— gradbeno obrt. instalaterska dela ter zunanja ureditev	662.600.410
— oprema delavnic in učila	134.153.531
— projekti, prispevki, izvajanje nadzora in pripravljalna dela pred investicijo	60.274.687

Investitor adaptacije in prizidka je Občinska izobraževalna skupnost Domžale, same stroške za obratovanje in amortizacijo pa bosta pokrivali Posebni izobraževalni skupnosti za usnjarstvo in galanterijo ter kovinarstvo in metalurgijo pri Republiški izobraževalni skupnosti Slovenije.

Sredstva so zagotovila iz virov samoprispevka IV. občine Domžale ter SKUŠ. Iz sredstev samoprispevka smo namenjali 409.277.629 din, preko prodaje stare šole ob Ljubljanski cesti v kareju, ki je predviden za stanovanjsko gradnjo v naslednjem srednjeročnem obdobju, pa 407.731.000 din.

Izvajalec del je bil PIONIR Novo mesto s svojimi kooperanti. Nadzor in vodenje naložbe je izvajal Razvojni zavod Domžale. Projekte pa je izdelalo podjetje Biro 71 Domžale.

S tem prizidkom in adaptacijo smo zagotovili izvajanje praktičnega pouka za 210 dijakov v 7 oddelkih, ki bodo delali po skupinah. Poleg zgoraj navedenih del smo na Ulici talcev 19 a izvedli manjši prizidek kvadrature 82,96 m² v vrednosti 102.444.075 din in prekrili dotrajano streho nad obstoječim objektom v vrednosti 199.811.618 din.

J. Ciperle

TV slika tudi z Limbarske gore . . .

Na pobudo prizadevnih krajanov KS Krašnja, KS Blagovica, KS Češnjice in KS Zlato polje, je bil sestavljen gradbeni odbor za postavitev TV oddajnika na Limbarski gori. Pridobljeno je bilo zemljišče za lokacijo, urejena lokacijska dokumentacija, zbrali sredstva, katere so prispevale posamezne krajevne skupnosti s svojih računov. Tako so priložile: KS Krašnja 6.000.000, KS Blagovica 3.500.000, KS Zlato polje 1.000.000 din in KS Češnjice 500.000 din, to je skupaj 11.000.000 din.

Gradbeni odbor je s tehnično službo RTV Ljubljana opravil ustrezne meritve glede TV signala. Podatki so pokazali, da omenjeni pretvornik na Limbarski gori pokriva območja omenjenih KS.

Stolp bo visok 46 m; na vrhu bo montiran antenski sistem, ki bo signale usmeril v dolino omenjenih KS.

Po dogovoru z RTV Ljubljana morajo omenjene KS zgraditi cesto do samega stolpa, zabetonirati temelje za stolp, postaviti hišico ca. 15 m² in napeljati elektriko do hišice.

Da bi lahko finančno izpeljali zgoraj navedene obveznosti, je gradbeni odbor sklenil, da vsako gospodinjstvo v omenjenih KS prispeva po 100.000 din.

Ko bodo načrtovana dela opravljena, bo RTV Ljubljana postavil antenski stolp ter aparature za I. program TV Ljubljana do 29. 11. 1988. Gradbena dela že potekajo, tudi cesta je že narejena, tudi plošči za stolp in hišico. Zaradi skalnatega terana je bilo potrebno veliko miniranja predvsem pri kopanju temeljev za stolp.

Na zadnjem sestanku 15. 9. 1988 na občini v Domžalah, katerega so se udeležili mnogi predstavniki iz omenjenih krajev je bila izražena velika podpora postavitvi TV pretvornika.

SKIS Domžale bo finančno pomagal pri gradnji ceste in temeljev. SO Domžale bo s finančnimi sredstvi pomagala pri nakupu opreme za programe: TV II. program Ljubljana, TV Zagreb in TV Koper.

S postavitvijo TV pretvornika bomo v omenjenih KS veliko pridobili, kajti sedaj lahko gledamo samo I. program in še zanj je signal zelo zelo slab. Gradbeni odbor

Strojna dela pri izkopu temeljev za RTV oddajnik na Limbarski gori

ZDA in v evropskih zahodnih državah.

Z ustanovitvijo društev nekadilcev v raznih krajih Slovenije je tudi pri nas že čutili nekoliko znošnejše stanje za nekadilce. Kljub temu si nekateri kadilci še vedno dovolijo preveč agresivno obnašanje. Zaradi takšnega stanja so se posamezna društva, zaradi bolj odločnega nastopa v javnosti in usklajenega delovanja, povezala v Zvezo društev nekadilcev Slovenije (ZDNES). Letošnja konferenca zveze je bila v Domžalah, pripravilo pa jo je domače društvo.

Prvi predsednik zveze je naš občan dr. Nikola Krstić. Društva nekadilcev se porajajo še v drugih republikah in o njihovem delovanju nam je podal informacijo in to celo v našem jeziku, tov. Mate Blažević iz Beograda. Brzjavne pozdrave za uspešno delo konference pa so poslali iz drugih republiških središč. V svetu in tudi pri nas imamo razne preventivne akcije, med katerimi sta najbolj znani »Dan brez tobaka« in pravkar minuli

teden boja proti tuberkulozi in kajenju z letošnjim geslom »Teden brez cigarete«. Pri nas jih pripravljata Rdeči križ Slovenije. Koliko upoštevamo pozive humanitarnih organizacij, ki organizirajo te akcije, je odvisno od nas samih.

Kadilci se vse premalo zavedajo tragičnih posledic, ki jih izvirajo s kajenjem, ki je rizični dejavnik za nastajanje obolenj med kadilci in tudi pri nekadilcih, ki vdihavamo slab zrak. Jugoslavija je v samem vrhu v Evropi, takoj za Grčijo in Turčijo na tretjem mestu, koder se pokadi poprečno največ cigaret na prebivalca. Imamo štirinajst tovarn, ponudba je vse pestrejša, kakor tudi reklamiranje tobakovih izdelkov; čeprav zakonsko reklamiranje ni dovoljeno.

Kadilci, zamislite se nad vašim početjem, nad ogroženostjo svojega zdravja ter nad počutjem sočloveka — nekadilca v vaši bližini. Zakaj ne bi uresničili geslo: »SODOBNI ČLOVEK, ČLOVEKU NEKADILEC!« S. Benkovič

Aktualni pogovor:

Šolstvo z manj sredstvi . . .

Pogovor z Ireno Gričar, direktorico Poslovne skupnosti osnovnih šol občine Domžale ob pričetku novega šolskega leta.

Da bo za šolstvo v novem šolskem letu manj denarja, je bilo znano že ob koncu pouka v prejšnjem šolskem letu v maju in juniju. Pedagoški delavci, ki so bili postavljeni pred to dejstvo, so že tedaj vedeli, da bo manj denarja — pomenilo tudi drugačen obseg dela v vzgojnoizobraževalnem procesu. To dejstvo, ki se je žal pokazalo kot resnično, pa je postavilo pred vodstva šol, Poslovno skupnost osnovnih šol občine Domžale in družbenopolitično skupnost kot celoto — celo kopico problemov in težav. O razmerah v šolstvu naše občine v novih pogojih govori IRENA GRİČAR, direktorica Poslovne skupnosti osnovnih šol občine Domžale.

Kakšni so konkretni gmojni pogoji za delo v osnovnem šolstvu naše občine po novem?

Stanje v domžalskem gospodarstvu in možnosti za skupno porabo so postavile uresničitev vseh dogovorjenih nalog na področju osnovnega izobraževanja pod vprašaj. Zato je bilo potrebno sprejeti ustrezne sklepe za usklajitev programov. Tako so prioriteto zagotovljena sredstva za takozvani »zagotovljeni program«, ki ga opredeljuje Zakon o osnovnem šolstvu. Del preostalega programa — šolska prehrana, podaljšano bivanje, Glasbena šola, prevoz otrok pod 4 km, pa se izvaja v sodelovanju z neposrednimi uporabniki, oziroma se začasno ukinja (COŠ). Po kalkulacijah iz meseca junija za oblikovanje cen za pokrivanje programa OIS »zmanjka« okoli 2 milijardi sredstev (dovoljeno po zakonu je 9,821 milijarde din, predviden plan pa znaša 12 milijard) oziroma cca 20 odstotkov celotnega finančnega plana.

Ti podatki narekujejo nekatere nepriljubljene ukrepe. Katere so bile dileme, kakšna je bila osnovna smer razmišljanja?

Ob tem, ko so zbrana sredstva doslej omogočila, da je osnovna šola opravljala poleg ožje vzgojnoizobraževalne funkcije tudi pomembne naloge, ki izvirajo iz potreb njenega okolja, so zoženi materialni okviri narekovali krčenje programa do te mere, da se najprej zagotovi sredstva za izvedbo zagotovljenega programa ter v smislu kvalitete zadrži doseženo raven.

Odločitve o teh zelo pomembnih stvareh niso bile lahke . . .

Predlog ukrepov je bil sprejet na skupnem zasedanju zborov združenega dela, družbenopolitičnega zbora uporabnikov in izvajalcev Občinske izobraževalne skupnosti.

Predhodno je tekla razprava v predsedstvu OIS ter v svetu za vzgojo in izobraževanje pri občinski konferenci SZDL. V okviru aktivne ravnateljstva pa smo se v smislu predvidenega omejevanja vsebin kadrovske prilagajali novim razmeram že od meseca aprila.

Kaj je pri vsem tem najbolj boleče?

Glede na dejstvo, da smo v naši občini že dosegli povprečni nivo izvajanja dogovorjenega dela programa, je boleča krnitev kateregakoli dela. Težko se je opredeliti, ali je težje puščati učence cesti in nepravilni prehrani, ali krniti Glasbeno šolo, ki se je v minulem obdobju pomembno razvila v naši občini kot nadgradnja osnovne šole.

Ali pomeni sedanje stanje tudi poseg na področje šolske prehrane?

Zbrana materialna sredstva so doslej omogočala, da je osnovna šola opravljala poleg ožje vzgojnoizobraževalne funkcije tudi pomembne socialne naloge, ki izvirajo iz potreb njenega okolja. Šolska prehrana se je tako ponekod pomembno razvila, ustvarjeni so bili pogoji, potrebni za izvajanje te dejavnosti. Vendar se je treba zavedati, da je prehrana, gledano ozko, takozvana stranska dejavnost osnovne šole. Vzpredno s krnjenjem programa vzgoje in izobraževanja bi bilo pričakovati nastajanje socialnega programa, ki bi zajel najkritičnejši del šoloobvezne populacije.

Šola je sicer dolžna poskrbeti za celovit razvoj otroka, vendar ne na račun takozvane osnovne dejavnosti, pomeni, na račun izvajanja programa vzgoje in izobraževanja.

Predložite nam nekaj podatkov o našem osnovnem šolstvu v letošnjem šolskem letu . . .

V šolskem letu 1988/89 obiskuje osnovno šolo v občini Domžale 5643 učencev, od tega 2799 učencev na razredni in 2842 učencev na predmetni stopnji. V ta okvir pa niso zajeti učenci šole s prilagojenim programom, kamor je vključenih še 2123 učencev. Nadalje je v tekočem šolskem letu oblikovanih 18 oddelkov podaljšanega bivanja, v okviru osnovnih šol pa se tudi izvaja mala šola v 11 oddelkih.

Kako bo torej (in je) s financiranjem šolstva v letošnjem šolskem letu?

Glede na dejstvo, da je vzgoja in izobraževanje pomemben dejavnik pri prestrukturiranju gospodarstva in družbe, je pričakovati širše aktivnosti in opredeljene strokovnih podlag za izdelavo programa prednostnih nalog na področju vzgoje in izobraževanja.

V naši občini bo v šolskem letu 1988/89 v osnovnih šolah v celoti pokrit zakonsko zagotovljen program; s pomočjo udeležbe staršev bo možno izvajati tudi program oddelkov podaljšanega bivanja za potrebe učencev prvih in drugih razredov ter zagotoviti učencem malico.

Uporabniki storitev Glasbene šole bodo pokrivali cca 50 odstotkov ekonomske vrednosti uslug.

Šola je kot v preteklem obdobju pripravljena nuditi tudi ostale programe — kosila, prevoz otrok v šolo pod 4 km idr., vendar v sodelovanju s sredstvi neposrednih uporabnikov.

Kakšna je v sklopu zgoraj imenovanih nalog vloga in pomen Poslovne skupnosti osnovnih šol občine Domžale?

Poslovna skupnost osnovnih šol je bila ustanovljena z namenom izvajanja skupnih, predvsem poslovnih interesov in nalog ustanovitelj. Eden pomembnejših skupnih poslov je tudi enotno zastopanje izvajalcev s področja vzgoje in izobraževanja.

Osebnostno ocenjujem, da je zastopanje in povezanost Poslovne skupnosti osnovnih šol z ostalimi družbenopolitičnimi in strokovnimi službami v občini primerna glede na to, da je Poslovna skupnost osnovnih šol ustanovljena komaj dobro leto.

Osnovna funkcija PSOŠ je razbremeniti šole tistih poslov, ki niso tesno vezani na izvajanje vzgojnoizobraževalnega programa, torej izboljšanje, poenotenje in racionalizacijo opravljanja zadev skupnega pomena predvsem na plansko-analitskem, računovodsko-knjigovodskem in pravnem področju. S tem v zvezi smo usklajili sistem delitve osebnih dohodkov udeležencev, usklajujemo kadrovske politike; preko aktivne ravnateljstva pa usklajujemo tudi izobraževalne, kulturne in ostale dejavnosti v širšem okolju.

V bodoče si želimo dograditi zastavljene cilje in s tem v zvezi doseči še večjo racionalizacijo ter kvaliteto dvigniti nivo uslug.

M. B.

Iz dela društev nekadilcev:

Živeti brez cigarete je zdravo in varno . . .

Kadilska razvada se je pri nas že tako razpasla, da smo tudi nekadilci zdravstveno ogroženi. Kadilci z nikotinom ne zastrupljajo samo sebe, ampak z vse večjo količino ogljikovega monoksida, katerega koncentracija je velika še predvsem v zaprtih prostorih, tudi svoje sodelavce, sopotnike, sostanovce in druge. Da ne govorimo o raku, ki je pogost pojav pri kadilcih. Kajenje ubija tudi posredno. V črni kroniki lahko večkrat preberemo in se zgrozimo ob naslovih; cigareta vzrok tragedije, zaspal z gorečo cigareto itd . . . Koliko ljudi se zaduši ali celo zgori, ko za večno zaspijo z prižgano cigareto! Koliko nesreč se zgodi pri delu, ko delavci ne upoštevajo varnostnih ukrepov in se izpostavljajo s prižgano cigareto na krajih, kjer se nahajajo vnetljive snovi. Koliko imamo že uničenih gozdov in drugih požarov zaradi odvrgenih ogorkov cigaret. Pa ne samo za požare, tudi za ekološko osveščenost gre! Že tako premalo skrbimo za čistočo na javnih mestih, pogledimo pa, koliko je nesnage samo zaradi odvrgenih čikov in praznih cigaretnih škatlic. Ne bom našteval v nedogled, zamislimo se ob teh dejstvih, ki so vsepogostejše tudi življenjsko nevarna.

V nekaterih državah se že vse bolj otepajo kadilcev in jim tudi z zakonom prepovedujejo kajenje na javnih mestih. V tem boju so še predvsem aktivni v Avstraliji, kjer že velja prepoved

kajenja na potovanjih z letali v domačem zračnem prostoru in popolna prepoved kajenja v bolnišnicah, vključno za vse zaposlene. Vse bolj se zavzemamo za zdravo življenje brez cigaret v

O smetarskem stroju v Domžalah...

Predsedstvo skupščine Samoupravne komunalne interesne skupnosti občine Domžale in Odbora za splošno-kadrovske in finančno-ekonomska vprašanja sta na svoji 48. redni seji, dne 8. 9. 1988 obravnavala članek v Občinskem poročevalcu vezan na pometanje ulic in uporabo pometalnega stroja Komunale Celje namesto stroja, ki ga je napravil obrtnik iz KS Jarše — Rodica ter sprejeli sledeči

SKLEP oz. UGOTOVITEV:

Samoupravna komunalna interesna skupnost Domžale in predhodno domžalske KS se že vrsto let poslužuje storitev pometalnega stroja iz Komunale Celje, ob tem, da so bili izvršeni poizkusi vezani na čiščenje javnih površin tako Komunalnega podjetja Ljubljana, Komunalnega podjetja Kamnik in kot citiranega obrtnika ter ugotovili, da je najekonomičnejša uporaba celjskega stroja. Omenjeni obrtnik se ni konzultiral pred nabavo stroja s Samoupravno komunalno interesno skupnostjo Domžale glede eventualno možnega dela ter iz tega naslova SKIS Domžale do njega nima nikakršnih obveznosti. Kljub temu se zadržuje strokovno službo SKIS, da ponovno poda možnost poizkusnega čiščenja citiranemu nosilcu obrtne dejavnosti vendar za začetek zgolj v manjšem obsegu (zadolžen tov Tonkli). Uredništvo Občinskega poročevalca ponovno prosimo, da pred objavo člankov vezanih na komunalno gospodarstvo poda vsaj možnost ističasnega odgovora strokovnih služb SKIS Domžale ali Komunalnega podjetja Domžale v isti številki poročevalca, saj le tako dobijo naročniki celovito in nepopačeno informacijo.

SAMOUPRAPNA
KOMUNALNA
INTERESNA SKUPNOST
OBČINE DOMŽALE

Predsednik skupščine:
HABJAN Franc
Predsednik odbora:
HRIBAR Marko

Povorka ob 100-letnici Gasilskega društva Prevoje po ulicah svojega kraja.

100-LETNICA GASILSKEGA DOMA PREVOJE

Gasilci iz Prevoj smo 1., 2. in 3. julija praznovali 100-letnico delovanja. Za praznovanje tako pomembnega jubileja so priprave potekale že od avgusta lanskega leta. Potrebno je bilo izbrati precej finančnih sredstev za nakup novega gasilskega avtomobila. Člani pripravljalnega odbora so opravili ogromno prostovoljnih ur pri pripravi celotnega programa. Ob tej priliki je bila izdana lepa knjiga, v kateri je prikazano delovanje društva. V petek 1. julija je bila v nabito polni dvorani kulturnega doma v Šentvidu svečana akademija, na kateri so bila podeljena priznanja, plakete in diplome zaslužnim članom in ostalim.

V soboto, 2. julija smo pokazali vaščanom opremljenost in izurjenost gasilcev na sektorski vaji na Prevojah. Vaja, pri kateri so sodelovali še gasilci iz Lukovice, Krašnje, Blagovnice, Trojan, Vira in gasilke — člani ce iz Doba je v celoti pokazala svoj namen in je bila deležna same pohvale.

V nedeljo se je praznovanje pričelo že dopoldne, ko so nas obiskali gasilci iz Vatrogasnega saveza občine Koprivnica. Ob tej priliki smo jim pokazali gasilski dom in melioracijska dela v naši krajevni skupnosti. Izredno lepo pa so bili sprejeti v vasi Vrba na Klopčičevem dvorišču.

Popoldne je bil zaključni del praznovanja. Povorka, v kateri je sodelovalo okoli 200 gasilcev, 31 gasilskih praporov, preko 40 narodnih noš, konjenica, godba

z mažuretkami na ceju in 34 gasilskih vozil, je krenila od Prevoj do Šentvida, kjer je bil še slavnostni del. Ob tej priliki se je pokazala naklonjenost občanov do gasilcev, saj se je zbralo ogromno ljudi. Slavnostni govornik je bil predsednik zbora KS pri občini Domžale in predsednik OGZ Domžale tov. Rihtar Aleksander. Ključje novega avtomobila TAM je šoferju tov. Andreju Kvedru izročil predsednik skupščine občine Domžale tov. Peter Primožič. Predsednik Vatrogasnega saveza občine Koprivnica pa je podelil našemu društvu visoko priznanje. Najstarejši član društva tov. Martin Andrejka se je gostom iz pobratene Koprivnice zahvalil za obisk in jim izročil lepo spominsko darilo. Po kulturnem programu je bila na prenovljenem prostoru velika veselica, katera

je kljub slabemu vremenu dobro uspela.

Samé priprave in izvedba celotnega programa ob 100-letnici obstoja društva so bila povezana z zelo velikimi finančnimi sredstvi. Pri tem smo naleteli na izredno razumevanje pri nekaterih delovnih organizacijah, privatnikih in občanih. Ob tej priliki se gasilci iz Prevoj še enkrat zahvaljujemo vsem, ki so na kakršenkoli način prispevali na pomoč. Še posebna zahvala pa Skupščini občine Domžale, SIS za varstvo pred požarom Domžale in krajevni skupnosti Prevoje za pokroviteljstvo, Mojci Pevec in Francu Pristavu za kumovanje novega avtomobila, narodnim nošam, konjenici, možnemu pevskemu zboru iz Lukovice, godbi in mažuretkam iz Moravč in učencem osnovne šole Janko Kersnik iz Brda za popestritev programa in vsem gasilcem za udeležbo. Izredno pa smo dolžni zahvalo vsem našim občanom v krajevni skupnosti Rafolče in Prevoje za veliko materialno in finančno pomoč pri nakupu novega avtomobila in realizaciji proslave ob 100-letnici društva.

Martin Andrejka

O SAMO-PRISPEVKU

Kot krajan iz Lukovice sem bral v Občinskem poročevalcu, da naj občani razmišljamo že o 5. samoprispevku v višini 2 odstotkov. Že dvajset let plačujemo samo tega, že sedmo leto plačujemo še 2 odstotka za krajevno skupnost Lukovica. Ne vem, kako lahko drugje kaj naredijo, na primer v Ljubljani, ki je tako veliko mesto, v Domžalah in Lukovici pa ne morete nič narediti brez trganja težko prisluženega denarja, normo in to ob štiričlanski družini. Kako mislite, koliko denarja nam vsak mesec odtrgajo za samoprispevek od poprečne delavske plače. Lahko bi si za ta denar vsak mesec kaj privoščili. Zato protestiramo za 5. samoprispevek, odločno smo že zdaj proti. Bili smo proti že za 4. samoprispevek, ker je to goljufija: če si proti, zakaj ti trgajo, kdor bi rad plačeval, da zaradi nas pol plače. Če si proti, nimajo nobene pravice, da ti trgajo. Nihče te ne vpraša, avtomatsko ti vzamejo od plače, kot bi delali tlako, kot so jo morali včasih, sedaj v teh časih ni nič bolje. Vsak dinar, regres, ki ga zaslužiš, od vsega ti odtrgajo 4 odstotke. Zanima me, zakaj ne velja za kmete: kar prodajo na »šverc« in za rejnike, če ima tri otroke ima že lepo delavsko plačo, pa jim ni treba dati nobenega procenta za samoprispevek. Kmetu ostane mleko, krompir, teleta, krave, vse jim ostane, če prodajo doma. Zato smo proti 5. samoprispevku, to ni pravica, ampak ukraden denar vsem delavcem v občini Domžale. Delam že 30 let in upam, da mi ne mislite vso delovno dobo trgati težko prislužen denar.

Lep pozdrav,
občan Domžale
(naslov v uredništvu)

Srečno, Tone Omahna!

(pogovor z zmagovalcem Pokljuke)

Na jubilejnem, dvajsetem, srečanju harmonikarjev na Pokljuki je med 46 harmonikarji zmagal petnajstletni Tone Omahna iz Brezij pri Domžalah ter si tako pridobil tudi prehodni pokal (kipc partizanskega harmonikarja).

Kratka novica, za katero se skriva naš občan, dijak 1. letnika lesarske šole, dober skakalec v smučarskih skokih (njegov rekord 45 m), vsestranski glasbenik, ki obvlada kar nekaj instrumentov.

Z glasbo živi od rojstva, bi lahko zapisali, saj izhaja iz glasbene družine (oče in brat igrata kitaro), v »domačem« ansamblu se že od malega poizkuša kot pevec (sicer v ansamblu igra še Habjanič, po katerem ima ansambel pravzaprav ime). Najprej je igral klavir, ob njem spoznaval osnovno glasbeno teorijo, da bi nato začel igrati harmoniko. Klavirsko igra že dve leti, zadnje pol leta pa je precej časa namenil tudi diatonični harmoniki in uspeh ni izostal. Tako je bil zmagovalac srečanja pri Repanškju, z uspešno zaigrano Fleretovo melodijo — mimo grede; ta izkušeni harmonikar mu tudi svetuje — in partizansko Hej, brigade je na enem najbolj znanih harmonikarskih tekmovanj osvojil prvo mesto, vmes pa je bilo še 2. mesto na tekmovanju harmonikarjev v Cerkljah. Igra tudi klasično kitaro, katere osnove mu posreduje oče, brat mu pomaga pri učenju bas kitare, sam

Tone Omahna, mladi harmonikar iz Krtince, zmagovalac tudi na Pokljuki.

uspešno igra na sintesizer, veliko ljudi pa ga pozna tudi kot dobrega pevca. Ko ga sprašujem, kateri izmed instrumentov mu je najbolj pri srcu, se kar ne more odločiti. Harmonika, pravi, tudi sintesizer, zelo rad pa tudi poje, vendar prizna, da brez harmonike ne bi šlo.

Sicer pa prav zaradi glasbe prostega časa skoraj nima. Je štipendist Melodije, z njiho vo harmoniko je tudi zmagal in ob zmagi na Pokljuki so mu podarili novo harmoniko. V tej DO se želi po končanem usmerjenem izobraževanju tudi zaposliti.

Njegova ljubezen so tudi skoki na smučarski skakalnici in vrsto let je uspešen tekmovalac Smučarskega kluba Termit Moravče. Kljub uspešnemu skakanju pa bo odslej skakal le rekreativno, saj bo ves čas, kar mu ga bo ostalo ob šoli, namenil glasbi. Igranje oz. petje v »dru-

žinskem« ansamblu bo moralo počakati, ker je brat v JLA, zato pa bo ostalo več časa za harmoniko. O lastnem ansamblu ne razmišlja, čeprav bi ga lahko imel sam, le 2 roki sta premalo za igranje na vseh instrumentih, ki jih pozna. Škoda! Najraje igra narodne pesmi, tudi zabavna glasba mu je blizu, vendar harmonika je, in v to sem prepričana, bo ostala njegova velika ljubezen.

Tako mladi Tone Omahna nadaljuje tradicijo dobrih harmonikarjev iz naše občine. Pod skrbnim vodstvom očeta, ki je njegov »vzponbujevalec« in z veliko trdnje volje, uspehi ne bodo izostali. Še zlasti ne, ker mladi harmonikar ni neučakan in pravi: »Treba je počakati, bomo videli, kaj bo!« Bo pa še marsikaj, v to smo lahko prepričani!

Srečno, Tone!

VERA VOJSKA

Obisk v mengeški videoteki:

Hopla — po akcijskih filmih

Blíža se jesen, z njo pa tudi dolgi, sivi popoldnevi in večeri. Denarja za razne izlete je vse manj, tako da nam ne bo preostalo drugega, kot da se zadovoljimo z gledanjem televizijskega programa ali sporeda po lastni izbiri. Žal TV ni zmeraj tisto, kar nas bi lahko zadovoljilo, zato bo za vse tiste, ki imajo doma videorekorderje — le-teh pa je vse več — dobrodošel obisk v kakšni videoteki.

V Mengšu sem tokrat obiskala videoteko z imenom Hopla in tu zaposleno Barbaro Terčelj povprašala nekaj stvari. Najprej naj povem, da se za ime videoteke niso mogli takoj odločiti, pozneje pa so po čisto trenutnem naginu izbrali zelo posrečeno Hopla. Videoteka je stara dobra štiri meseca, vendar pa že uspešno deluje. Obiskovalce ob delavnikih lahko sprejme od 17—20, ob koncu tedna, ob sobotah, pa od 16—19. Barbara Terčelj mi je povedala, da je zanimanje kar precejšnje, precej zaradi nove videoteke, sicer pa se pozna tudi konkurenca preostalih videoteke v kraju in v občini. Obiskovalci, od tega je največ mladih, največ povprašujejo po dobrih akcijskih filmih. Zanimanje je tudi za komedije in druge filmske zvrsti.

Če se le da, gredo v korak s trenutnimi svetovnimi uspešnicami, odvisno pa je od tega, kaj se na tržišču dobi. Vsekakor pa gledajo, da imajo police vseskozi polno založene prav s tistimi fil-

mi, po katerih je največje povpraševanje.

Dodam naj tudi, da vpisnine ni, pač pa je treba plačati za izposajo videokasete za en dan 2500 din.

To je dokaj nizka cena v primerjavi z drugimi rečmi (kino, časopisi, tudi v primerjavi z naročnim TV). Tudi Barbara Terčelj pravi, da je to tako nizko, da se skorajda tudi njim ne splača.

Tisti torej, katerim se bo jesenski čas preveč vlekel, svetujem, da se napotite v mengeško videoteko Hopla in si izberite zaželeno videokaseto. Hopla, pa kaj hitro!

Vesna Sivec

Rezervne vojaške starešine z orožjem

KO ZRVS Vencelj Perko Domžale je organizirala ekipno in posamezno tekmovanje v streljanju z zračno puško za vse člane ZRVS. Redno kolo je vsak tretji četrtek v mesecu. Tako je bilo minulo kolo 22. 9. 1988 na strelišču osnovne šole Vencija Perka Domžale. Rezervne vojaške starešine so s solidno udeležbo v dosedanjih kolih pokazali veliko pripravljenost za tovrstne akcije.

J. Gregorič

K »Darji« po sadje in zelenjavo

Darja Ščurk je doma v Ljubljani, vendar ima mož že dalj časa v Domžalah na Cesti talcev št. 4 servis športne opreme BISKI. Kaj ponuja nova trgovina sadja in zelenjave? Ves izbor povrtnin in sadja lahko dobite, ki ga dobavljata iz Ljubljane in je sveže vsak dan. Poleg tega ima tudi celo ETINÓ paletu izdelkov ter Fructalovih sokov. Kupite lahko suho pakirano sadje, arašide, čipse, fižol, slive, fige.

Prav tako vam lahko Darja Ščurk zagotovi celó ozimnico, ki jo je treba samo naročiti na telefon 721-680. Naročila sprejemajo vsak dan — dopoldne in popoldne.

Stranke želijo dobro postreči, zavedajo se konkurence, zato se lahko nadejate, da boste deležni postrežbe in kvalitete — kot je treba.

Darja Ščurk obljublja, da bo tako.

R. — B.

Nova domžalska zelenjavna ponudba — Darja Ščurk v svoji trgovini...

Prejeli smo

Ob obletnici žalostnih dogodkov, ki so se odigrali v drugi svetovni vojni, ko smo morali zaradi zle usode zapustiti svoj domači kraj in vse, na katere smo bili navezani, vse, ki smo jih imeli radi, me nehoti neka nerazumljiva notranja sila vleče v tiste kraje, ki so mi bili do tedaj tuji in nepoznani. A, ko smo po dolgi poti prišli tja, smo spoznali, da smo upravičeno bili sprejeti nepričakovano pristržno, toplo, prijateljsko. Želeli smo si samo na jug, na jug. Neka nerazumljiva sila nam je govorila, da nam bo med brati lažje in lepše. In res, nismo se zmotili. Naš sprejem v tistih krajih v Srbiji, ob Zahodni Moravi, pod planina-

mi Jelico, Kablarom in Ovčarom je bil nenavadno pristržen, odkrit, prijateljski, Tega ni mogoče pozabiti. Tudi v teh kritičnih časih, ko se krhajo in lomijo naše bratske vezi.

Zdi se mi, kakor da bi bilo danes. Obiskala sem vse zaselke in vasi v okolici lepega razvitega mesta Čačka, ki je bil tedaj podeželsko naselje, brez vode in kanalizacije. Sedaj je RAZVITO INDUSTRIJSKO MESTO. Njegov prebivalci so isti, kot so bili tedaj. Pristrčni, odprti, iskreni, prijateljski. Radi nas imajo in mi njih. Nacionalizma ne pozna. Ta se poraja v glavah funkcionarjev, ki se bojijo za svoje položaje in obračajo skupine ljudi v svojo korist. Kam nas bo to pripeljalo, ne vem. V dobro prihodnosti sigurno, ne!

V teh dneh sem obiskala Čačak, Slatino, Jezdino, planino Jelico, govorila sem z ljudmi iz Mršincev in vsi smo istih misli, da Jugoslavije ne damo niti združeni Evropi pod ustaško vladavino, niti nikomur.

Vsi si želimo mir, svobodo in da bi se problemi reševali na mirni, razumljiv način, brez orožja, kjer naj zavladata trezen razum in srce.

Marsikoga izmed vodilnih bi bilo potrebno zamenjati. Pod vsemi političnimi problemi se skrivajo pomembnejši, ekonomski. Delavcem, z nizkimi prejemki, naj bi dali kruh, ki je iz dneva v dan dražji. A tako težko je živeti brez vsakdanjega kruha! V to naj se zamislijo naši vodilni in naj že enkrat ukrepajo s trezno glavo! Cene najpomembnejših živil so iz dneva v dan večje!

Zopet se bom povrnila v Srbijo. Te dni so bili pri njih na obisku Slovenci iz Kotelj in Črne, s katrimi so pobrateni. Obiskali so Kraljevo, mesto, kjer so Nemci in domači izdajalci v enem dnevu ustrelili 6.000 prebivalcev, med njimi okrog 100 prebivalcev Slovencev. Na njihov grob so položili venec in njihov pevski zbor je zapel nekaj pesmi. Prav tako so zapeli pesmi tudi v znamenem samostanu Žiči, ki so ga tudi obiskali. Njihov sprejem je bil pristržen. V Guči, kjer je bilo med vojno tudi veliko slovenskih družin, in kjer je divjala pr-

Na mingeških ulicah

Zakaj le nekaj tabel?

Ker me je v zadnjem času kar nekaj občanov vprašalo, zakaj so po Mengšu postavili le nekaj uličnih tabel, sem se odpravil vprašat na krajevno skupnost tajnika Darreta Ogrinca, ki je o tem povedal:

»Leta 1985 je bila pri krajevni skupnosti Mengoš imenovana posebna komisija, ki je na novo imenovala 17 ulic oziroma cest, vse z namenom, da bi imela vsaka ulica svoje ime in se ne bi dogajalo, da bi imele kar tri ulice isto ime, kot je bilo v praksi. Poimenovali so

jih po pomembnih Mengošanih ali priseljencih, ki so veliko naredili za kraj. Slišal sem sicer že nekaj pripomb, da je bila izbira tu in tam neposrečena; pa pustimo zdaj to. Ker je posebno zaradi pošte in tudi drugih nastala prvi hip manjša zmeda, je Geodetska uprava dala narediti nove ulične table za vse tiste ulice, ki so na novo imenovane. Zmede tako ne bi smelo biti več, res pa je, da je zdaj videti precej čudno: Novo imenovane ulice imajo table, druge pa ne, kar je še posebno nenavadno v novih naseljih. Pričakujemo, da bo Geodetska uprava v krajšem času uredila zadevo enotno tako, da bo dala izdelati tudi vse druge ulične table. Tako bi bila zadeva edino pametno rešena.«

In kdaj bo to? Živi bili — pa videli ...

I. Sivec

va sovražna ofenziva, so obiskali ta kraj in se udeležili znamenitega zbora pihalnih godb iz raznih krajev Jugoslavije.

Sprejem Slovencev v teh krajih je bil nepopisno pristržen, prav tako tudi slovo, v upanju, da se bomo zopet sestali, kakor odkriti in pristržni prijatelji, brez nacionalizma, mržnje in sovražstva, ki ga sejejo prav tisti, ki so odgovorni za vse napake pri nas.

Titovih besed ne smemo nikoli pozabiti.

»Varujte bratstvo in enotnost, kakor zenico svojega očesa!«

To naj velja posebno za vodilne, kajti ljudstvo ne pozna nacionalizma, ki se poraja v glavah višjih. Nihče ne bi rad, da bi pri nas reševalo probleme orožje in da bi pri nas postal drugi Libanon.

Te besede v razmišljanje! Zmagata naj trezen razum in srce!

Danica Zidarič

Spoštovani!

Res, z Občinskim poročevalcem sem kar zadovoljna, z dostavo pa ne, saj ga dobim kar 15 dni po izidu. Če je kaj važnih obvestil, da bi jih bilo dobro vedeti, jih občani zamudimo. Ne vem, kdo je za to kriv, mogoče pošta. Za druge številke Občinskega poročevalca ne vem točno, saj nisem bila pozorna, za zadnjo sem pa brž, ko mi jo je poštar dal, vse pregledala. Ko pa sem videla anketo, sem še na datum pogledala, pa je bilo že 15. dan po izidu. Lepo vas pozdravlja občanka

Ivanka Šinkovec

Še enkrat: noč ima svojo moč ...

V naši ulici se dogajajo že dolgo časa, za katere smem reči, da so delo slabih ljudi, ki v okrilju noči uresničujejo tisto, kar so načrtovali čez dan, — ko si tega niso upali. Znano je, da je noč — zaveznik lopovov, kriminalcev, tatov, ki v zavetju teme uresničujejo svoja grda dela.

Nam »nekdo« nenehno dela škodo na drevju, grmičevju, celo na hiši. Odkrite oblike sovraštva — ob belem dnevu — naš skriti nasprotnik ni sposoben, zato se znaša ponoči na tak rokovenjaški način, ki uresničuje svoje zastrupljive pogoje na drevju, grmičevju ter tudi na perutnini ...

»Mi mu ne bomo sodili, sodi naj mu njegova vest ...« piše občanka I. B. iz Domžal, Vodovodna ul. št. 12 ...

Komentar:

Življenje revščine in izobilja

Smo pred velikimi spremembami. Napovedujejo jih politiki in vremenoslovci. Razgreto ozračje se počasi vendar zanesljivo ohlaja. To pa je tudi vse ali skoraj vse, kar se od sprejetih strateških usmeritev letošnjega zmajevega leta uresničuje. Dopovedovanje drug drugemu, da vendar ni tako hudo, saj statistika v povprečju ugotavlja ustavitev padanja negativnih trendov, je sicer blagodejni obliki, ki pa je ob resnejši presoji življenjskega dna izgubi svoj učinek. Seveda, prav imajo tisti, ki menijo, da bi bilo lahko še veliko slabše. V prid temu zaključku zadostuje že bežen pogled na barvito gospodarsko-politično sceno. Ta pa je bila sila pestra in kot kaže se bo tudi v prihodnje nadaljevala v tem stilu. Pomembno je, da smo uspeli odložiti vračanje tujih dolgov, dobili smo dodatne finančne injekcije, ki so bile sicer namenjene gospodarskim naložbam, katerih učinki naj bi se pokazali v povečanem deležu izvoza. Ob umni presoji, ko nam je še kako potrebna konkurenčna sposobnost z razvitim svetom, smo nenadoma brez razvojnih programov, ki naj bi to zagotavljali. Z izredno slabo tehnološko opremljenostjo, nizko stopnjo predelave izdelkov ter ob dejstvu, da ni pravih ljudi na pravih mestih, je skoraj utopično kakršnokoli spogledovanje z razvito Evropo.

Svežen zelen dolarjev pa kopni, saj smo ga zaradi trajnega občutka ogroženosti velik del naložili v supersonične avione MIG-29. Brez kančka razuma frčkamo trde devize za uvoz: šamponov, kalodontov, mila, hladilnikov, dirkalnih avtomobilov ... z namenom stabilizacije domačega trga in pritiska na podivjane cene. O tem kako zgrešene so te poteze zna povedati že vsak otrok, ki so ga v šoli naučili, da pri nas ne delamo dirkalnih avtomobilov, imamo pa nevarne ceste za katere ni denarja, da bi na njih postavili en sam nov prometni znak. Že samo omejena sprostitev uvoza blaga za široko potrošnjo nas je stala štiristo milijonov dolarjev. Kaj vse pa se v resnici dogaja s celotnim kreditnim kolačem tako ali tako ne ve nihče. Morda bo kdo od upokojenih politikov v svojih spominih kdaj kaj več zapisal o tem. Medtem pa naj se blišči in beda nekega vodenja ekonomske politike nadaljuje, da bo čtivo, ki ga bomo prebirali čez leta bolj zanimivo.

Tako je torej na vrhu in malo pod njim, kjer se sicer veliko govori o kritičnem gospodarskem in političnem položaju, kjer se sprejemajo zahteve o boljšem in kvalitetnejšem delu, kjer se poziva na splošno varčevanje, kjer se odloča o cenah in plačah, sočasno pa se kar tekmuje v zapravljenosti. Samo za uporabo in vzdrževanje službenih vozil, denimo porabi naša država dve milijardi dolarjev letno. Poštenost že zdavnaj ni več vrlina, ki bi odločala kdo kje sedi, zato ni nič presenetljivega, da ljudje ki imajo do komolcev umazane roke od umazanih poslov s katerimi so si v prvi vrsti na račun in za račun družbe zgradili osebni standard z vso potrebno podporo ostajajo na položajih. Skrajni čas je, da se temu lažnemu sprenevanju naredi konec in da se v resnici zagotovi, da bo vsak lahko dostojno živel od rezultatov svojega de-

la, vajeti pa je treba dati v roke mladim, sposobnim in prodornim kadrom. Izživanje nezadovoljstva je namreč doseglo tisto točko, ko plaz ne bo možno več vzdržati s političnimi prepričevanjem niti ne z že tako napihnjnimi policijsko vojaškimi mišicami.

Pričakovati je bilo, da bodo s prvimi ohladitvami politične glave bolj bistre in preudarne. Kajti čas bi že bil za konkretne premike. Kaj bodo prinesle maratonske debate v politični in gospodarski reformi je še vedno zgolj predmet ugibanja. Namesto, da bi se problemi obvladovali, se stvari iz dneva v dan bolj komplicirajo in malodane dobivajo dramatično podobo. Vrstijo se mitingi in zborovanja za dokazovanje narodnostnih težav. Izražanje nezadovoljstva v številnih štrajkih kaže, da je v naši družbi nekaj hudo narobe. V tem pregretem kotlu ni videti ločnic kaj je demokratično in kaj nazadnjaško. Če bi naša oblast živela od učinkov svojih ukrepov, politika pa od rezultatov svojih usmeritev in napovedi, eni in drugi ne bi zaslužili niti za sol, kaj šele za kruh. Vsekakor pa bi bilo prav, da bi v teh kriznih razmerah delili usodo večine. Večina pa se ob zadnjih eksplozijah cen le stežka prebija iz meseca v mesec. Vse se vrti okoli denarja, ki je in ga zopet ni. Sedaj pa ga bo zanesljivo še manj. Kako živeti v teh razmerah in s čim poravnati račune za elektriko, kurjavo, vodo, stanarino, vrtec ... in grozljive izdatke za našo brezplačno šolo. V času, ko mnogi ne vedo kaj naj bi dajali v lonec in ko se ponošena obleka in obutev ne da več popraviti, se vsemu navkljub upirarja zabave, festivale in proslave. Tudi na lokalni ravni pospešeno izgrajujemo sistem kabelske televizije, vsaka vas naj bi dobila najmanj dve teniški igrišči ... Pod zanesljivo folijo zakonitosti se še vedno dá priti pod ugodnejšimi pogoji do ogromnih stanovanjskih kreditov, do stanovanj, avtomobilov, vikendov, parcel, vodnih plovil ...

Ob vseh teh in še mnogo drugih utripih razgibanega življenja naši predstaviški organi točijo solze nad neukim ljudstvom, ki kdaj pa kdaj zaide na ulico. Sindikat se bori z mlino na veter, ki zmlejejo premalo moke za peko socialnega kruha, statistiki računajo koliko stane družinska košarica, država trdi, da ne more pomagati, saj je sama finančno sestradena, gospodarstvo gaga pod težo razvejane družbene režije skrbno zadrženo z vozlom zakonov, predpisov, omejitev ...

Življenje pa teče dalje v vseh svojih nepredvidljivih nišah. Več kot očitno je, da razmer nihče več ne obvladuje. Nikogar ne boli glava, do kod segajo korenine sive ekonomije, uzurpacij, korupcij in kje vse so skrite niti poslovnih špekulacij, ki so družbo pahnili na rob revščine. To je življenje. Življenje skrbi in brezskrbnosti, življenja zabav, proslav, štrajkov in tesnobe. Življenje tenkočutnosti in brezobzirnosti. Življenje revščine in izobilja ...

Če bi vedel, kdo je moj republiški in zvezni delegat, bi mu zanesljivo stopil za vrat.

Marian Bolhar

TOPLESS lepota pri ŠPORN. Ciril Cerar — kličemo ga kar ŠPORN OV CIC, je pripravil ob koncu poletja 10. izbor MISS ŠPORN v TOPLESS izvedbi. Zmagala je META FABIJAN iz Ljubljane, spremljevalki pa sta bili Vesna Galic iz Smedereva ter Tatjana Grubar iz Ljubljane.

17. septembra letos so prizaeveni balinarski delavci, ki jih je v BK Budničar že kar 115 — svečano odprli 4 pokrita balinišča. To je edini tak pokrit objekt na Kamniško-domžalskem območju. Svečanosti se je udeležilo 500 športnikov in gostov, med njimi tudi naš župan ...

Novo smetišče? Kdo ve?! Sredi septembra so začeli odvažati odpadke na novorazglašeno parkirišče ... Čudni časi — čudne navade ... Kaj bodo na to rekli na SKIS-u še ne vemo, prav pa ni, da nekdo odvažajo, da bo moral nekdo tretji isto reč slej ali prej spet odvažati ...

Slika za arhiv: vrt in živa meja na cesti. Ne gre za kritiko gospodarja, pač pa za kritiko tistih, ki so dovolili z ustreznim »papirjem« ali soglasjem gradnjo dobesedno na cesti. Rušenje te gradnje bo veljalo težke denarje, saj je lastnik upravičen do odškodnine ... SIC ...

Zdaj in nikoli več ... Takole so odstranili avtobusno čakalnico (beri nadstrešek) ob magistralni cesti M-10, ki je našemu kraju pomenila pravo sramoto.

Kako izboljšati varnost na cesti skozi Ihan?

V poletnih mesecih je tudi v Ihanu vladalo nekakšno delovno zatí-šje. Napredovala je le gradnja krajevnega pokopališča z mrlíško ve-žico, katera bo dograjena predvi-
doma do 1. novembra.

Skozi Ihan pelje cesta, po tej cesti hodijo šolarji, tisti čisto majhni, pa malo večji tudi. Ukinjen je tudi avtobusni prevoz šolarjev v Domžale, za tiste, ki stanujejo v Prelogu. Tako so vsi skupaj prepušeni cesti in njenim razmeram, ki pa so vse prej kot dobre;

- cesta je sorazmerno ozka
- nima kolesarske steze ali pločnika
- nima javne razsvetljave skozi naselje
- nima niti enega zaznamovane-
nega prehoda za pešce (no, je

pač tako, da je tistih »črnih« toliko več)

— je dokaj obremenjena s to-
vornim prometom (saj je skozi Ihan najkrajša povezava Zasavja z Gorenjsko in sp. Štajersko).

TOREJ

Nujno je za to cesto treba poskrbeti z ureditvijo eno-
stranskega pločnika, oziroma kolesarske steze, kar pa je si-
cer težje izvedljivo. Označiti vsaj dva prehoda za pešce in
ustrezno cestno signalizacijo.

VELIKO je treba še narediti, vendar sorazmerno mnogo manj, kot so vredna človeška življenja predvsem mladih lju-
di ... J. Gregorič

OD KOD IME MENGEŠ...

Vem, da se je že marsikdo ob tako jasnih poimenova-
njih krajev, kot so Loka, Do-
beno, Selo, Potok in druga, vprašal, odkod ime Mengeš. Tisti, ki so se ukvarjali z iz-
vorom tega imena, so imeli ali še imajo različne poglede na to vprašanje.

Prvi, ki se je menda lotil tega razjasnjevanja, je bil sa-
než Trdina. Še dokaj mlad je napisal pripovedko Pričetek Mengeša, objavljeno tudi v knjigi 800 let Mengeša, 1954, in ime povezal z mengeskim plemičem Mengom. V svojih kasnejših letih je to mnenje spremenil in menil, da je ime morda nastalo iz Mihael-arhangeluš-nadangel (glej zbornik 800 let Mengeša, stran 151), ker je mengeski farni patron sv. Mihael. Obe te domnevi sta ostali samo to in ju znanost ni sprejela.

Drugi raziskovalci, med njimi tudi Božo Otorepec v Zborniku 800 let Mengeša, 1954, povezujejo nastanek imena s priimkom kakšnega nemškega mengeskega plemiča, ki so se pisali Meingo oziroma podobno, ker je bilo to ime tedaj, ko se Mengeš pojavi v zgodovini (1154) do-
kaj pogosten nemški plemiški priimek. Mogoče je to res ali pa tudi ne. (800 let Mengeša 1954).

Ko sem pred leti bral knji-
go o Keltih, ki jo je napisal Gerhard Herm, Kelti, DZS

1983, pa se mi je oko zausta-
vilo ob keltski besedi »magos«, ki pomeni kraj v ravnini.

Če zdaj primerjamo do zdaj znana in uporabljena imena za naš kraj (Menguš, Veliki in Mali, nemški Meingsburg, Mannsburg, Mangsburg in zdajšnji Mengeš) pa ta poimenovanja povežemo z magosom, zlasti ob dejstvu, da so morda (sam se na keltsčino ne spoznam), Kelti imeli tudi nosnike, odkod ti namreč Francozom, ki prebivajo na ozemlju, ki je nekoč pripadalo Keltom (Galcem) in da so izgovarjali to ime najbrž ne magos, marveč mangos, imamo naslednje prvine za Mengeš:

— vsa navedena tri imena imajo skupne soglasnike: m, n, g in s. Samoglasniki pa so se v dolgih stoletjih spreminjali: a v e, o v u, oziroma končno vse.

Če vse to strnemo, dobimo: mangos — Mangs/burg, Manns/burg, Menguš — Mengeš. Pa še nekaj: menda so ne-
davno pri kopanju temeljev za otroški vrtec na Ulici tal-
cev na travniku, na ravnini pod Staretovim gradom — torej na hribu Gobavica, kar bi zaradi obrambnih vzrokov pričakovali, marveč v dolini pod njo, odkrili sledove keltskega naselja, potem bi sko-
raj z gotovostjo trdili, da je ime kraja Mengeš nastalo iz keltskega magos. Kraj leži res v ravnini, tako da bi ga poslovenjeno lahko imeno-
vali, tako kot ima ime nekaj krajev na Slovenskem, Ra-
vne. S tem menim, da je uganka o izvoru imena naše-
ga kraja najbrž precej poja-
snjena.

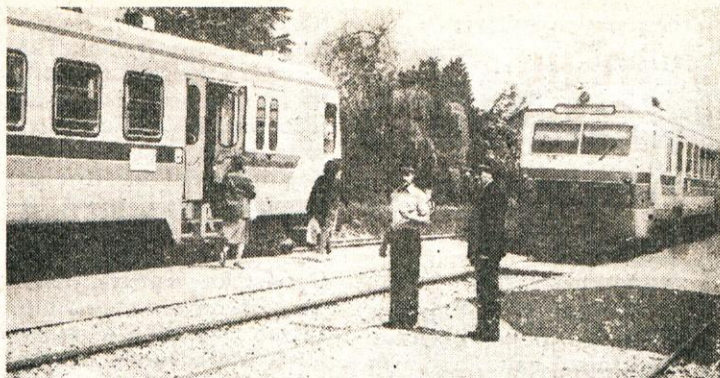
Ivan Vidali

Pohvala uredništvu!

V zadnjem času je Uredništvo Občinskega poročevalca objavi-
lo nekaj objektivnih, kritičnih prispevkov, kar je treba pohvali-
ti. Posebno v deseti številki Ob-
činskega poročevalca, je dopis-
nica iz Depale vasi v »Odpri-
tem pismu«, navedla razmere glede železniških zapornic čez progo. Dopisnica je precej ostro reagi-
rala na to nesrečo, 21. 5. 1988 v Depali vasi. Pripomniti bi bilo le glede nesreče sovaščana, delav-
ca in njegovih dveh hčera, da je verjetno delal in tudi stanoval na posestvu (Pšata), v Depali va-
si in so mu bile razmere kolikor

toliko znane glede prehoda pre-
ko tirov. Verjetno pa v veliko primerih (usoda) sama vleče člo-
veka v nesrečo, ali celo v smrt. Na teh dveh prehodih je prome-
ta zelo veliko in je napram temu še sorazmerno malo nesreč. Za-
to bi morali tudi ljudje sami bolj upoštevati razmere, kakršne so, na teh dveh železniških preho-
dih.

Dotaknem naj se še odgovora predsednika SO Domžale, glede te nesreče. Verjetno tudi njemu ni vseeno, kaj se dogaja v obči-
ni. Ker je on sam ravno tako ve-
zan na razne odredbe in odločbe

O nas pišejo:

Pogled na zelo živahno postajo sredi kamniške proge

Železniška postaja Domža-
le leži skoraj natančno na po-
lovici proge Ljubljana—
Kamnik. Zato se vseh sedem-
najst parov potniških vlakov križa prav na tej postaji. Ro-
čno postavljanje kretnic, si-
gnalov in zapiranje zapornic je svoj čas zahtevalo precej časa. Seveda se tudi zaradi

zastarelih naprav promet ni mogel hitro odvijati. Zato so pred štirimi leti vgradili elek-
trično relejno varnostno na-
pravo, ki jo je izdelala Iskra. Šef postaje Avgust Pinoza je povedal, da na dan odpravijo za 10 vagonov tovora in pro-
dajo 500 vozovnic. Poleg tega pa prodajo še 700 mesečnih dijaških in 100 delavskih vo-
zovnic. Nakladanje in razkla-
danje vagonov bodo odslej v glavnem opravljali v Jaršah, Domžale pa bodo predvsem potniška postaja. K njej spa-
data še postajališči v Trzinu in v Rodici. Povedal je še, da pri blagu dajejo prednost, prevozu od vrat do vrat in do-
dal, da si bo treba še bolj pri-
zadevati, da se blago pri pre-
vozu ne bi poškodovalo.

Zvedeli smo tudi, da si zelo prizadevajo za urejenost po-
staje. Načrtujejo tudi gradnjo podhoda, saj železnica Domžale deli na dva dela, ki za zdaj prometno nista ravno najboljše povezana.

Branko Blenkuš

od višje strani, najbolj je pa vzrok, pomanjkanje denarja. Je pa veliko odvisno od raznih fak-
torjev, ker če pri nas hočemo ne-
kaj narediti in izboljšati je po-
trebno vse preveč raznih doku-
mentov, ogledov, komisij, načr-
tov, raznih sestankov, predno se sploh dogovorijo, kaj in kako je treba narediti. To nam pa vzame veliko dragocenega časa, še več pa denarja, tako, da potem za samo delo že zmanjka denarja. V omenjenemu odgovoru je bilo navedeno, da bi za avtomatične zapornice na obeh prehodih po-
rabili skoraj 30 starih milijard dinarjev, kar je pa le previsoka vsota. Na območju domžalske občine od Trzina do Homca je še najmanj 10 prehodov preko ti-
rov, kjer ravno tako pretijo ne-
sreče in bi bile potrebne zapornice. Občina Domžale najbrž ne bo imela toliko denarja, da bi bilo vse to izvedljivo. Še najboljše in najceneje bi bilo, da bi imel vlak take zvončke, kakor jih je imel včasih stari ljubljanski tramvaj, in bi pred vsakim pre-
hodom pocingljal, če je že piščal-
ka na vlaku neuspešna!!! Še naj-
bolj je resnična kritika v 10. šte-
vilki 1988 na zadnji strani »Zna-
mo res samo rušiti«. Ob tem je treba omeniti, da je bilo v zad-
njih 30 letih porušenih več kot 40 stanovanjskih hiš in pri vsaki hiši so bila še razna gospodar-
ska poslopja, kar je res velika škoda. Tudi tovarna »Alko« se je morala umakniti. Na tem pro-
storu je sedaj vendar narejen prepotreben parkirni prostor, le vhod in izhod bi bilo možno na-

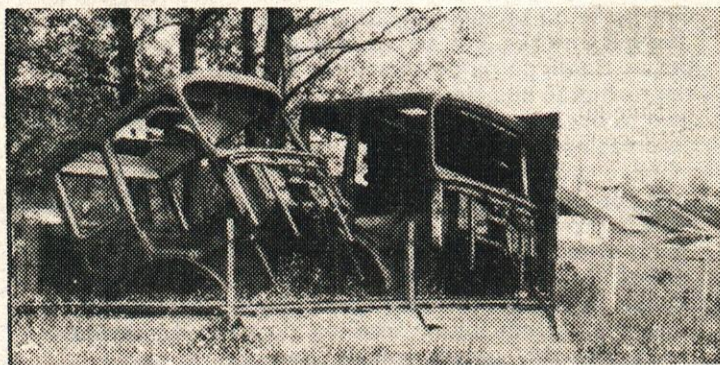
rediti še z južne strani, iz Ulice talcev, med Domom upokojen-
cev in Janežičevo hišo, dovozne ceste je že nekaj narejeno. To bi bilo primerno za voznike iz sme-
ri Ihan, Dragomelj in Trzin, s tem bi bilo zelo olajšano parki-
ranje. Najbolj idealen prostor bi pa bil že predlagan prostor za prepotrebno pokrito avtobusno postajo z pripadajočimi prostori in pa nujno WC-ji. Gradnja bi bila možna etapno (več let).

Tudi tovarnjaki bi dobili svoj prostor za parkiranje, da ne bi parkirali kar na ulicah. Omenim naj še najstarejšo in nekdanj naj-
boljšo gostilno »Restavracija na pošti«, iz katere so naredili se-
daj navadno štacuno, tujske šobe so pa spremenili v navadna stanovanja. V novem bloku, kjer je stala stara trgovina »Kovinar« bo okrog 30 stanovanj in bo 1 kvadratni meter stanovanja vre-
den nekaj več kot 150 starih mi-
lijonov.

Le kateri zemljan ali občan bo lahko kupil tako drago stanova-
nje z pošteno zasluženim denar-
jem in gotovo ne pri tej draginji?

Dobro napiše tudi kritika »Meta Pometa«, »Slamice iz slamnika«, rokovnjač »Žonta«, »Ali imajo razna priznanja še kakšen pomen?«, »Kako se gradi kanalizacija v Trzinu?« Zanimiv je tudi zapis »Domžalska doma-
ča vulgo imena« (Tone Ravni-
kar), tudi za šport je kar dobro poskrbljeno in še več dobrih pri-
spevkov, kar je vredno pohvaliti. S tovariškim pozdravom

Domžalski občan L. T.

Krakovska sramota. Na poti v Mačkovce nas že nekaj časa ekološko obremenjuje starinarница — muzej starih tovarnjakov. Prav bi bilo, da bi se ekološko osveščeni in tudi sicer prodorni krajani mačkovega konca pobrigali, da sramota s slike izgine.

»Prehitro je šlo, tovariši!« je dejal miličnik vozniku diane (na fotogra-
fiji) po merjenju hitrosti vozil, ki so ga miličniki opravljali prvega šolskega dne v Dobu.

TEČAJ DVIGANJA UTEŽI

TAK Domžale vabi fante starejše od 12 let, na začetni tečaj dviganja uteži. Vpis v tečaj bo vsak torek in četrtek od 17—19 ure v kletnih prostorih TAK Domžale, v Hali Komunalnega centra v Domžalah.

Vabljeni

V Domžalah imamo lepa dekleta

Nataša med najlepšimi v Sloveniji

Najprej malo osvežimo naš spomin za sedemnajst let na-
zaj. Leta 1971 sta kar dve Domžalčanki osvojili naslov »Miss«. Slavica Ogrinc je bi-
la prepričljivo najlepša na tekmovanju za miss »teen« pod imenom »Jasminka 71« na portoroški noči in Majda Fugger na izboru na Bledu.

V letošnjem poletju je na izboru za »Miss Slovenije 88« v Ptuj Domžalčanka Nataša Špende med 18 dekletih osvo-
jila naslov prve spremljeval-
ke. Prva je bila Suzana Koc-
bek iz Maribora. Štayerke in še predvsem Mariborčanke so bile tam v največjem šte-
vilu. Nataša, izredno simpa-
tična črnolaska, je s svojimi kodri in ljubkim obrazom, očarala že obiskovalce di-
skoteke na Primskem in nato v polfinalu v Rdeči dvo-
rani v Titovem Velenju. Na zaključnem nastopu so si pr-
ve tri poleg lepih daril in na-

grad zagotovile še potovanja v Rim, oziroma Benetke. Najlepšim se na takšnih tek-
movanjih ponudi možnost poznanstva z ljudmi iz show-
biznisa, kar še poveča priloi-
nost za nadaljnjo uveljavitev in zaslužek.

Devetnajstletna Nataša Špende je letos z odličnim uspehom zaključila gradbe-
no šolo in se odločila za na-
daljnji študij arhitekture. Med počitnicami si je z de-
lom v ljubljanski Metalki prislužila za študij, nekaj sprostitev ob morju in že tre-
tje potovanje v Anglijo, ka-
mor jo močno vleče njeno sr-
ce. Nataša ima zelo idealisti-
čno in idilično začrtano ži-
vljenjsko pot in so ji nepred-
videne in nenadne spremem-
be lahko prej v breme, kot pa prijetno doživetje, saj se zna-
je na razpotju, ko je tež-
ko vgraditi novo nastali po-
ložaj v že ustaljeno vsakda-
njost. Današnji ritem življe-
nja zahteva tudi hitre spre-
membe in prilagajanje na novo, kar pa ni vsakomur dano. Neodločnost pa lahko povzroči tudi motnje v pro-
cesu za novo kvaliteto in ra-
zličnost, ki se poraja hipoma in že odvalovi dalje. Ali je Nataša prebila led, ko se bo-
do tudi ostala naša lepa de-
kleta raje predstavljala v šir-
ši javnosti?

S. Benkovič

Prva spremljevalka Miss Slovenije (na levi) Nataša Špende je našega mesta okras.

KOZMETIČNI SALON NA VIRU

Medicinska sestra Tatjana Majcen je pred dnevi odprla na Vi-
ru v stavbi nasproti tovarne Tosama kozmetični salon v katerem bo strankam ponudila naslednje kozmetične storitve:

- nego obraza
- limfno drenažo obraza
- masažo telesa
- odpravljanje odvečnih kilogramov
- odvajanje od kajenja
- pedikuro

Tatjana Majcen bo imela kozmetično dejavnost kot svoje do-
polnilno delo, tako da bo lokal odprt izmenoma dopoldne in po-
poldne: izmenoma dopoldne od 8.—12. ure in popoldne od 14.—19. ure.

V razgovoru je Tatjana poudarila dve storitvi — limfno dre-
nažo obraza, ki jo opravlja po nemškem vzoru. Ta kozmetični poseg čisti telo, limfne poti, izboljšuje delovanje ožilja, pospešuje krvni obtok.

Refleksno masažo stopal opravljajo na japonski način in si-
cer tako, da se masirajo točke vseh organov, točke, ki se nahaja-
jo na stopalu.

Poudarila je tudi, da v teh dneh začnajo z akupunkturo (storitev bo opravljal zdravnik), sicer pa se bo moč odvaditi kaje-
nja, znižati prekomerno telesno težo, odstraniti določene boleči-
ne in podobno.

Z odprtjem kozmetičnega salona tako v Domžalah pridobi-
vamo novo pomembno vrsto storitev, ki so jo občani naše obče-
ne že dolgo potrebovali ...

Telefonska naročila sprejemajo na telefon 721-122 in 724-393 vsak dan, razen srede in sobote.

B.

Odprto pismo

**delavcev Glasbene šole Domžale
Izobraževalni skupnosti Domžale,
Izvršnemu svetu občine Domžale,
Kulturni skupnosti Domžale,
DPO v občini in sredstvom javnega
obveščanja**

Delavci Glasbene šole Domžale opozarjamo na težak položaj Glasbene šole, ki je nastal po sprejemu sklepa Izobraževalne skupnosti občine Domžale, da mora šola od 1. septembra 1988 dalje 50 % vseh sredstev, potrebnih za delovanje, pokrivati s prispevki staršev.

Do sedaj je šolnina v skupni masi denarja predstavljala le 10 do 14 %, od sedaj pa naj bi s šolnino pokrivali 50 % vseh stroškov, kar pomeni povišanje šolnine za 453 % glede na povprečje prvih šestih mesecev letošnjega leta. Tako bodo morali plačevati starši v mesecu septembru akontacijo za šolnino v višini 70.000.— dinarjev za instrumentalni pouk in 50.000.— din za skupinski pouk. Ker bo z rastjo stroškov delovanja šole rasla tudi šolnina, lahko predvidevamo, da veliko družin tega stroška ne bo zmoglo, saj vemo, da je z majskimi ukrepi zvezne vlade limitirana rast osebnih dohodkov. Prihajalo bo do izpisa učencev iz Glasbene šole, kar kaže tudi anketa, ki smo jo izvedli v juniju 1988. Z manjšanjem števila učencev se delovanje šole še podraži, ker ostanejo stroški režije (snažilka, hišnik, tajnica, računovodstvo, ravnatelj) in materialni stroški nespremenjeni, kar pomeni v povprečju večjo šolnino za preostale učence. Tako ni težko predvidevati, da bo verjetno znašala šolnina še v letošnjem letu 100.000.— din mesečno in več. Vemo tudi, kaj to pomeni za družinske proračune staršev, še posebej tiste z nizkimi dohodki in za družine, ki imajo več otrok vpisanih v Glasbeni šoli. Tako bo občina Domžale kot ena bogatejših občin v republiki v kratkem imela tudi Glasbeno šolo le za bogate.

V preteklih letih se je Glasbeno šola močno vrasla v vse pore družbenega in kulturnega življenja v občini. Bila je nepresahljiv vir kadrov za naše tri godbe, za Simfonični orkester Domžale-Kamnik in druge glasbene skupine. Naši pedagogi vodijo številne pevske zборе v občini. Ob tem si je z visokim strokovnim nivojem pridobila ugled ene najkvalitetnejših glasbenih šol v republiki. Njeni učenci in skupine so prinašali prve nagrade z različnih tekmovanj v Jugoslaviji in zunaj nje. Ob tem pa ni rasel samo ugled šole, ampak tudi ugled občine, v kateri tako kvalitetna šola deluje. In prav ta občina je začela s sklepom Izobraževalne skupnosti zavestno, ob skoraj enoglasni podpori vseh delegatov, ki so s tem samo dokazali svojo odtujenost od baze, proces, ki bo pripeljal glasbeno kulturo v občini čez nekaj let le še v životarjenje. Delavci Glasbene šole se zavedamo težkih razmer, v katerih se danes nahaja go-

spodarstvo in vse družbene dejavnosti. Vendar se ob tem sprašujemo, ali je glasbeno šolstvo in glasbena kultura res tako draga, da je treba začeti »rezati« pri njej. Vemo, da je ravno kultura, tudi glasbena, tisti segment, ki daje nekemu narodu njegovo samobitnost, saj narod brez kulture ni narod. Morja pa se bomo v Domžalah navadili na to, da bomo kmalu ostali brez godb in Simfoničnega orkestra, nič več ne bo prvomajskih budnic, novoletnih koncertov, nič več prepevanja naših zborov? Vsem, ki so tako proti glasbi, svetujemo, da zapečatijo radijske sprejemnike, ker očitno lahko shajajo brez njih (tudi tako bodo prihranili kakšen dinar). V osnovnih šolah naj ukinejo pouk glasbe, saj bodo tako najenostavneje rešili problem manjkajočega kadra za realizacijo galsbenega pouka. Ukinimo glasbeno šolo! Če bo to pripomoglo k izhodu iz krize, v kateri se nahajamo, smo delavci Glasbene šole takoj za. Vendar smo prepričani, da v Domžalah na ta način ne bomo rešili nakopičenih problemov. Poudarjamo v Domžalah, ki so edinstven primer, ki išče poti iz krize v tej smeri. Ljubljanske glasbene šole bodo verjetno s šolnino pokrivalo samo materialne stroške, v Kamniku pa bodo s šolnino pokrivali predvidoma samo do 15 % vseh stroškov šole.

Če se v domžalski občini le še nahajajo ljudje, ki jim glasba in glasbena kultura nekaj pomeni, delavci Glasbene šole Domžale predlagamo naslednje ukrepe:

1. Šolnina naj bo v razumnih mejah, da bo omogočeno glasbeno šolanje vsem glasbeno nadarjenim otrokom. Le nadarjenost otrok naj bo merilo za vpis v glasbeno šolo, ne pa finančna sposobnost njihovih staršev.
2. Poiščejo naj se sredstva za subvencioniranje šolnine otrokom iz socialno šibkih družin.
3. Zagotovijo naj se sredstva za štipendiranje posebno nadarjenih otrok.
4. Poiščimo dodatne vire financiranja za dejavnost glasbene šole.
5. Zagotovijo naj se sredstva za obnovo glasbene šole, saj je poslopje trenutno v razpadajočem stanju.
6. Z družbenimi dejavniki se moramo dogovoriti, katere podružnice — oddelke v občini bomo ohranili in katere ukinili zaradi neekonomičnosti.
7. V skladu z zmanjšanjem finančnih sredstev se moramo dogovoriti za postopno zmanjševanje števila učencev in pedagoškega kadra, torej obsega dela. To pa ne sme biti s previsoko šolnino, ki bi omejevala vpis nadarjenih učencev iz socialno šibkejših družin, ampak po dogovoru z družbenimi dejavniki in ob upoštevanju naravne fluktuacije pedagoškega kadra.

Le tako bomo ohranili kvalitetno vzgojno-izobraževalno delo v šoli, ki bo pogojevalo nemoten razvoj glasbene in vse kulturne dejavnosti v občini. Predvsem pa je to edini način, ki bo našim otrokom omogočal razvoj v čim popolnejšo osebnost, ne pa, da bi zaradi naše kratkovidnosti načrtno vzgajali male robote.

Soglasno sprejeto na seji zbora delavcev z delegati uporabniki dne 29. 8. 1988.

Predsednik Sveta:
prof. Igor Saje

Razstavo in nove skulpture ob galeriji Vera je odprl likovni kritik in ustvarjalec Marjan Tršar.

Zanimiv, za naše razmere nenavaden vendar kakovostni kulturni spored je privabil veliko število ljubiteljev likovne umetnosti.

Nove skulpture v Galeriji na prostem:

VELIK LIKOVNI DOGODEK

Ob galeriji »Vera« akademske slikarke Vere Terstenjak Jovičič v Domžalah, Prešernova 9 je 6 novih skulptur, ki so jih prispevali letošnji umetniki — ustvarjalci Zamisel za galerijo na prostem »Forma viva« je dala Vera Terstenjak-Jovičič, ki je tudi lastnik bližnjega zaprtega galerijsko-ateljejskega objekta.

Ob ideji ustvarjati iz leta v leto izpopolnjuječo se paleto izdelkov v lesu ji je to uresničitev omogočila cela vrsta kolektivov. Posebej so ji pomagali pri uresnitvi te ideje SOB Domžale, SGP Beton Zavrje, Kulturna skupnost, PKB Commerce TOZD Marketing, Helios, pa tudi sosedi z razumevanjem, t. j. družine Graj, Grilj, Klemenc Hočever ...

Na priložnostni prireditvi, ki je po svoji vsebini in po javnosti izskočila iz utečenih in običajnih oblik prireditve, kakršne so v navadi pri nas, je uvodoma spregovoril znani likovni ustvarjalec, kritik in pedagog MARJAN TRŠAR. Poudaril je, da je kljub časom, kakršni so, možno propagirati in uresničevati likovno umetnost na visoki ravni na način kakršen se uresničuje pri Veri Terstenjakovi: Gre za omogočanje idej, ki je možno, če so ljudje čistih src in odprte narave, kakršna je Vera Terstenjak, ki je svoje razstavišče namenila v bistvu drugim umetnikom. Gre za velik prispevek k razvoju kulture, zlasti likovne v domžalskem in tudi v slovenskem kulturnem prostoru.

V kulturnem programu so sodelovali igralca Jožica Avbelj in Demeter Bitenc, pevka Jelka Cvetežar, plesalka Maja Milenović, igralci — recitatorski Simona Pihler ter Nevenka Koprivšek, Tomaž Habe z godalnim orkestrom ter drugi ...

Tako. Tradicija Forme vive, ki se že drugič predstavlja v septembru je začeta, treba je, da zastavljeno, začetno delo nadaljujemo. Idej, ambicij, želja, perspektiv je mnogo. Prostora za urejanje likovnih komunikacij Forme vive je še za dolgo vrsto let. Gre pa ob tem za financiranje, saj je jasno, da finančnih bremen urejanja Forme vive ne more še naprej v celoti nositi Vera Terstenjak. Prav bi bilo, da mesto, občina, kulturne organizacije gmotno podprejo nastajajočo kulturno dobrino, ki ne more biti prepuščena le gmotni moči ali nemoči enega posameznika.

Estetska vloga likovnih sporočil okolja Forme vive v Domžalah ima naposled tudi že tolikšno pedagoško vrednost in poslanstvo, da ga ni moč več spregledati. Zahvaljujoč tej Formi vihi dobivajo doslej nerazumljena likovna dela vse več občudovalcev, ki to umetnost že sprejemajo v večji meri.

Občani, obogateni z izkušnjami in vtisi iz minulih let so v vse večjem številu tudi že udeleženci v likovnem dogajanju (dokaz za to je tudi število obiskovalcev na letošnji otvoritvi), vse to pa prinaša tudi obveznosti, da Formo vivo dopolnimo tudi ob letu.

M. B.

Tudi letos

Ulični večer kratkih filmov

Fotokino klub Mavrica iz Radomelj je tudi letos priredil več uličnih večerov kratkih filmov in tako prinesel delček svojega ustvarjanja tako rekoč na dom. Ulični filmski večeri so se tako odvijali v Medvedovi in Hribarjevi ulici, uspel večer se je odvrtel tudi v Suhadolah pri Pičniku kar pod kozolcem, v načrtu pa imajo še več projekcij, na svojih »stalnih« mestih. Jesenski čas, ko še ni prehladno in ko smo spet bolj odprti tudi za kulturne dobrine tako člani Mavrice izredno dobro izkoristijo tudi za predvajanja, seveda pa s tretjim očesom spremljajo ves čas med letom vse pomembnejše dogodke v občini, vmes pa se najde tudi nekaj časa in denarja za lastna snovanja.

Na Medvedovi v Mengšu sta operaterja Karl Steiner in Toni Müller prikazala devet filmov, oziroma šest kratkih filmov in tri risanke za najmlajše. Večer pa je popestril tudi igravec dramske skupine Mavrice in mojster umetniške besede Miha Kavčič. Filmi so bili izbrani po različni tematiki. Najprej

smo si lahko ogledali kratki film o partizanski Lukovi bolnici, nato potopisnega Bratislava—Dunaj, zatem etnografskega Žegen, nato domačijskega Dogodki v hramu Rožice, zatem mladinskega igranega Stava in delovno-zabavnega Nočno življenje. Avtorji filmov so bili Toni Müller, Janez Kosmač, Karl Steiner, Brane Bitenc in Tone Iglič. Vseh šest Mavričinih filmov je še enkrat pokazalo, da so v tem klubu res pravi umetniški zanesenjaki, ki znajo lepo ujeti na celuloidni trak tako delček polpretekle zgodovine kot današnji utrip, filme opremiti z ustreznimi glasbo in jih tudi tekstovno primerno obdelati. Vsak film je res vreden posebne pozornosti, saj se vidi, da je vsaka sekvenca narejena premišljeno, s pravim umetniškim pristopom in predvsem z veliko ljubeznijo do sedme umetnosti. Ob tem je treba povedati, da so v enem kratkem filmu zlepljeni trije, štirje ali celo pet običajnih filmov, vsak od teh pa je po pet starih milijonov, tako da je že en kratki film pravo malo premoženje, v glavnem pa mo-

rajo filme kupovati zagnani člani Mavrice kar sami. Na Medvedovi so se jim številni obiskovalci oddolžili s prostovoljnimi prispevki, ki pa so kljub darežljivosti znašali 25600 din, kar pa je komaj za polovico običajnega trinitutnega filma. Ta podatek sem napisal zato, da si lažje predstavljamo, kako drag je ta hobi in kako bi bila potrebna širša družbena pomoč, da bi vsaj važnejše občinske dogodke lahko posneli na barvne filme in ne bi na projekciji kronik gledali črno-belih filmov.

Večer na Medvedovi je obogatil z umetniško besedo igrlec Miha Kavčič, ki je predstavil najprej pridigo iz Martina Kačurja, nato pa še nemškega turista na našem morju. Oboje izredno prijetno in tekstovno brezhibno, tako da je ugajal vsem obiskovalcem. Večer pa sta simpatično vodili igralki mavrice Metka Kosmač in Marija Pogačar. Bil je prijeten večer pod zvezdnatim nebom, ki sta ga mi pomagala pripraviti tudi soseda Blejec in Lomovšek.

I. Sivec

V novem delu Forme vive na prostem se letos predstavljajo:

Viktor Plestenjak, 1944
Ljubljana

Pri njegovi figuri gre za izgubljenost človeka v prostoru in času. Človek zaprt v kletki svoje podzvesti — poskuša izstopiti iz nje. (Tehnika: beton in železo).

Majda Lužar — tri njene figure se imenujejo sončna telesa. Človek črpa energijo od sonca. Brez sonca ni življenja.

pri njenih figurah je šlo predvsem za dotik. Ko je luščila drevo (les), je pazila, da ohrani izrastline, ki jih je narava sama oblikovala.

Igor Boševski — študent kemije — se ukvarja v prostem času s preučevanjem različnih filozofij. Njegova plastika predstavlja filozofije Indije. Simbolizira pot človeka od primitivnega do posvetljenega.

Vera Terstenjak-Jovičič — Iz sedmih elementov (1 figura) češnjevca lesa prikazuje 7 ČAKR. Simbolizira človeško evolucijo od najnižje stopnje do vzvišenega stanja. Les je rezan po velikosti, kjer umetnica ohranja prvobitna stanja. Leseni elementi, ki simbolizirajo ljudi in se grupirajo, kažejo človeka kot socialno bitje, ki ne more živeti brez sočloveka.

Srečo Vojska — Oblikoval je žensko glavo — poskušal pa poudariti simetričnost. Figura učinkuje arhaično.

Alenka Eržen-Suštaršič — Umetnica je oblikovala mavrični krog. Ta lahko simbolizira denimo življenjsko dobo. Delo je sestavljeno iz različnih lesenih oblik ter obarvano v pastelnih modrih barvah specifičnega tona.

Mengšani so ob srečanju gorenjskih folkloristov skupin v mestu pripravili tudi povorko.

V mengeškem Kulturnem domu

Srečanje gorenjskih folkloristov

Sredi septembra se je v Mengšu odvijalo tradicionalno Srečanje folkloristov skupin Gorenjske, ki je bilo izpeljano v organizaciji Zveze kulturnih organizacij Gorenjske, Združenja folkloristov skupin Gorenjske, predvsem pa Zveze kulturnih organizacij Domžale in DKD Svoboda Mengeš. Nastopilo je devet folkloristov skupin z Gorenjske, prišli pa so tudi gostje iz Črnomlja.

Folklorne skupine so se zbrale v osnovni šoli Matija Blejca-Matevža, od koder je krenila povorka z napisom do Kulturnega doma. Na čelu je stopala Mengeška godba p.v. Lojzeta Velkavrh, novega mengeškega kapelnika. Na ulicah Mengša se je nabralo kar precej gledalcev, še bolj polnoštevilno pa so napolnili dvorano, kjer se je odvijalo srečanje folkloristov v izredno prijetnem vzdušju. Ker je bil spored srečanja izbran s posebno komisijo, se v glavnem ni ponavljal, tako da je šlo zares za lepo predstavitev folkloristov elementov. Večer je prijazno povezovala Brigita Jeretina, skupine je pozdravil v imenu ZKO Domžale in DKD Svoboda Mengeš Slavko Pišek, na koncu pa so podelili vsem nastopajočim tudi priznanja, ki jih je izročeval predsednik Zveze folkloristov skupin Gorenjske Franci Poljanšek. Prireditvi je prisostvovala — in se o nastopajočih tudi izredno pohvalno izrazila — Metka Benčina, predstavnica ZKO Slovenije, oziroma slovenska strokovnjakinja za folkloro.

Večer so s tradicionalno prikupnostjo začeli učenci OŠ Matija Blejca-Matevža z Mengeškimi igrami in plesi. Takoj so navdušili občinstvo in s svojo neposrednostjo in otroško razigranostjo pripravili ustrezno vzdušje za nadaljne nastope. Folklorno skupino Šolskega kulturnega društva vodi že vsa leta Štefka Mlakar, ki je tudi najbolj zaslužna za razcvet folklorne v Mengšu nasploh, saj so iz »njene šole« tako rekoč izšli vsi mengeški folkloristi, od leta 1975 naprej, ko šteje mo začetek mengeške folklorne. Menim pa, da bi bilo treba otroške igre in plesne nekoliko dodatno obdelati, oz. jih razširiti, da se ne bi pretirano ponavljali, kar stalne obiskovalce že nekoliko moti. Zatem so nastopili blejski folkloristi s svatovskimi plesi, zatem javorniški z belokranjskimi, mengeški s štajerskimi, škofjeloški z gorenjskimi, trziški s prekmurskimi, kamniškobistriški z gorenjskimi, črnomaljski z belokranjskimi in kranjski s prikazom dobrovoljskih svatbenih običajev. Med vsem sporedom so zagotovo izstopali domačini, Kranjčani, oz. FS Sava Kranj, ki so prikazali sprejem mladoporočencev, del svatbe in prihod masekar, vse v avtentičnih kostumih prejšnjega stoletja in tudi v dobrovoljskem narečju. Mengeška folklorna skupina, ki je veliko dosegla pod vodstvom Brede Kurzweil, izredno lepo nadaljuje svojo umetniško pot pod vodstvom Franca Jeriča, kar je izredno vzpodbudno, Kranjčani pa so navdušili tudi zato, ker so prikazali s folklornimi elementi značilen ljudski običaj tako neposredno in pristno, da nam bo ostal še dolgo v spominu, verjetno pa je to lahko zamisel tudi za druge folklorne skupine, da ne bi preveč ozko ponavljale isti program. In še nekaj o občinstvu. Vse folkloriste je nagrajevalo tudi med izvajanjem posameznih likov z bučnim aplavzom oz. skandiranjem, vendar pošteno: le tiste, ki so kaj pokazali, tako da so tudi folkloristi sami lahko ocenili, kaj je občinstvu všeč, oz. koliko truda so vložili v delo.

Kdor je zamudil ta večer, mu je lahko žal.

I. Sivec

Pepca Blejca vedno pomeni tudi zagotovilo za dobro spremljevalno glasbo folkloristov.

Domžalski jamarji

Izpod lipe v jamo

Sredi septembra je Društvo za raziskovanje jam Simon Robič pripravilo svoje tradicionalno praznovanje, tokrat nekoliko drugače, hkrati pa je bila kulturna prireditev povezana tudi s slovesnostjo ob začetku raziskovanj med Babjo in Železno jamo. Nova prireditev, ki je nasledila nekdanjih 25. prireditev, povezanih z Adamom Ravbarjem, se je imenovala Pod Krumperško lipo, s poudarkom na ljudskih pesmih in harmonikarjih ter s prikazom enega izmed ljudskih običajev. Od lipe ob gradu se je vil sprevod do jamarškega doma, začelo pa se je tudi odstranjevanje peska v rovu med jamama, ki sta sicer v neposredni bližini. Prireditvi si je v vsej širini zamislil predsednik društva Stane Stražar, v veliko oporo pri izvedbi pa mu je bil tudi tajnik društva Edo Špendelj. Ob tej priložnosti sem se s predsednikom pogovoril tudi o delu jamarškega društva, tako da je zapis preplet kulturne prireditve in kratak pregled dela v preteklosti.

Začelo se je z ubrano pesmijo bratov Pirnat pod staro krumperško lipo, ki ima po mnenju predsednika že okoli štiristo let. Ravbarji so kruperški grad pozidali okoli 1580. leta, 1592 leta je bila znamenita bitka pri Sisku s Turki, kjer so pomagali tudi Ravbarji in prav iz tega časa je verjetno tudi izredno lepo raščena in dobro ohranjena lipa. Ker je tudi okoli nje dovolj prostora, je to čudovit naravni prostor za pristrčno prireditev, v kateri so nastopali ljudski pevci in godci, spravevala pa jih je Marina Rugelj.

Poleg bratov Pirnatov so pod krumperško lipo v nedeljo popoldne nastopili tudi pevki Mici Omahna in njena sestra Ivanka, skupina Rožičevih pevcev, Marija Jemc, ki je prvič javno nastopila ter harmonikarji Lado Smolnikar, Jože Ulčar, trije Habjaničevi, Jože Velepec, Tone Omahna in Milan Resnik. Posebno sta izstopali s pesmijo Prijatelj, jaz vprašam te ... Mici in Ivanka ter celotna Rožičeva pevska družina.

Na koncu so nas obiskali Šentvidski fantje, ki so se pripeljali na vozu, prikazali pa so ljudske običaje na čelu s harmo-

nikarjem Martinom iz Vižmarji. Glavne zasluge za to popestritev ima Tone Križnar, ki je šentvidske šrangarje pripeljal na Kruperk, ves čas pa tudi sam sodeloval kot eden izmed navdušenih pevcev med njimi.

Po povorki se je program odvijal pred jamarškim domom, kjer so spet nastopili bratje Pirnat, pa tudi basist Rok Lap in baritonist Janez Majcenovič, skupaj s citrarjem Tomažem Plahutnikom. Del tega programa pa se je odvil tudi v Železni jami, ki je izredno akustična in je bila pesem še veliko lepša. Domžalski jamarji so slovesno začeli kopati tudi rov med Železno in Babjo jamo, kar bodo nadaljevali v naslednjih tednih. Verjetno bodo pesek in vse prireditvi, ki so v rovu, odstranjevali s pomočjo žičnice. V jami pa so ob tej priložnosti prikazali tudi vršno tehniko plezanja. Nasploh je bil pester in zanimiv spored, posebno najstarejših udeležencev. Nekoliko je motilo le to, da so mlajši muzikanti in tudi šrangarji zaigrali ali zapeli tudi novodobne pesmi, saj je bilo drugače popolne naravnano v duhu čistega ljudskega izročila, kar je lepa obogatitev takega popoldneva, pa tudi nadaljne podobne prireditve bodo lahko slo nele na takšni zamisli.

Prireditvi Pod kruperško lipo s podaljškom pred jamarškim domom je bila lepo obiskana,

pohvaliti pa je treba tudi gostinško plat, s poudarkom na domači hrani, od zelja z žganci naprej, kar je res redkost na podobnih prireditvah, kjer navadno še vedno poznajo le čevapčiče.

Nove akcije, nova odkritja

Društvo za raziskovanje jam Simon Robič pa tudi drugače ne drži križem rok. Mlajši jamarji so v juliju opravili raziskovalno akcijo v Liki, kjer so odkrili tri lepe jame, med katerimi je najgloblja merila celo 535 metrov. Akcijo so izvedli v 16-tih urah, kar je še posebej treba pohvaliti, kljub opremi, ki se ne da primerjati z drugimi društvami. V ekipi je sodelovalo šest mlajših jamarjev, ki so dokazali svoje velike sposobnosti.

V avgustu je jamarško društvo skupaj s sosednjimi društvami in nekaterimi štajerskimi opravilo zanimivo akcijo raziskovanja jam na planini Korošica — akcijo je vodil Vido Kregar iz Volčjega Potoka — skupno pa so odkrili nadaljnjih štirideset jam, tako da je na Korošici zdaj odkritih čez stopenetdeset jam. Nekatere so globoke tudi do dvesto metrov. Najbolj zanimiv za jamarje se zdi Palčkov rov, ki je resnično pravičen.

Od Prirodoslovnega muzeja v Ljubljani je društvo dobilo veliko novih eksponatov, tako da bodo domžalski jamarji lahko dopolnili že sicer bogato zbirko,

Ljudski godci pod krumperško lipo so privabili mnogo obiskovalcev željnih starih domačih zvokov in glasov...

ki je na ogled, skupaj z Železno jamo, vsako nedeljo popoldne za organizirane skupine pa tudi med tednom. Jamarji vabijo tudi di šolarje, da v naravi sami vidijo tako rekoč vse, kar je bilo nekaj v jamah, ki so bile na našem območju tudi naseljene.

Društvo za raziskovanje jam se pripravljata tudi na 100-letnico organiziranega jamarstva na Slovenskem, ki bo prihodnje leto, obiskali bodo tudi grob našega velikega biospeleologa Roberta na Šenturški gori, pripravili bodo podobno prireditev kot letošni in še kup drugih zamisli imajo.

V občini pa bi se morali daljnorочно tudi pripraviti na 400-letnico pohoda Adama Ravbarja na Sisak, ki bo čez dve leti in pol, kar bi bilo treba obležiti z večjo prireditvijo, saj dogodek močno presega občinske meje in je zagotovo slovenskega značaja.

Domžalski jamarji so tudi veseli, da je njihov obnovljeni dom polno zaživel z zelo primernim najemnikom Markom Ravnikarjem, tako da se sem radi vračajo tako posamezniki kot večje skupine, kar je prav gotovo lep prispevek k popestritvi gostinstva v naši občini hkrati pa si marsikdo spotoma ogleda še zbirko v domu in bližnji Železno jamo. To pa je hkrati tudi namig za vaš nedeljski izlet.

Ivan Sivec

PRIHAJAJOČI ČLANI KULTURNEGA DRUŠTVA DOMŽALE — PREBERITE!

Kulturno društvo Domžale pripravlja nov program za leto 1988/89 in vabi k sodelovanju nove člane saj je zato sedaj najbolj primeren čas.

Dramska skupina se je letos »proslavila« z Pomladnim kabaretom, ki ga je predstavila kar petnajstkrat in že izbira tekst za naslednjo predstavo. Vaje so ob ponedeljskih zvečer.

Mešani pevski zbor od vseh skupin v društvu deluje najdlje. Jeseni ga bo »prevzel« drug pevovodja, ki bo sestavil nov program in s pomočjo korepetitorjev hitro privabil nove člane, da se bodo vklopili v »staro« ekipo. Vaje so ob tokih zvečer.

Dekliški pevski zbor tudi vabi k sodelovanju nove članice. Ta zbor se loči od mešanega predvsem v tem, da je dekliški, po drugem programu in po tem, da je večina članic že iz osemletke pod okriljem Metke.

DELNO NOVO V DRUŠTVU

Plesna skupina Najprej smo vam dolžni opravičila za zamudo, ki nastaja, pa čeprav nismo krivi le mi, ampak vsakdo po malo. Za opravičilo pa vam zato nudimo poleg izraznega plesa kot lani še možnost vpisa v malo kazenino, ki bo podružnična šola tiste »ta prave« iz Ljubljane. Pri obeh plesnih dejavnostih gre za predpis, ker bo urnik in razpored prostorov pripravljen na podlagi vašega vpisa. Opozoriti vas moram, da bomo upoštevali le predpisne prijave in da se morajo prijaviti tudi laniški člani plesne sekcije, zato ker se bodo nekateri od njih letos želeli vključiti v program male kazine in ne v izrazni ples. Zato vsi izpolnite prijavnice in jih pošljite Kulturnemu društvu Domžale. Ker je skupina za izrazni ples delovala že lani (čeprav poskusno), bom zato povedala nekaj več o mali kazini. Kot sem dejala — gre za podružnično šolo ljubljanske Kazine z enakim programom in enako ceno. Trenutno je ta cena 100.000 din za šoloobvezne in 70.000 dni za predšolske. Šolnina se plača za en semester v dveh obrokih. Vaje bodo za šoloobvezne dvakrat tedensko po eno šolsko uro in za predšolske enkrat tedensko po eno šolsko uro. Ker bomo (tako izgleda) začeli sredi polletja, se bodo vaje nadaljevale tudi preko zimskih počitnic in bomo zato letošni izpeljali le en semester programa male kazine. In ko bo led prebit, upamo da drugo leto ne bo težav z nadaljevanjem oziroma vpisom novincev.

Izrazni ples pa zamuja, ker lanske tovarišice pripravljajo premierno predstavo in so tako zaposlene, da še cel oktober ne bodo imele prav nič časa za vas.

NOVO V DRUŠTVU

Lutkovna skupina bo začela od začetka. Člani se bodo učili lutke in jih nato v igricah tudi uporabljali. Pod vodstvom mentorjev se bodo kmalu lahko predstavili tudi drugim otrokom v knjižnici, vrtcih in drugod.

Likovna skupina bo delovala v obliki likovnega krožka na katerem se bodo risarji in bodoči umetniki učili risati, spoznavati različne oblikovne tehnike in imeli bodo možnost še dodatno razvijati svoj talent. Ustvarjali bodo lahko tudi ob glasbeni spremljavi. Starostna doba članov ni omejena.

ORGANIZACIJA PRIREDITEV

K sodelovanju vabimo tudi tiste, ki so pripravljeni nuditi organizacijsko pomoč. Društvo je za začetek šolskega leta organiziralo za otroke »ČVEKARIJO«, organizirali bomo novoletni koncert, dramske in pevske prireditve idr.

Na podlagi prijav, bomo oblikovali skupine in določili natančnejši program dela posamezne dejavnosti. O kraju in času začetka bomo vsakega obvestili po pošti. Prijave pričakujemo najkasneje po enem tednu od izida časopisa na naslov Kulturno društvo Domžale, Ljubljanska cesta 58.

PRISTOPNICA

S katero _____ (ime in priimek)

izjavljam, da želim postati član Kulturnega društva Domžale. Želim sodelovati v _____

Datum rojstva: _____

Točen naslov: _____

Telefonska številka: _____

Šola / zaposlitev: _____

Datum: _____

_____ (lastnoročni podpis)

Mengeški lokostrelci

Sami prvaki!!!

Lokostrelski klub Mengeš obstaja komaj dve leti, skupno ima trinajst tekmovalcev, drugače pa trideset članov, vendar se lahko že pohvali s takšnimi rezultati kot le malo kateri klub. Združuje lokostrelce iz Mengša, Radomelj in Domžal in je eden izmed osemnajstih tovrstnih klubov v Sloveniji, kar pomeni, da konkurenca vendarle ni tako majhna. Res pa je, da lokostrelci precej resno trenirajo, da imajo v predsedniku Janezu Vesu odlično vodstvo in da je precej razumevanja tudi s strani krajevne skupnosti.

Ob izgradnji nove športne hale so lokostrelci izgubili strelišče, vendar bodo dobili novega ob nasipu ob robu parkirnega prostora, kar so jim krajevni možje že obljubili. Za sprehajalce ne bo novo strelišče nobena nevarnost, za lokostrelce pa bo morda mesto še lepše.

Lokostrelci se ne zapirajo in vabijo v svoje vrste nove člane kluba. Posebno so zaželeni pionirji. Žal si mora vsa kdo sam priskrbeti opremo, to je lok in puščice, to pa stane kar okoli šestdeset starih milijonov. Pričakujejo večjo pomoč s strani TKS, saj bi po rezultatih sodeč lahko uvrstili ta šport med tekmovalnega in ne med množičnega, kot je uvrščen in zato tudi slabo podpiran. Kar žalostno zveni, da niti najboljši v mednarodni konkurenci ne morejo na večja tekmovanja, da bi se potrdili in si nabrali še novih izkušenj.

Tudi pozimi imajo treninge in sicer v šoli, za kar so hvaležni vodstvu. Ker vse drugo visi na tekmovalcih samih, težav tako rekoč nimajo, le da se ne morejo enakopravno udeleževati vseh tekmovanj.

Poglejmo si nekaj boljših rezultatov iz iztekajoči se sezone! Janez Ves ml. je dosegel nov državni rekord na 25 metrov. Na Alpskem pokalu v Ankaranu je bil v močni konkurenci Janez Ves četrti pri članih, med mladinci pa Simon Ves prvi, Andrej Vuga drugi in Boštjan Šimenc četrti.

Janez Ves Boštjan Šimenc Andrej Vuga

Na državnem prvenstvu v Postojni je bil med člani štirinajsti Sandi Jerman (Janez Ves je v JLA), med mladinci pa spet prvi Simon Ves, tretji Boštjan Šimenc in četrti Andrej Vuga. Med mladinci je v kategoriji compaund prosto zasedel prvo mesto Milan Flerin, med člani pa v isti kategoriji četrto mesto Miha Kavka ter peto Janez Škofic.

V Mengšu se je ob koncu avgusta odvijalo tekmovanje v disciplini H + F (lovska-poljsko), kjer se je Mengeški klub med enajstimi klubi lepo izkazal ter je bilo med petdesetimi tekmovalci tudi nekaj lepih uspehov: pri instinktivnem streljanju je bil Sandi Jerman peti, Darko Dolinšek pa deveti. Pri mladincih so bili prvi vsi trije Mengšani in sicer Boštjan Šimenc, Andrej Vuga in Jure Kobal. Pri pionirjih prosto je bila četrta Jerca Škofic. Pri pionirjih instinktivno je bil drugi Milan Flerin, šesti pa Janko Škofic. Pri članih je v kategoriji compaund instinktivno bil tretji Tomaž Kosmač, pri članih compaund prosto pa šesti Johan Škofic in sedmi Miha Kavka.

Po besedah predsednika kluba Janeza Vesa imajo za naslednje leto v načrtu še nekaj več tekmovalcev zveznega razreda, radi pa bi poslali tudi leta 1990 vsaj dva ali tri člane na svetovno prvenstvo v lokostrelstvu na Finsko. Člani društva so pomagali tudi v akciji ZSM Domžale na Kruperku in si iz tistih sredstev nabavili tri loke. Sicer pa naj spregovorijo sami tudi trije najbolj uspešni tekmovalci zadnjega leta!

Simon VES: »Z lokom streljam že tri leta in pol. Naučil sem se od brata Janeza. Tudi sam bi bil rad tako dober kot brat. V začetku sem streljal še v kamniškem klubu, zdaj pa seveda v Mengeškem. Moj največji uspeh je 4. mesto na svetovnem prvenstvu v Italiji, osvojil sem naslov državnega prvaka med mladinci in bil prvi v Alpskem pokalu v Ankaranu med mladinci. Postal sem tudi član slovenske reprezentance in smo v tekmah Alpe-Adria dosegli drugo mesto. Lokostrelstvo mi je všeč zato, ker se tako povrnem lahko nazaj k naravi, rad sem na zraku in na prostem. Moja želja je, da bi se lahko udeležil svetovnega prvenstva in olimpiade.«

Andrej VUGA: »Začel sem pred štirimi leti, prav tako v Kamniku. Pred tekmovanji treniram več, drugače pa naj bi dva do trikrat na teden. Bil sem tretji v jugoslovanskem pokalu, lani drugi na državnem prvenstvu, letos sem postal državni prvak v daljinskem streljanju. Lokostrelstvo se mi zdi zanimiv šport, rad sem v naravi. Vesel sem, da me doma podpirajo in mi omogočajo treninge in tekmovanja. Letos sem zamenjal kategorijo z instinktivnega sloga na prosti slog.«

Boštjan ŠIMENC: »Z lokostrelstvom se ukvarjam dve leti, odkar je klub v Mengšu. Poizkusil sem tudi že prej, tako kot mnogi drugi, pri tabornikih. Sem zmagovalac pri mladincih v jugoslovanskem pokalu, tretji na državnem prvenstvu itd. V Mengšu si veliko pomagamo med seboj, smo res homogeni ekipa, dobro se razumemo in se nasploh imamo. Ta šport je zelo plemenit, kar nekoliko v šali pravijo za vse tiste športe, ki niso pretirano številčni in preveč obiskani. Res pa je, da smo skromno opremljeni — navadno imamo samo po šest pušic — štiri namreč nujno potrebujemo, torej le dve rezervi na tekmovanjih — medtem ko jih imajo iz drugih držav po cele kupe. Pri nas pa več naredi dober trening in vnetost za ta šport.«

Ivan Sivec

Prejeli smo:

60 LET MENGEŠKEGA NOGOMETA

K članku »60 let nogometa v Mengšu«, ki je izšel v 9. številki Občinskega poročevalca dne 19. maja letos izpod peresa prof. Ivana Sivca, bi rad prispeval nekaj svojih spominov oziroma pogledov na Nogometni klub Mengeš. Nanašali pa naj bi se predvsem na tri stvari:

- povod za ustanovitev kluba,
- dopolnilo k imenu padlih borcev in aktivistov OF — članov kluba,
- delovanje, oziroma boljše rečeno, nadaljevanje dela tega kluba med nemško zasedbo.

Pisec omenjenega članka, prof. Sivec, prav gotovo ni namenoma prezrl nekaterih stvari, pač pa so ga njegovi sogovorniki, ki se je z njimi pogovarjal o NK Mengeš, pomanjkljivo seznanili z nekaterimi dejstvi. Tega tudi njim ne štejem v zlo, ker čas v tolikih letih opravi tudi v spominu ljudi svoje. Škoda je le, da ni obiskal še nekaterih drugih nekdanjih članov NK Mengeš. Tako menim npr. Cirila Kompareta, Lojzeta Podborška, Toneta Rožmana in drugih, pa morda tudi kakšnega navdušenega navijača.

Na splošno pa bi bila raziskava zgodovine telesne kulture v Mengšu za kakšnega raziskovalca zelo zanimiva tema. To je namreč kraj, čeprav je bil nekdanje pretežno kmečki in obrtniški, ki je imel še za današnje pojme zelo razvejane te vrste dejavnosti (Orli, Sokoli, Nogometni klub, kasneje pa tudi Fantovski odsek oziroma Dekliški krožek in celo dva »ilegalna« mladinska nogometna kluba, Triglav in Mali Mengeš, dokaj razvito atletsko in smučarsko dejavnost itn.).

Pa naj se vrnem k zastavljenim točkam. Povod za ustanovitev NK Mengeš je bilo nezadovoljstvo s tedanjem politikom. Mengšani so bili, tako kot drugod po Sloveniji, razpeti med tedanje politične stranke in njihove strasti. Najštevilnejši v Mengšu so bili klerikalci, nekaj manj je bilo liberalcev, nekaj delavcev je bilo vključenih tudi v napredne sindikate, tik pred vojno pa so se pojavili še ljotičevci.

Tudi telovadna društva so bila ločena po politični oziroma idejni pripadnosti. Nogomet pa je bil nova in mlada zvrst športa, ki so ga radi igrali mladi, ki pa jih še ni okužila politika. Tako so se odločili, da se združijo. Pod pokroviteljstvom nekaterih starejših občanov, očitno že tudi naveličanih politične delitve v drugih telesnovzgojnih panožah, so ustanovili NK Mengeš. Kdo so bili pobudniki ustanovitve, se danes z gotovostjo ne ve, skoraj zagotovo pa lahko verjamemo, da so bili med njimi tisti, ki jih navaja Vinko Blejec. Člani kluba so postali pošteni in požrtvovalni fantje, ki jim je bil pri srcu predvsem nogomet, ne pa politične drahe. Kasneje so se mladi začeli čedalje bolj uveljavljati, no in tu nikakor ne bi smeli prezreti Ivana Liparja, Jožeta Šuštaršiča, Toneta Flerina in še nekaterih.

Svoje prvo igrišče je imel klub, kot je pravilno rečeno tudi v objavljenem članku, ob zdajšnji Slamnikarski ulici (na Kančevem travniku), nato na nekdanjem Mengeškem sejmišču ob Kolodvorski ulici, potem na travniku, kjer stoji zdaj Kulturni dom, nato na loških travnikih. To igrišče je obstajalo tudi med nemško zasedbo in k njemu se bomo vrnili kasneje. Po osvoboditvi pa so nogomet igrali v sedanjem športnem parku pod Gobavico.

Ko so v članku našeta imena vnetih in dobrih nogometašev, ki so padli v NOB, pogrešam tu predvsem Matijo Blejca-Matevža, Miho Vrhovnika-Blaža in Franca Zalokarja. Povsem prav je, da je omenjen Peter Cerar, ki so ga Nemci ustrelili kot talca, ne zdi pa se mi prav, da med naštetimi ni Matije Blejca-Matevža, poveljnika Kokrškega oddela, ki je konec leta 1942 padel na Kostanjski planini in sekretarja odbora OF Mengeš Mihe Vrhovnika-Blaža, ki so ga nečloveško ubili jeseni 1944 v Trzinu pripadniki gorenjskega domobranstva iz Mengeške domobranske postojanke in Mengeški nemški orožniki. Franca Zalokarja pa so ustrelili domobranci zadnji dan pred osvoboditvijo. Po zasedbi naše domovine aprila 1941 so Nemci razpustili vsa društva in tudi NK Mengeš je moral prenehati s delom.

Izročilo telesne vzgoje in s tem tudi nogometa, je nato nadaljevalo Športno društvo Mengeš (Sportgemeinschaft Mannsburg). Kdaj je bilo ustanovljeno, ne morem zagotovo reči, vsekakor pa se je njegovo delovanje razmahnilo v začetku leta 1942, potem ko se je iz internacije vrnil v pozni jeseni 1941 Ivan Lipar, ki je postal tudi njegov predsednik. Vanj smo se vpisali mnogi kasnejši udeleženci NOB,

tako da smo slovenski fantje in dekleta povsem prevladovali v njem. Nemca menda v društvu ni bilo nobenega. Pa tudi vse naše interno društveno poslovanje je potekalo v tedaj strogo prepovedani slovensčini. Stikov z zavojevalčevimi oblastmi in organizacijami, kjer bi morali uporabljati nemščino, pa skoraj nismo imeli.

Društvo je gojilo predvsem telovadbo in nogomet. Pri telovadbi nas je najbolj motilo nemško poveljevanje, ker so nam Nemci za voditeljico dodelili nemško učiteljico.

Prav zaradi tega poveljevanja in njenega vpitja na nas, je prišlo tudi do izgrede, ki je bil verjetno eden od vzrokov, da so nemške oblasti spomladi 1943 društvo prepovedale. Tu naj imenim še to zanimivost, da je bil pod pretvezo, da gre za sejo društvene uprave 6. decembra 1942, ustanovljen v Liparjevi gostilni terenski odbor OF Mengeš, ki je obsegal nekdanjo občino Mengeš (Mengeš, Topole, Loka pri Mengšu, Dobeno in Trzin). V avgustu, septembru in oktobru je kamniški bataljon, ki mu je tedaj poveljeval Matija Blejca-Matevž, razpošiljal v ravninske kraje kamniškega okrožja patrolje, ki so pustošile nemške občinske urade in vrtee, onesposabljalje tovarniške obrate, delile partizansko literaturo med prebivalce, prepevale slovenske pesmi ter vlivale strah v kosti zlasti nemčurjem in kmalu postale tudi strah in trepet Nemcev. Patrolja je bilo pet, tretjo pa je vodil sam poveljnik bataljona. Patrolja se je čez dan zadrževala v glavnem na Dobenu, zvečer pa se je podajala na akcije v dolino (teh ne bom navajal, ker so bile že večkrat opisane). Ko pa so borci 23. septembra 1942 tabarili pod Dobenom ob Loki pri Mengšu in blizu tedanjega Mengeškega nogometnega igrišča, so popoldne imeli nemški nogometaši trening. Na Blejčovo pobudo so se partizani z njimi dogovorili ter nato odigrali nogometno tekmo. Kakšen je bil izid tekme, se sicer ne spomnim, ostalo pa mi je v spominu, da so tedaj na Mengeški strani igrali Ivan Lipar, Lojze Podboršek in drugi, partizansko moštvo, sestavljeno iz borcev patrolje, pa je vodil Matija Blejca. Ta tekma, sredi belega dne in le nekaj streljajev oddaljena od Mengeške orožniške postaje, je bila za tedanjimi, nasilja polni čas, resnično hrabro dejanje, tako za Mengeške nogometaše kot za partizane. Tekmi so prisostvovali tudi nekateri prebivalci iz Mengša in Loke.

Za tiste čase nezasišlan dogodek (prej sem zapisal izgrede), pa se je zgodil nekako novembra 1942. Ko se je pri telovadni uri nemška vaditeljica nekaj razburjala, je stopil iz telovadne vrste kasnejši partizan Mirko Mušič-Zeus in jo udaril v lice. Žensko je seveda kar odneslo iz telovadnice (telovadba je bila v nekdanjem tedaj še nepožganem Sokolskem domu, zdaj je to Dom TVD Partizan), najbrž naravnost na orožniško postajo. Za čuda pa se Nemci za ta dogodek takrat niso zmenili in niso nič ukrenili. Kako pa smo se počutili mi v društvu, pa si je lahko predstavljati. Živelimo v nenehnem pričakovanju, da nas bodo zaprli.

Končno, in morda višek svojega protinacističnega razpoloženja, pa je Športno društvo pokazalo s tem, da je organiziralo v Mengeški telovadnici silvestrovanje 1942/43. Na njem smo se zbrali predvsem mladi iz Mengša, Loke, Trzina, pa tudi iz Preserij in Jarš in praznovali začetek novega leta 1943. Prepevali

smo slovenske pesmi in slišala se je samo slovenska beseda. Praznovanje pa je doseglo svoj vrhunec, ko je v dvorano pripeljal okoli polnoči Urbančev pomočnik (Janko Urbanec je bil tedaj mesarski mojster v Mengšu), vola, ki so ga imeli pripravljene za zakol. Tedaj smo, seveda marsikateri že malo okajeni, začeli pozdravljati vola s »Heil Hitler!«

No, to morda niti ne bi bilo tako hudo, če ne bi samo lučar stran od telovadnice, saj je bila vmes le hiša in cesta, v nekdanjem Prosvetnem domu, svoje silvestrovanje prirejali tudi Nemci. Tega so se udeležili predvsem nemški orožniki in krajevni oblastniki in nekaj Slovencev, njihovih pristašev. Nekateri od Nemcev, npr. tedanji Mengeški župan F. Hertle, so prišli pred polnočjo celo k nam v Sokolski dom, vendar ni prišlo do izgrede, ker so odšli že prej, preden so v dvorano pripeljali vola.

Lahko si je predstavljati, s kakšnim mačkom smo se zbudili zjutraj na novega leta dan z mislijo, da bo že kateri od oči vidcev oziroma soudeležencev našega silvestrovanja Nemcem nesel na nos, kaj smo počeli tisto noč. Vendar na srečo se to ni zgodilo.

Nato smo v društvu nekaj časa mirovali. Vendar pa je uprava društva menila, da je bilo to nekako v začetku marca 1943, dobila z uprave okrajja Kamnik dopis, da ta razpušča društvo, morda, če se prav spomnim, zaradi nekkih nezaželenih prekrškov.

Razumljivo, da smo tudi tedaj pričakovali, da nas bodo zaprli, vendar Nemci tudi tokrat niso ukrepali. Sicer pa bi delo pri Športnem društvu najbrž tudi samo po sebi usahnilo. Nekateri člani so Nemci mobilizirali v svojo vojsko, nekateri so odšli k partizanom, nekateri pa smo začeli tesneje sodelovati s partizani in pri organiziranju terena za NOB, ki je zlasti poleti 1943 doživelo v ustanovitvi odborov OF in njenih organizacij silen polet, ki ga je kronala 3. oktobra 1943 ustanovitev rajonskega odbora OF Mengeš.

Tako so se končale napredne zamisli ustanoviteljev in članov NK Mengeš v NOB, v gibanju našega ljudstva za svobodo.

Ivan Vidali

Članek ali krajši sestavek ob šestdeseti obletnici nogometnega kluba Mengeš prof. Ivana Sivca je le spomnil javnost na športni jubilej. Če bi se pisec hotel s sogovorniki poglabljati v preteklost Mengeškega nogometa in natančneje prikazati tudi sedanjost, bi moral seči po drugačni obliki sporočanja, morda kroniki, v nadaljevanjih, na kar spominjajo tudi spomini tovariša Ivana Vidali.

Mislim, da je članek svojo nalogo opravil, bralce pa marsičesa spomnil in jih vzpodbudil k razmišljanju, tako tudi tovariša Vidali.

Če bi se bralci, tudi tovariši Vidali, udeležili vseh slovenskih in krajevni skupnosti ob praznovanju jubileja te športne zvrsti, bi bila marsikatera negotovost zaradi izpuščenih oziroma prezrtih imen ali dogodkov pojasnjena, morda se niti ne bi rodila.

Predsednik IO NK Mengeš
Jože Kralj

TVD PARTIZAN DOMŽALE VABI

TVD Partizan Domžale vabi stare in nove članke v vadbi rekreacije

URNIK VADBE:

OŠ Šlandrove brigade

ponedeljek: — cicibani od 16.45 — 18. h
— pionirke od 18. — 19.30 h
— članice od 19.30 — 21. h

torek: — člani od 19.30 — 21. h

petek: — pionirji in mladinci — gimnastika od 18.15 — 20. h

OŠ Venclja Perka

sreda: — člani in članice od 19. — 20.30 h

OŠ Venclja Perka — mala telovadnica 1. nadstropje vadi karate sekcija

ponedeljek: — 18.30 — 19.30 h
sreda: — 18.30 — 19.30 h

OŠ Olge Avbelj

odbojka moški

torek: — od 19. — 21. h
četrtek: — od 19. — 21. h

VABLJENI!

IZVRŠNI ODBOR
TVD PARTIZAN DOMŽALE

ŠOLA KARATEJA

KARATE KLUB JARŠE vpisuje v šolo karateja in samoobrambe za pionirje, pionirke, člane in starejše osebe.

Vpis in informacije dvorana Jarše (poleg kegljišča) vsak torek in četrtek od 19. do 20. ure. Treningi so posebno strokovno programirani za pionirje — za dekleta samoobramba — in za tiste, ki bi želeli tekmovati v športnem karateju in full contact (z rokavicami).

Treninge vodi Mršič Ivica, mojster karateja 1. dan. VABLJENI!

Mali oglasi

Inštruiram matematiko, fiziko in osnove elektrotehnike. Tel.: 737-278.

Zakonca brez otrok najameta stanovanje. Tel.: 263-433 int. 260.

Prodajam dobro ohranjen štedilnik Gorenje (2 plin in 2 električni) Ljubljanska 84, stanovanje 13/III. — za novim kinom.

VIKENDAŠI POZOR! Po nizki ceni prodajam razne gospodinjske rabljene aparate (bojler, LŽ banjo, umivalnik, pralni stroj, itd). Informacije na tel.: 722-177.

Ugodno prodajam rabljeni pralni stroj ZOPPAS, štedilnik, kuiperbuš in kuhinjski kot, okroglo raztegljivo mizo. Grabnec Marija, Karlovškova 2 (Krakovsko naselje), Domžale.

Prodajam zidano garažo v ulici Simona Jenka 8. Informacije po telefonu 722-818.

Na Veljka Vlahoviča 4 prodajam garažo v izmeri 32 m², voda in električna, možnost tihe obrti. Tel.: 722-827.

Orehove ali hruškove deske (suhe) kupim. Telefon: 737-093.

Prodajam rabljen štedilnik na drva. Pavli, Savska 48.

Moški z dvema otrokoma v Zalogu pri Moravčah išče urejeno žensko, ki ima rada otroke za pomoč v dužini 5 dni v tednu. Peter Okorn, Zalog pri Moravčah 26, Moravče.

Nudim pomoč pri težavah z osnovnošolsko in srednjošolsko angleščino. Nena, 722-266.

Iščemo mlajšo upokojenko, ki bo od 1. aprila 1989 pazila leto dni staro punčko na našem ali njenem domu na relaciji Lukovica, Dob, Vir, Domžale. Naš naslov: Kersnik Mitja, Lukovica n. h.

Prodajam nov štedilnik (2+2) in pečico za vgradnjo rosfrei — ISKRA. Tel. 737-371.

Komisija za delovna razmerja TOZD Ptt Domžale objavlja prosta dela in naloge:

— čiščenje delovnih in drugih prostorov na ptt enoti 61230 Domžale.

Poleg splošnih pogojev mora kandidat imeti končano osnovno šolo oziroma nepopolno osnovno šolo.

Trajanje poskusnega dela je en mesec.

Kandidati naj vpiše vloge pošljejo v 8 dneh od objave razpisa na naslov TOZD Ptt Domžale, Ljubljanska 74, 61230 Domžale.

Direktor Tozd
Franc Konda

FRIZERSKI
SALON
EMA MIKIČ

Obveščamo vas, da smo odprli frizerski salon v Mengšu, na Blejčevi 32.

Delovni čas:
ponedeljek, torek od 13.—20. ure
sreda, četrtek od 7.—17. ure in
petek od 7.—15. ure,
sobota, nedelja zaprto.

VLJUDNO VABLJENI!

Unikatna oblačila
iz tekstila in usnja

Izdelujemo razna oblačila iz prinesenega materiala:
— ženske plašče, svečane obleke
— vse vrste usnjenih oblačil.

URADNE URE: torek, sreda in petek od 11.—17. ure.

IRENA SKVARČA
Levstikova 9
Domžale
tel. 721-041

**POSLOVNOST JE SKRIVNOST
USPEHA?**

Preglejte naš cenik, prihranili
boste denar!

Restavracija Repovž
Domžale

Irena Kralj z eno od strank v svojem novem lokalu NAJ.

Starinarnica in galerija v SPB-1:

Vonj starega časa . . .

V neposredni bližini Pizzerije Pipca, ki jo občani že poznate, je prijazna domačinka — ljubiteljica starin in vsega lepega — Irena KRALJ odprla nenavadno in za tak kraj, kakršen so Domžale potrebno trgovino: prodajalno starin, umetnin, likovnih izdelkov, različnih dekorativnih predmetov in drugega.

Na trideset kvadratnih metrih je Irena lično razstavila ogledu prijeten izbor starin, likovnih stvaritev (grafike), lesne galanterije in neštetihih drobnarij, ki jim ne vemo točno imena, so pa kot nalašč za nakup tedaj, ko se moramo odločiti, kaj bomo nekemu kupili za darilo ob prazniku, jubileju, uspehu.

Irena prodaja tudi lepe stenske koledarje, čestitke, zvezke, papirno konfekcijo, idej pa ima tudi še nekaj.

Zagotovila je, da sprejme v popravilo oziroma v restavratske posege tudi manjše lesene plastike, kipe, okvirje, za večje pa se je potrebno dogovoriti za vsak primer posebej.

Morda vsi ne bomo pri Ireni kupovali stvari: velja pa jo obiskati, se pozanimati za ceno predmetov, ki so bodisi novi ali pa so pomniki časov — ljudi, ki so že davno mimo. Zadihati vonj tega starega časa pa je za marsikoga tisto, zaradi česar se bo pri Ireni oglasil na obisk, marsikdo, ki ima do teh časov, predmetov, spoštljiv odnos. Irena se trudi, da bo kot piše na vratih vse NAJ. Irena ima odprto vsak dan od 9.30—12. ure od 16.—19. ure, ob sobotah pa od 9.—12. ure.

Od 1. oktobra naprej bo lokal odprt vsak dan tudi dopoldne in sicer od 9. do 11. ure.

Ko smo si ogledali izbor pletenin, smo lahko uvideli, da gre za izredno sodobno oblikovane modele (elektronsko oblikovanje), modeli pa so oblikovani po najsoodobnejših svetovnih modnih trendih. Pletenine lahko kupite v »Ž«, »M« in »OTR.« izvedbi. Cene so konkurenčne, o tem se lahko prepričate.

Vida Retelj ima trgovino s pleteninami v objektu SPB-1 nasproti pizzerije Pipca. Lokal je bolj oddaljen od lokacije in je bil doslej odprt v popoldanskem času.

**OBVESTILO GRADITELJEM
STANOVANJSKIH HIS — izločanje
gradbenih načrtov:**

**Pridite po gradbene
načrte . . .**

Tudi v letošnjem letu se nadaljuje ustaljena praksa izločanja gradbenih načrtov individualnih graditeljev stanovanjskih hiš in delavnic, ki jim je pretekel 10 letni rok hrambe, kot določajo predpisi.

Letošnje leto se bodo izločevali načrti za leto 1979. Obveščamo vse zainteresirane občane, da lahko prijavijo in prevzamejo svoje načrte do vključno 14. oktobra 1988 v sprejemni pisarni (soba 1) Skupščine občine Domžale. Po tem roku se navedeni načrti uničijo.

SEKRETARIAT ZA
OBČO UPRAVO OBČINE
DOMŽALE

Sprehod po Veleblagovnici namesto vas . . . Zanimiva trgovska ponudba v oktobru

POHIŠTVO, TALNE OBLOGE, BELA TEHNIKA, AKUSTIKA

6 mesečni kredit brez obresti 30 % pologa

NOVO: pohištvo MEBLO

9 mesečni kredit brez obresti 30 % pologa

Vse blago lahko kupite na 4 mesečni kredit

1. obrok ob nakupu brez obresti

Sprehodili smo se po VELEBLAGOVNICI NAPREDEK in za vas med ostalo ponudbo našli še veliko izdelkov po ugodnih cenah. Vemo kako je vse drago, zato smo v Veleblagovnici iskali tako blago, ki ga morate kupiti in vam bi prihranek prišel še kako prav.

Vstopite z nami v pritličje Veleblagovnice Napredek in se ustavite na oddelku z obutvijo. Tu lahko kupite moške usnjene čevlje v sivi in črni barvi z gumi podplatom že po 47.765 din. Prav tako so po ugodnih cenah copati za vso družino in ženski škornji po 186.400 din.

Nadaljujemo v prvem nadstropju na oddelku ženske in moške konfekcije. Tudi tu boste našli modne artikle po ugodnih cenah. Opozoriti vas moram na bogato izbiro ženskih zimskih plaščev (od 400.000 do 720.000 din), ženske jakne iz jeansa (od 52.200 do 60.000 din). Na oddelku moške konfekcije se med zelo pestro izbiro jesensko zimsko kolekcije, najde še tudi nekaj hlač od 35.000 do 60.000 din. Prav tako je ugoden nakup moških srajc okrog 35.000 din dalje.

Na otroškem oddelku bi med ugodnimi nakupi posebej poudarili otroške zametne hlače od 10—16 let od 22.500 do 29.500 din, otroške hlače hop 100 % sintetika od 1.850 do 2.460 din, velika izbira nogavic od 700 do 1.890 din, bombažni pulji v starosti od 2 do 16 let po ceni od 4.000 din do 8.400 din, pleteni pulji v številkah od 2 do

16 let po ceni od 4.200 do 12.500 din, deklški puloverji od števil 4 do 16 let po ceni din 14.000 do 18.000 din.

Posebno ugoden je nakup pižam od 12—16 let od 3.850 do 10.655 din.

Športni oddelki ima še lansko zalogo in lanske cene pri naslednjih izdelkih: moške, ženske in otroške elastične smučarske hlače od 80.000 do 140.000 din. Opozoriti je treba na res ugodno in popolno izbiro priljubljenih »ski buck« oz. čevljev po smučanju po ceni okrog 30.000 din. Dobro so založeni še z smučarskimi očali in rokavicami, tudi po ugodnih cenah.

Malo skrit za nakupe, pa zanimiv je oddelki z zavesami, posteljnino, brisačami itd. Tu lahko kupite po res ugodnih cenah flanelaste rjuhe za normalno posteljo po 13.980 din, za dvojno posteljo po 41.940 din, jogi flanelaste rjuhe 200 x 180 po 43.688 din. Posebno zanimiva je cena odej iz uvoza po 22.120 din. Na oddelku imajo tudi lepo izbiro Svilanit brisač II. kvalitete in zato 10 % nižje cene.

Vse blago na 4 mesečni kredit brez obresti, prvi obrok pri nakupu.

ZAHVALA

Ob prerani izgubi našega dragega moža, očeta, brata in strica

JOŽETA POGAČARJA
iz Radomelj

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, izrazili sožalje ter poklonili cvetje. Hvala tudi vsem tistim, ki ste nam stali ob strani v teh težkih trenutkih in za vso pomoč, ki je bila nudena. Hvala gospodu župniku za lepo opravljeni pogrebni obred. Vsem skupaj še enkrat iskreno hvala.

Vsi njegovi.

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame, babice, prababice in tete

KATARINE REMS
Bidrove mame iz Žiž

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in sodelavcem iz DO Napredek Domžale ter DO Helios Količevo za izraze sožalja, darovano cvetje in maše ter spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala gospodu župniku za lepo opravljen obred, Mirotu Rodetu za poslovljne besede, praporščakom, nosačem in pevcem za lepo petje. Lepa hvala tudi dr. Cerarju za dolgotrajno zdravniško pomoč. Vsi njeni.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta, starega očeta in dedka

ANTONA URBANIJA
po domače Kroharjevega
ata
iz Vinj pri Moravčah

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancom in vsem, ki ste v najtežjih trenutkih sočustvovali z nami, prinašali cvetje, nam izrekli sožalja in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna zahvala tudi dr. Farkašu za dolgoletno zdravljenje, govorniku od ZB za poslovljne besede, pevcem in gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred. Enako tudi ZD Domžale.

Še enkrat vsem iskrena hvala.

Žalujoči: vsi njegovi.

ZAHVALA

Ob izgubi moža, očeta in dedija

IVANA GUJTMANA
iz Vira pri Domžalah
se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancom

Domača lipa zdaj sameva,
pod njo na klopici te zdaj
več ni.
V naših srcih je praznina,
močno pogrešamo te vsi.

ZAHVALA

Ob nepričakovani smrti našega dragega moža, očeta, brata, strica in starega ata

PETRA ZAMANA
iz Rov pri Radomljah
se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancom za izražena sožalja, za darovano cvetje ter za številno spremstvo na njegovi zadnji poti.

Zahvaljujemo se tudi DO Induplati Jarše, govorniku za poslovljne besede ter gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred.

Žalujoči: vsi njegovi.

V SPOMIN

Minilo je leto dni, odkar nas je zapustil za večno naš dobri mož, oče, ded in praded

ANTON BRODAR
iz Zg. Dobrave pri Moravčah

Že eno leto bolečin, odkar so tihi koraki le spomin na tebe; ta spomin nate ne bo nikdar usahnil. Hvala vsem, ki se spominjate nanj in mu prižigate svečke.

Ohranili te bomo v hvaležnem in lepem spominu.

Žalujoči vsi tvoji!

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega moža, očeta, starega očeta in brata

LUDVIKA
ULČAKARJA st.
iz Podstrani
pri Moravčah

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani. Posebno se zahvaljujemo osebju ZP Moravče, DO Termit TOZD Peskopi Moravče za besede in spremstvo ob slovesu, gospodu župniku in pevcem iz Moravč, sosedom in vsem, ki ste nam izrazili besede sožalja in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žena Marija in sin Ludvik z družino.

za izrečeno sožalje, darovano cvetje in spremljanje na njegovi zadnji poti. Hvala tudi dr. Lombarju za dolgoletno zdravniško pomoč.

Žalujoči: žena Ani, sinova Bojan in Marjan z družino.

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

IVANA LUKANA
iz Dragomlja 93

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in sosedom za izrečena sožalja in darovano cvetje ter vsem za udeležbo na pogrebu. Prisrčno se zahvaljujemo domžalski godbi, gasilcem za spremstvo in govor ter gospodu kaplanu za lepo opravljen pogrebni obred. Posebno zahvalo dolgujemo dr. Petru Cerarju iz Domžal za dolgoletno zdravljenje na domu in dr. Igorju Križmanu iz Ljubljane za zdravljenje v bolnici. Ne nazadnje pa se lepo zahvaljujemo Ivanu Kopicu iz Dragomlja za lep poslovljni govor. Vsi njegovi.

Veliko Vas je s svojo
toplino in prijateljstvom
potovalo v življenju
v lepem in težkem
z našim dragim

MILANOM
MERHARJEM

Pospremili ste ga do poslednjega domovanja s toploto mislijo, besedo, njegovo pesmijo in ne samo s tremi cvetkami z domačega vrta, kot si je želel. Bil je bogat, ker je imel rad toliko ljudi, ker ste ga imeli radi in hvala vsem, v katerih spominu še živi. Vida in Marjeta z družino.

V SPOMIN

29. septembra sta minuli dve leti, odkar nas je zapustila naša draga mama in stara mama

MARIJA TERPIN
iz Štude

Vsem, ki se je spominjate in obiskujete njen grob iskrena hvala.

Vsi njeni.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, prababice in tete

IVANE COTMAN
Pavrove mame

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, dr. Farkašu za dolgoletno zdravljenje, patronažni službi, tov. Mari, praporščakom, oktetu TOŠAMA, gospodu župniku Žnidarju za lepo opravljen pogrebni obred in vsem vam, ki ste jo tako številno pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni.

ZAHVALA

Ob boleči nenadni izgubi naše drage

SLAVI ŠTAMCAR
roj. Ledovski
iz Domžal, Vojkova 5

se iskreno zahvaljujem vsem sosedom in znancom za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje. Zahvala vsem za spremstvo na njeni zadnji poti in posebej hvala gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred.

Žalujoči Jože z družino.

Lojzki Tratnikovi v slovo

Vroč julijske nedelje smo se na domžalskem pokopališču še zadnjič poslovili od LOJZKE TRATNIKOVE, naše dolgoletne simpatizerke in aktivne članice, ki je domžalskim tabornikom posvetila kar nekaj let svojega življenja.

Pred 25 leti smo se z njo prvič srečali na taborjenju v Bohinju. V tistih časih smo imeli stalne težave, kje dobiti kuharico, ki bo pripravljala sprejeti odgovorno nalogo. Skromna materialna sredstva in ne preveč lahki delovni pogoji niso odvrnili Lojzke, da ne bi z veseljem sprejela te naloge, ki jo je tudi uspešno in v zadovoljstvo vseh taborečih še nekaj let, vsako poletje opravljala. Ko ji zdravje ni več dopuščalo, da bi bila skupaj z nami pod platnenimi strehami, se je posvetila aktivnemu delu pri pridobivanju in vključevanju starejših članov in prijateljev taborniške organizacije. Bila je tako prepričljiva, da smo imeli kmalu zelo močan klub starejših tabornikov. Organizirala je nekaj taborniških akcij na katerih smo se srečevali mladi s starejšimi in na ta način ustvarjali pogoje za nadaljnjo krepitev taborniške organizacije v občini. Tovarišica Lojzka je eno mandatno obdobje opravljala tudi funkcijo starešine odreda.

Za svoje aktivno in požrtvovalno delo v taborniški organizaciji je prejela več priznanj med drugim tudi srebrni znak Zveze tabornikov Slovenije.

Za vse, kar je storila za taborniško organizacijo, smo ji hvaležni in se je bomo z vsem spoštovanjem vedno spominjali.

TABORNIKI
ODREDA
SKALNIH
TABOROV
DOMŽALE

V spomin:

Anton Orehek -Brate

Dne 25. septembra je bilo na domžalskih Žalah poslednje slovo od uspešnega in priljubljenega športnega delavca 59-letnega Antona Orehka - Brate. Pred dnevi se je iztekla njegova življenjska pot, ki je bila dolga leta posebej bogata na športnem področju, kjer je veljal v svoji generaciji za najbolj vsestransko dejavnega v različnih panogah. Med svojimi vrstniki se je izkazal kot alpinist v okviru Planinskega društva, udeleževal se je kot telovadec in smučar v TVD Partizan Domžale, izjemno bogata je bila tudi njegova dejavnost v nogometu, kjer je igral v moštvi, ki je nastopalo v prvi slovenski ligi. Njegovi največji športni uspehi in najdaljše delovanje pa je bilo povezano z atletiko in košarko. Že kot dijak na usnjarski srednji šoli v Karlovcu je dosegel zavidljive uspehe na atletskem prvenstvu Hrvaške, ko pa se je vrnil v Domžale, je bil med najboljšimi atleti domačega kluba. Vrhunec uspehov je dosegel kot član ljubljanskega Atletskega kluba Odred, ko je postal tudi kandidat za državno reprezentanco v teku na 400 m z ovirami.

Ves čas po vrnitvi s šolanja v Karlovcu je bila njegova aktivnost posebej posvečena košarki. S prijateljem Vidkom Zuletom sta opravila pionirsko delo pri uveljavitvi te, danes po kakovosti vodilne športne panoge v domžalski občini. Domžalskim košarkarjem je bil prvi vadiatelj, dolga leta nepogrešljivi igralec prvega moštva, po prenehanju aktivnega igranja je opravljal številne funkcionske naloge v domačem klubu, s svojim delom pa je prispeval tudi k uspešni izvedbi nekaterih akcij za razmah košarke na Slovenskem. Za svojo športno aktivnost je prejel številna občinska priznanja, priznanja Ukrajne zveze za telesno kulturo Ljubljana in Košarske zveze Slovenije, bil pa je tudi dobitnik Bloudkove značke.

Pri svojem športnem udejstvovanju si je ustvaril širok krog prijateljev v Domžalah in drugod po Sloveniji, ki so cenili njegove športne uspehe in nenehno pripravljenost, da izpolni kakršnokoli nalogo, ki so mu jo zastavili pri organiziranju športnega življenja, posebej pa je bila zanj značilna vsakršna podpora športnim dejavnostim. S svojim dolgoletnim in požrtvovalnim delom, še posebej tudi s tovariškimi in prijateljskimi odnosi, se je trajno zapisal v zgodovino domžalskega športa in v spomin svojih športnih in drugih prijateljev.

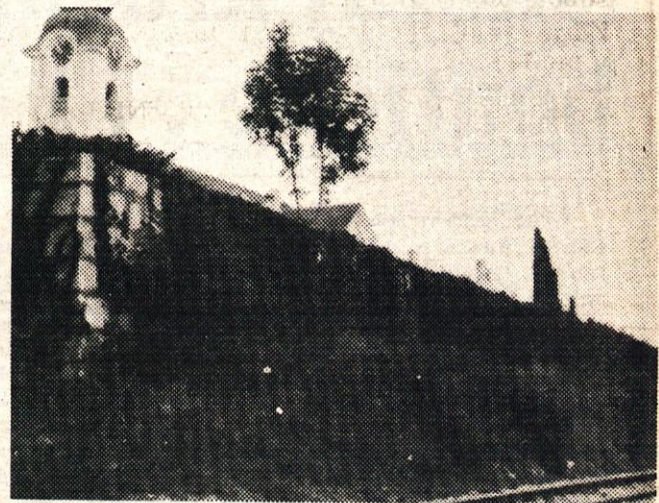
Športni prijatelji

Obnovitev pokopališkega zidu:

84 let je zdržal ...

Zid starega domžalskega pokopališča bo treba obnoviti. Zid, ki so ga zgradili leta 1904 (o tej gradnji govor v knjigi Zgodovina fare Domžal, kronist Franc Bernik) je v 84 letih nekoliko opešal, saj ugotavljajo, da že ogroža varnost; najbolj varnost prometa na železniški progi okoli kateri v neposredni bližini poteka. Dolg je približno 100 m, visok 5,5 m. Statično menda ni več najbolj zanesljiv zato bodo s posebnimi vzdrževalnimi deli skušali to nje govo hibo odpraviti, oziroma statiko vsaj izboljšati.

Za ta, menda že prepotrebna dela so združile denari tri krajevne skupnosti ter SKIS. Gre za nekako 5 milijonov dinarjev, kolikor bodo dela v prvi fazi veljala. Gre za sredstva iz skupnih investicij. Dela bo izvajalo Komunalno podjetje Domžale.

Stari zid domžalskega pokopališča pred popravilom.

Tone Ravnikar:

PODATKI O STAREM DOMŽALSKEM POKOPALIŠČU ...

Naj navedem odlomke iz knjige »Zgodovina fare Domžale«: domžalskega župnika in zgodovinarja Franca Bernika.

Domžale so postale fara 25. 9. 1908, po več kot 100-letnem boju. Do takrat so Domžale spadale pod mengeško faro. Seveda je bilo za to treba postaviti tudi pokopališče. Le-to so na Goričici postavili leta 1904. O tem govori tudi kamen z letnico 1904, ki je vžidan na zunanji, južni steni pokopališča.

Za to je bilo treba odstreliti del grčica, kajti hrib je bil dotlej iz žive skale. Ob izdelavi pokopališča so izginili še nekdanji ostanki nekdanjega turškega tabora na Goričici.

4. maja 1904 so pričeli z deli. Prekopati je bilo treba ves pokopališki prostor, da se je videlo, do

koli sega živa skala. Treba je bilo dovažati material za zidanje in zasipanje, kamen in pesek ter napraviti več metrov visok zid, ki je bil oddaljen 4 in pol metra od železniške proge. Dela so končali v kratkem času šestih mesecev. Za to so porabili 1066 voz kamnja, 3787 voz zemlje, 1012 voz peska. To ogromno količino so domačini napeljali v šestih mesecih prostovoljnega in brezplačnega dela. Kamen so vozili iz kamnoloma pod Šumberkom, poleg tega pa tudi iz stobovske gmajne. Od 300 do 400 voz je bilo prepeljanih eno samo poldne. Kamen iz kamnoloma je daroval trgovec Franc Flerin iz Zgornjih Domžal. Prvi mrlič, pokopan leta 1904, je bil pet dni star fantek — sinček Martina Osovnikar iz Spodnjih Domžal št. 33.

Kot kaže letnica so zid zgradili leta 1904 — pred 84 leti...

ZGODBE O TRZINSKI ŠTORKLJI ...

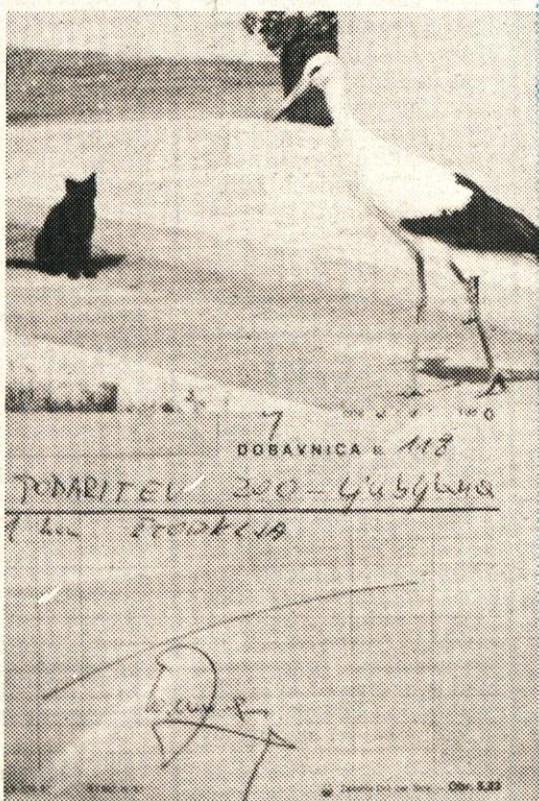
Bil je čisto navaden dan, petek 9. 9. 1988, ko nas je v uredništvo poklical občan iz Trzina. Na bližnjo novozgrajeno hišo se je zatekla štoklja. Zakaj je sedla ravno nanjo nihče ne ve. Morda je zaostala za skupino, ki je bila sedaj že namenjena v južne kraje. Obstala je torej na trzinski strehi in nič ni kazalo, da namerava odleteti. Tako je bilo prvi dan, drugi se je že rojeval. Mladi Trzinci ali Ločani na poti v šolo pa kamenje v roke; da bojo prepadili – štokljo, živi simbol rojevanja. Tudi mož v modrem je nekaj hodil okoli; pa nihče ni bil pristojen, da kaj ukrene v zadevi »trzinska štoklja«. Tako so poklicali nas, naj vendar nekaj ukrenemo. »Dobro«, smo si dejali, »najmanj kar je, je to, da jo lahko slikamo«. Pa smo šli tja. Medtem so štokljo že spravili na tla, med hiše. Ona pa kot sprehajalka na sprehod po Trzinu. Došli smo jo pri Kosirnikovih na Mengeški cesti. Tam pa nam je starejša občanka povedala, da jo je bilo treba spraviti s ceste, naprej pa ni vedela kaj storiti z njo. »Kaj sedaj?«.

Prijazna gospa Kosirnikova je ponudila prostor v bližini hleva, kamor smo družno »gostjo« popremili. Vodo je dobila, hrano tudi, mi pa smo se znašli spet pred problemom »kaj sedaj?«.

Najprej na telefon. Kdo bi se spomnil drugega naslova kot je Veterinarski zavod Domžale-Kamnik. Ni se oglasil človek, ampak avtomat in povedal, da naj nujna sporočila oddamo avtomatičnemu zapisovalniku. Kot da bi ta znal kaj ukreniti! Slušalko smo položili dol...

Misel na veterinarskega občinskega inšpektorja v Domžalah smo opustili, saj je bilo petkovo popoldne, pred nami pa cel dolgi vikend.

»Aha, živalski vrt bo pravi naslov!« pomislimo. Telefonsko slušalko v roke in tako dobimo uslužbenko. Vso zadevo ji razložimo, ona pa nam ni vedela svetovati drugega kot to, da naj živalco pripeljemo tja. Prijazno je povedala, da žal nimajo pri roki primernega prevoznega sredstva, sicer bi sami prišli po štokljo. Gospodinja Kosirnikova se je zbal, da bomo štokljo »pozabili« pri njej, ona pa ne bo imela kaj početi z njo. Zato naju ni pustila, da bi odšli. Torej sami moramo zagotoviti prevoz. Prevažati štokljo, to ni enostavna stvar. V vsak avto tudi ne gre. Kar precej je velika, vrat ima dolg, živi pa tudi na visoki nogi...

Pa se je izkazal s humanitarnim razumevanjem afere »trzinska štoklja« zasebni avtoprevoznik Ivan Vrenjak po domače, kot ga poznamo Domžalčani – BUNČEK. Kombi je bil primerno vozilo za transport štoklje v Ljubljano ob Večno pot...

Tam smo še zvedeli, da smo obogatili zbirko ptic s primerkom, kakršnega še nimajo in so nam ob tej priložnosti izdali »dokument« ki ga objavljamo.

Ptica je na »pravem« mestu, mi smo storili, kar smo menili da je prav... Preprečili smo vsaj to, da je ne bodo več obmetavali s kamenjem. Kakšen bi bil pa sicer njen konec, pa si kar mislimo...

VIR

Humoreska:

Ihanci so tiči ali kako je nastajalo ihansko letališče ...

Kdo bi si mislil, da bo do tega prišlo. Podtalno in kot da se nič ne dogaja so Ihanci prišli do svojega letališča. Sicer pa bi si lahko mislili: če imata letališči dve največji slovenski mesti – to je Ljubljana in Maribor, naj ga ima – po številu prebivalcev tudi tretji največji slovenski kraj Ihan.

Da se pripravljajo v Ihanu na letališče, bi se dalo soditi že po obisku iz veselja, saj so si prebivalci tega planeta – NLP prišli ogledat ihansko lokacijo – in bili pri tem početju tudi opaženi (glej članke v časopisih...). Menda so skušali tudi že pristati na njem... Ihanci pa o letališču še naprej nič! Kdo bo pa dajal na veliki zvon tako neproizvodne investicije, saj tudi drugih ne dajemo (in ne smemo!!!). Saj bi jim vse skupaj ustavili!

Pa so zviti kot aksa ti, Ihanci! Povezali so se s tujim partnerjem, ki je tudi prav podtalno in brez velikega pompa poslal svojega predstavnika v Ihan in pristal z letalom CESSNA na njivi ob baru »CANCANU«...

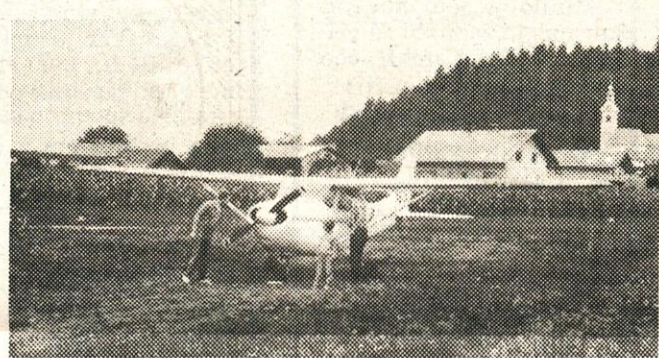
Ihanci so seveda že imeli pripravljenega in na voljo letališkega mojstra za skupna sovlaganja. Domačin Lojze Dimic je prispeval ihansko tehnologijo za izdelavo letališča imenovano traktor, pokosil travo in prva pista za vzlet je bila na voljo. Tujemu partnerju izdelek ni bil všeč, prišlo je do mednarodne reklamacije in Lojze je brž izdelal novo letališko stezo; z njo je bil tuji partner zadovoljen.

Ihanci tako imajo letališče, firbcev imajo tudi dovolj (za dve letališči), gostinski objekt – letališka restavracija je tudi v bližini (Can-Can). Letališki mojster že čaka na nove mednarodne pošiljke izpod neba. Težava je le s stevardesami, pilotov, ki znajo voziti pa je dosti: sicer so bolj strokovnjaki za to, da vozijo barko tam okrog Zvončka, pa vendar.

Tu v Domžalah gradimo razne stavbe, centre, ki se nam kmalu podirajo na glavo, s tem pa si nakoplujemo tudi kup težav. Ali ni krasno, da se tako letališče, kot je ihansko v nobenem primeru ne more podreti na glavo, skozi streho, ki je ni, ne more nikomur teči – in podobno...

So pa tiči ti Ihanci! Le česa so se spomnili!

M. Brojan

Nedopustne korekture in neresnične navedbe

V prejšnji številki Občinskega poročevalca je bil, v rubriki PREJELI SMO objavljen prispevek. Izpuščen je naslov prispevka, ki naj bi se glasil:

»Verjetno niste vedeli, zato – PREBERITE – ta prispevek. Spoznali boste zanimivosti (krtinskega) in širšega (občinskega) značaja.«

Kot na 'ov prispevka, je preoblikov: tudi eden od podnaslovov. V tekstu je izpuščeno tudi naslednje besedilo: ... bistveno ogrožene kmetijske površine in kmetijska proizvodnja. Mogoče bodo... Vse to je bilo storjeno brez mojega soglasja. Še več – uredništvo si je dovolilo objaviti – celo naslednje NERESNICO:

»Na zahtevo avtorja članek objavljamo neelektoriran; takšnega, kakršnega smo prejeli!«

Kaj takega nisem nikdar zahteval, niti ustno, niti pisмено. Takih pomankljivosti in neresnic ni mogoče opravičevati s pojasnilom – tiskarski škrtal. Očitno gre za postopek namenjen zmanjšanju pomena prispevka in poizkus diskvalifikacije avtorja. Za take postopke pa odgovornost – ne bi smela izostati.

Alojz Smolnikar

POJASNILO UREDNIŠTVA:

Članek je avtor sam prinesel v uredništvo z zahtevo, da se ga ob objavi prav v ničemer ne spreminja, to svojo zahtevo je celo ponovil. Ob tem sta bili navzoči dve osebi, ki lahko potrdisa resničnost zgornje navedbe.

Prav pa ima tov. Smolnikar v pritožbi, češ da smo mu spremenili naslov. Res je, za to se mu opravičujemo, bralci pa naj sami presodijo, v koliki meri je naslov primeren.

Uredništvo

Težav s kruhom ne bo več:

Skoraj krušni boutique ...

V stari Lenčkovih slaščičarni, ki sicer dolga leta nosi naslov Slaščičarna Bistrica, so se odločili, da siceršnje slaščičarsko ponudbo povečajo. Odločili so se za kruh. Znano je, da petero delavcev tega majhnega domžalskega kolektiva že leto dni deluje v okviru ŽITA TOZD Pekarstvo in testeninarstvo.

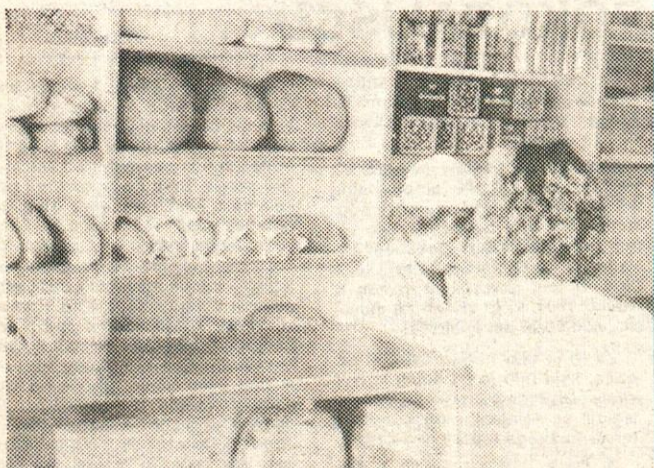
Tako je z novo rešitvijo pri Lenčku prišlo do izredno razširjene krušne ponudbe: Radomeljski kruh lahko stranke kupijo v treh različicah, Kamniškega kruha imajo štiri vrste (ajdov, koruzni, ovseni, sorški), prodajajo francoski kruh, dobite lahko imenitni potico (v Žitu jo pečejo celo za izvoz), tu pa je cela vrsta različnega peciva: na voljo so žemlje, kifeljčki, makovke, lepinje, slaniki, bigice, bio dietične štručke, rženo pecivo, francoski rogljiči, zlati prepečenec, toast, burek, ajdov kruh z orehi in drugo. Dolg spisek: skoraj 100 vrst peciva.

Seveda ob tem ohranjajo tudi celotno dosedanje slaščičarsko paleto izdelkov. Tudi postregli vam bodo v kottiču – kot doslej. S pi-jajo – sokovi vred!

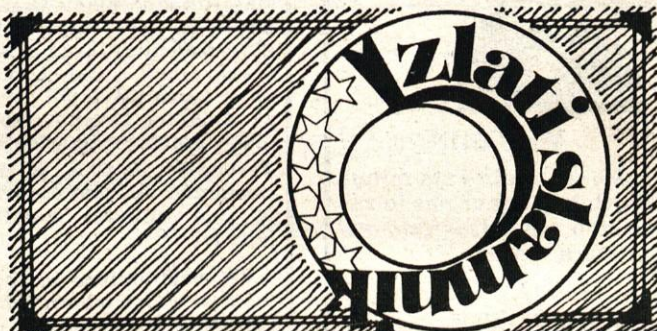
Odprto imajo vsak dan med 6. in 18. uro, ob sobotah pa od 6. do 13. ure.

Kolektivu, ki ga vodi Dani Kraljeva, želimo, da bi začetni zagon obdržal, prav tako ohranili celotno krušno ponudbo ter mnogo strank, ki so trgovino – »boutique kruha« že vzeli za svojo. Jo boste tudi vi?

Sp-Dy

Nova ponudba »starega Lenčka« – Slaščičarna Bistrica – široka krušna ponudba...

ZLATI SLAMNIK – VERI TERSTENJAK

Uredniški odbor »Občinskega poročevalca« je na svoji seji 19. septembra 1988 sklenil, da se priznanje »Zlati slamnik« podeli akademski slikarki Veri Terstenjak iz Domžal za širjenje likovne kulture, odprtost njenega kulturnega ambience za vse ustvarjalce ter za pedagoško delo, ki ga je doslej opravila v delu z mladimi.

GORJAČA ROKOVNJAČA – VZDRŽEVALCU JAVNIH POVRŠIN

Graja Gorjača rokovnjača se podeli vzdrževalcu javnih površin v SPB-1 v Domžalah za skrajno malomaren odnos do čistoče v tem velikem skupnem objektu.

Pridite poslušat pravlјice ...

KNJIŽNICA DOMŽALE vas ponovno vabi na ure pravljic, ki bodo vsak torek ob 17. uri.

V mesecu OKTOBRU boste lahko poslušali:

4. 10. 1988 K. Brenk: Pšenica, najlepši cvet

11. 10. 1988 K. Hroch: O goskici, ki se je učila peti

18. 10. 1988 J. Bitenc: Jakčev klobuček

25. 10. 1988 M. Vogelink: Kam barčica, kam deščica

Otroci so neposredno po začetku pouka dobili svojo prireditev – ČVEKARIJO. Pripravili so jo delavci domžalske knjižnice v H. Komunalnega centra in ob njej.